

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

40'ıncı Toplantı
15 Şubat 2018 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/914)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

40'ıncı Toplantı

15 Şubat 2018 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 14.38'de açılarak iki oturum yaptı.

Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı'nın (1/914) maddeleri üzerindeki görüşmelere devam edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 19.26'da toplantıya son verildi.

15 Şubat 2018 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.38

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 40’ıncı Birleşimini açıyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A)KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/914)

BAŞKAN - Gündemimizde (1/914) esas numaralı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı bulunmaktadır.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Bakan, bu 27 ve 28’inci maddelerle ilgili önergeler hazırlanacaktı ya da Enerji Bakanlığı o düzenlemeyi yaptı mı?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – AİHM kararını getirecektiniz.

BAŞKAN – AİHM kararını getirecektiniz, onları getirdiniz.

29’uncu maddeyi –atlamıştık- okutuyorum:

MADDE 29 - 25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“j) Organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin su, kanalizasyon, arıtma, doğalgaz, elektrik, haberleşme tesisleri ile yol yapımına ve küçük sanayi sitelerindeki işyerlerinin inşasına ilişkin, bunlara veya bunlar tarafından oluşturulan iktisadi işletmelere yapılan mal teslimleri ile hizmet ifaları,”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir bilgi alabilir miyiz madde üzerinde?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Daire Başkanımız Mehmet Arabacı Bey bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Peki.

Mehmet Bey...

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GELİR YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI MEHMET ARABACI - Efendim, hâlihazırda organize sanayi bölgeleri ile küçük sanayi sitelerinin bu iş yeri ve arsa teslimleri zaten hâlihazırdaki KDV Kanunu’na göre KDV’den istisna ancak bunların kendi alımları dolayısıyla,

birtakım altyapı yatırımları -burada sayılan, kanunda sayılan su, kanalizasyon, arıtma, doğal gaz, elektrik gibi- dolayısıyla yaptıkları harcamalar KDV'den istisna yapılmak suretiyle daha az bir maliyetle, daha az bir vergi yüküyle böyle bir hizmeti sanayicilere sunmayı amaçlamaktadırlar.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Madde üzerinde söz talebi? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Bakanım, 35'inci maddeyle ilgili bir tekririmüzakere ve önerge olacaktı, önerge hazırlandı mı? Yoksa daha sonra işleme alacağım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Daha sonra.

BAŞKAN – 38'in önergesi hazır mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu daha sonra görüşelim.

BAŞKAN – 38 de daha sonra. Bu özelleştirmeye ilgili olan madde?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O da birazdan gelecek.

BAŞKAN – Peki, 44'üncü maddeyi okutuyorum o zaman:

MADDE 44- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 19- Kuruma kayıtlı işsizler arasından 1/1/2018 ila 31/12/2020 tarihleri arasında özel sektör işverenlerince 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işe alınanların; işe girdiği aydan önceki üç aylık sürede toplam on günden fazla 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmemiş olmaları ve isteğe bağlı sigortalılık hariç 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olmamaları, işe alındıkları yıldan bir önceki takvim yılında işe alındıkları işyerinden bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerindeki sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları kaydıyla, işyerinin imalat veya bilişim sektöründe faaliyet göstermesi halinde ilgili döneme ait günlük brüt asgari ücretin sigortalının prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere, sigortalının 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazançları üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında; işyerinin diğer sektörlerde faaliyet göstermesi halinde sigortalının 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında, her ay bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene prim desteği sağlanır ve destek tutarı Fondan karşılanır.

Bu maddeyle sağlanan prim desteği 2020 yılı Aralık ayı dönemi aşılmamak üzere, destek kapsamına giren sigortalılar için 12 ay süreyle uygulanır. Ancak bu süre; işe giriş tarihi itibarıyla 18 yaşından büyük kadın, 18 yaşından büyük 25 yaşından küçük erkek sigortalılar ile Kuruma engelli olarak kayıtlı sigortalılar için 18 ay olarak uygulanır.

Birinci fıkrada belirtilen bilişim sektöründe destekten yararlanacak işyerlerini, NACE Rev.2 Ekonomik Faaliyet Sınıflamasında belirtilen işkolları arasından belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İşyeri ile ilgili aylık prim ve hizmet belgelerinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içerisinde verilmemesi, primlerin yasal süresinde ödenmemesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması

durumlarında bu maddede belirtilen destekten yararlanılamaz. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandıran işverenler bu taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükmünden yararlandırılır.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Fon katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan işyerlerinden Fon tarafından karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır.

Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri hakkında, 5510 sayılı Kanunun ek 14 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır.

Bu maddede belirtilen şartların sağlanması kaydıyla ikinci fıkrada belirtilen yararlanma süresini aşmamak üzere, destekten yararlanılmış olan sigortalının destek süresini tamamlamadan işten ayrılıp yeniden işe başlaması halinde, söz konusu sigortalıdan dolayı yeniden işe başladığı tarihteki durumu dikkate alınarak ikinci fıkrada belirtilen sürelerden kalan süre kadar bu destekten yararlanmaya devam edilir.

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

1/1/2018 ile 31/12/2020 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerleri ve daha önce tescil edildiği halde ortalama sigortalı sayısının hesaplandığı yılda sigortalı çalıştırılmaması nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar prim hizmet beyannamesi vermeyen işyerleri, bu maddede belirtilen şartlar sağlanmak kaydıyla, 1/1/2018 tarihinden sonra ilk defa sigortalı bildiriminde bulunulan ayı takip eden üçüncü aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinden itibaren bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen süre kadar bu destekten yararlandırılır.

Bu madde kapsamında destekten yersiz yararlanıldığının tespiti halinde, yararlanılan destek tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

Bu maddeyle sağlanan teşvikten yararlanmakta olan işverenler, bu teşvikten yararlanılan ayda aynı sigortalı için diğer sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerinden yararlanamaz.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 20- 2017 yılında Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde kayıtlı sigortalı sayısı ortalaması 1 ile 3 olan, imalat sektöründe faaliyet gösteren ve bu sektörde ustalık belgesi sahibi olunan özel sektöre ait işyerlerince, işe giriş tarihi itibarıyla 18

yaşından büyük ve 25 yaşından küçük sigortalılardan ve Kuruma kayıtlı işsizler arasından olmak kaydıyla 1/1/2018 tarihinden itibaren 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında işe alınanların; işe girdiği aydan önceki üç aylık sürede toplam on günden fazla 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (e) bentleri kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmemiş olmaları ve isteğe bağlı sigortalılık hariç 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olmamaları, 2017 yılında işyerinden Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalı sayısının ortalamasına ilave olmaları kaydıyla, işe alındıkları tarihten 2018 yılı Aralık ayı/dönemine kadar geçerli olmak üzere, destek kapsamına giren sigortalılar için 5510 sayılı Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında bu işverenlerin Sosyal Güvenlik Kurumuna ödeyecekleri tüm primlerden mahsup edilmek suretiyle işverene prim desteği sağlanır ve destek tutarı Fondan karşılanır.

Destek kapsamındaki sigortalılar için birinci fıkrada belirtilen prim desteğiyle birlikte 2018 yılı Aralık ayının dönemine kadar geçerli olmak üzere; sigortalının destek sağlanan aya ilişkin prim ödeme gün sayısının 53,44 TL ile çarpılması sonucu bulunacak tutar, ücret desteği olarak Kurum tarafından İşverene ödenir ve destek tutarı Fondan karşılanır.

Bu maddeyle sağlanan prim ve ücret desteği 2018 yılı Aralık ayı dönemini geçmemek üzere, sigortalının işe alındığı ayı takip eden ilk aydan başlamak üzere her ikinci ay için uygulanır.

Bu madde kapsamına giren işyerleri en fazla iki sigortalı için destekten yararlanır. İşyerlerinde destekten yararlanılacak azami sigortalı sayısını değiştirmeye ve destekten yararlanılacak toplam sigortalı sayısını belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İşyeri ile ilgili aylık prim ve hizmet belgelerinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içerisinde verilmemesi, primlerin yasal süresinde ödenmemesi ve Sosyal Güvenlik Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması durumlarında bu maddede belirtilen destekten yararlanılamaz. Ancak Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren veya ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandıran işverenler bu taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükmünden yararlandırılır.

Bu madde kapsamında destekten yararlanılmış olan sigortalının işten ayrılıp yeniden işe başlaması halinde, bu maddede belirtilen şartların sağlanması kaydıyla 2018 yılı Aralık ayı dönemini geçmemek üzere söz konusu sigortalıdan dolayı bu destekten yararlanır.

Bu madde kapsamında Fon tarafından işverene sağlanan, sigortalı hissesine karşılık gelen destek tutarının sigortalıya ödenmesi işverenden talep edilemez.

2018 yılında 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerleri ile daha önce Kanun kapsamına alındığı halde 2017 yılında Sosyal Güvenlik Kurumuna aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi vermeyen ve 2018 yılında ilk defa sigortalı bildiriminde bulunan işyerleri bu maddede yer alan destekten yararlanamaz.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ve sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri hakkında, 5510 sayılı Kanunun ek 14 üncü maddesi uyarınca işlem yapılır.

İşe giriş tarihi itibarıyla sigortalının, işverenin birinci derece kan veya kayın hısımları ya da eşi olması durumunda söz konusu sigortalıdan dolayı bu maddede yer alan destekten yararlanılamaz. Sigortalının işe giriş tarihinden sonra işverenle arasında oluşan hısımlık veya evlilik durumları destekten yararlanmayı etkilemez.

Bu madde kapsamındaki desteklerden yersiz yararlanıldığının tespiti halinde; yararlanılan sigorta primi desteği tutarı işverenden 5510 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından, yararlanılan ücret desteği tutarı ilgili destek ödemesinin/ödemelerinin yapıldığı tarihten itibaren yasal faiziyle birlikte Kurum tarafından işverenden tahsil edilir.

Bu madde kapsamındaki destekten yararlanılan ayda aynı sigortalı için diğer sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerden yararlanılamaz. Bu destekten yararlanılmayan ayda destek kapsamına giren sigortalıdan dolayı, 5510 sayılı Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi ile aynı maddenin ikinci fıkrasında yer alan prim indirimi dışındaki diğer sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerden yararlanılamaz.

Fondan bu madde kapsamında karşılanan tutarlar, gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gelir, gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 21 - Bu Kanunun geçici 19 ve 20 nci maddeleri kapsamında işe alınanların ücretlerinin, ilgili yılda uygulanan asgari ücretin aylık brüt tutarının prim ödeme gün sayısına isabet eden tutarı üzerinden hesaplanan gelir vergisinin asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra kalan kısmı, verilecek muhtasar beyanname üzerinden tahakkuk eden vergiden terkin edilir.

Bu madde kapsamında yapılan ücret ödemelerine ilişkin düzenlenen kâğıtlara ait damga vergisinin aylık brüt asgari ücretin prim ödeme gün sayısına isabet eden kısmı beyan edilmez ve ödenmez.

Bu maddeyle sağlanan vergi teşvikleri 2020 yılı Aralık ayı aşılmamak üzere, teşvik kapsamına giren çalışanlar için 12 ay süreyle uygulanır. Ancak bu süre; işe giriş tarihi itibarıyla teşvik kapsamına giren; 18 yaşından büyük kadın, 18 yaşından büyük 25 yaşından küçük erkek çalışanlar ile Kuruma engelli olarak kayıtlı sigortalılar için 18 ay olarak dikkate alınır. Bu madde kapsamındaki vergi teşvikleri, bu Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamında sağlanan teşvikten yararlanılan çalışanlar için maddede yazılı süre ve şartlarla sınırlı olarak uygulanır. Prim ve ücret desteği sağlanmayan aylar için vergi teşvikleri de uygulanmaz.

Bu madde kapsamında teşvikten yararlanılmış olan çalışanın teşvik süresini tamamlamadan işten ayrılıp yeniden işe başlaması halinde, bu maddede belirtilen şartların sağlanması kaydıyla üçüncü fıkrada belirtilen yararlanma süresini aşmamak üzere söz konusu çalışan için, yeniden işe başladığı tarihteki durumu dikkate alınarak kalan süre kadar bu teşvikten yararlanılabilir.

Bu madde kapsamında gelir vergisi stopajı teşvikinden yararlananlar diğer kanunlarda yer alan benzer nitelikli gelir vergisi stopajı teşviklerinden yararlanamaz.

Bu madde hükümleri; 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile 2886 sayılı Kanuna, 4734 sayılı Kanuna ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurtdışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz.

Bu Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki desteklerden faydalananlar hariç olmak üzere, 1/1/2018 ile 31/12/2020 tarihleri arasında 5510 sayılı Kanun kapsamına alınan işyerleri ve daha önce tescil edildiği halde ortalama sigortalı sayısının hesaplandığı yılda sigortalı çalıştırılmaması nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar prim hizmet beyannamesi vermeyen işyerleri, bu maddede belirtilen şartlar sağlanmak kaydıyla, 1/1/2018 tarihinden sonra ilk defa sigortalı bildiriminde bulunulan ayı takip eden üçüncü aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinden itibaren bu Kanunun geçici 19 uncu maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen süre kadar bu maddede yer alan vergi teşviklerinden yararlandırılır.

Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar ile mahsup şeklini ve dönemini belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

MUSA ÇAM (İzmir) – 3,5 sayfa.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bilgi alabilir miyiz.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sosyal Güvenlik Kurumumuzdan bir açıklama alalım.

MUSA ÇAM (İzmir) – Geçici 3 maddeyle ilgili ayrı ayrı, toplam 35 paragraf var. Her paragraf için ayrı ayrı bilgi istiyoruz.

BAŞKAN – Evet, kendinizi tanıtır.

Lütfen, detaylı bilgi alalım.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Saygılar sunuyorum.

Öncelikle buradaki amacımız 2020 yılı sonuna kadar ilave istihdamın teşvik edilmesi efendim.

Kısaca, 1/1/2018 ve 31/12/2020 tarihleri arasında, bir önceki yıl ortalamasına ilave olarak işe alınan işçilerin, özel sektör işverenlerinin yanında çalışan işçilerin on iki ay süreyle vergi ve primlerinin karşılanması amaçlanmakta. Eğer bu işçi imalat veya bilişim sektöründe çalışıyorsa asgari ücretin brüt tutarına kadar olan tutar karşılanacak, diğer sektörlerde ise asgari ücret üzerinden vergi ve primleri karşılanacak.

Özetlersek maddeyi efendim, sigortalının 1/1/2018 ile 31/12/2020 tarihleri arasında işe alınmış olması gerekmekte. Türkiye İş Kurumuna kayıtlı işsizler arasında olması gerekmekte. İşe giriş tarihinden önceki üç ayda işsiz olması gerekmekte ve bu süre içerisinde diğer kapsamlarda yani işçilik dışında, devlet memuru veya BAĞ-KUR’lu olmaması gerekmekte.

İşveren açısından baktığımızda, işverenin kuruma vermesi gereken prim belgelerini yasal süresinde vermesi gerekmekte ve prim borçlarını da yine yasal süresi içerisinde vermesi gerekmekte. Bu süreçte kayıt dışı çalıştırmaması gerekmekte işverenin. Biraz önce söylediğim gibi, alınan işçinin alındığı yıldan bir önceki takvim yılındaki çalışan işçilere ilave, ortalama işçi sayısına ilave olması gerekiyor. İhaleli işler dışında özel sektör işverenleri bu teşvikten yararlanabiliyor. Eğer işi alan kişi

-normalde teşvikten yararlanma süresi bir işçi için on iki aydır- işe alınan engelli, genç veya kadınsa bunların yararlanma süresi on sekiz aya çıkarılmakta. Eğer teşvikten yararlanan işçi işten ayrılıp başka bir işverenin yanına geçtiyse, bu on iki aylık süreden kalan süreyi de yararlanma hakkına sahip. Yine emekli olup da çalışanlar ve yurt dışına götürülen işçilerden dolayı bu teşvikten yararlanılmakta ve o ayda teşvikten yararlanılıyorsa o sigortalı için aynı başka bir teşvikten de yararlanma imkânı bulunmamakta efendim.

İlk maddenin özeti bu, dilerseniz diğerini de yapıp...

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu 19’uncu maddenin?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Evet efendim.

BAŞKAN – Diğerlerini de maddelere geldiğimizde yapalım isterseniz.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Tamam efendim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, geçici 20’nci maddenin, o da buna dâhil, 44’e dâhil.

BAŞKAN – Peki, o zaman onu da alalım.

Buyurun.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Diğerindeyse küçük ölçekli iş yerlerine uygulanan bir teşvik. Bunun süresi bir yıl efendim. Burada imalat sektöründe faaliyet gösterip 2017 yılında 1 ve 3 işçi çalıştıran işverenlere sağlanan bir teşvik. Eğer bu iş yerleri, özel sektör iş yerleri ve imalat sektöründe faaliyet gösteren iş yerleri, 2018 yılında 2017 yılında çalıştırdıkları işçilere ilave olarak 1 işçiyi istihdam ederlerse bunlara asgari ücret üzerinden yine vergi ve prim desteği sağlanacak, artı, diğer teşviklerden farklı olarak burada bir de asgari ücret üzerinden ücret desteği sağlanacak yani bu işverenlere işçinin ücreti de takdim edilecek.

Bunun uygulaması şu şekilde olacak efendim: Böyle bir işçiyi işe alan işveren ilk ay vergisini, primlerini ve ücretini kendisi ödeyecek; ikinci ay, kamu tarafından ödenecek. Yani yılın başında alınan bir işçi için altı ay ücret, vergi ve prim dâhil olmak üzere bütün masraflar kamu tarafından karşılanmış olacak.

Biraz önce söylediğim genel kurallar burada da geçerli. Yani belgeleri yasal süresinde verme, prim borcu olmama, kayıt dışı çalıştırmama, özel sektör iş yeri olma genel şartları burada da geçerli. Burada farklı olarak bu 1-3 işçi çalıştıran imalat sektöründeki işverenler, bu teşvikten dolayı en fazla 2 sigortalı için, yani 3 kişi çalıştırıyorsa 2 kişi daha alırsa, 5 kişi için faydalanacak; 6’ncı kişiyi alırsa, o 3’üncü kişi için faydalanmayacak, en fazla 2 kişi için bu teşvikten yararlanacak. Burada teşvikten yararlanacakların sayısını belirleme konusunda da Bakanlar Kuruluna yetki verilmekte efendim.

Diğer madde, bu söylediklerimin vergi bölümüyle ilgili, tamamen bu maddelerle bağlantılı, verginin nasıl üstlenileceğini anlatan bir madde 3’üncü madde.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki, bir soru: Şu anda İşsizlik Fonu’nda biriken paranın miktarı ne kadardır?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – 117 milyar.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Maddeyle ilgili görüşlerini almak üzere, Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, teknik olarak da sorarız ama öncelikle bu konunun siyasi olarak değerlendirilmesi lazım.

İşverenlere böyle bir avantaj sağlıyorsunuz. Türkiye'nin en büyük sorunudur; işsizlik, istihdam. Bu konuda bir adım atıyorsunuz, bunu desteklemememiz mümkün değil, tabii ki destekleyeceğiz fakat yaptığımız işin, bu çabanın bir şeylere değmesi lazım. Şimdi, hesabınıza göre, 3 milyar 400 milyon İşsizlik Fonu'ndan bir ödeme yapılacak buraya. Geçmişte buna benzer işler yapıldı. Bakıyorum, onlara baktım ben: Zorunlu sigortalı sayısı Aralık 2015'te 13 milyon 999 bin, Kasım 2017'de 14 milyon 555 bin. İki yılda -ki bu arada, biliyorsunuz, sizin buna yönelik Hükûmet olarak çabalarınız oldu- 14 milyondan... 555 bin artmış, iki yılda 555 bin zorunlu sigortalı sayısında bir artış var. Ondan önce seçimler sırasında bir artış söz konusu, ondan sonra tekrar düşme söz konusu. Ya, bunları yapıyorsak gerçek anlamda yapalım. Bunun fondan karşılanması bir kere büyük bir yanlışlıktır, İşsizlik Fonu'nun kullanılması bu iş için büyük bir sıkıntı, onu ayrıca konuşacağız ama böyle bir iş yapıyorsak bunun bir sonucunun olması lazım. Bakıyoruz, geçmişte yaptıklarınızda sonuç çıkmamış, sigortalı sayısında gerçek anlamda bir artış söz konusu olmamış. Bunlar, bu verdiğim rakamların önemli bir kısmı da kamuya ait iş yerleridir muhtemelen. Bunları dikkate alınca bu 3,5 milyara yazık değil midir? Bu parayı madem veriyoruz, o zaman doğru dürüst bir iş, bir şey yapalım; burada işverenlerin de işçi sigortalarının da fikirlerini alalım. İstihdamı artırmak basit bir iş değil, kolay değil. Bu, sadece seçime yönelik bir yatırım gibi görünüyor, onu bile karşılayacak durumda değil. Yani bunun yapılması yazıktır, günahtır. Doğru dürüst, dişe dokunur, gerçek anlamda istihdamı sağlayan, işsizliği önleyen bir iş yapalım bu kadar para harcadıktan sonra. Nedir, bunun başka bir gerekçesi olması lazım? Nedir, seçim dışında başka bir gerekçeniz var mı Sayın Bakanım, Hükûmet olarak?

BAŞKAN – Sonra alalım cevapları, Bülent Bey, siz tamamlayın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Siz suyunuzu için Sayın Bakan, zor sordum biliyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, cevaplayabilirim canım. Bir sorunum yok yani.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Her şeyi cevaplarsınız da ne kadar karşılar? Yoksa cevap vermemeniz mümkün değil.

BAŞKAN – Cevapları toptan alalım Sayın Bakanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bir konu dışında her şeye cevap veriyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hangi konu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar yurt dışından para geldi, kaç kişiye geldi, onlara cevap vermiyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İyi para geldi, iyi para geldi yani.

BAŞKAN – Ya, illa karşılıklı diyalog...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sıcak para geldi.

BAŞKAN – Tamamladınız mı Sayın Kuşoğlu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın bürokrat; şöyle bir sorum var: Şimdi, 687 bin kişi hedefliyorsunuz -öyle görüyorum, sizde var mı bu rakam bilmiyorum- ve 3 milyar 400 milyonluk bir maliyet öngörüyorsunuz. Şimdi, burada ayrı ayrı başlıklar var geçici maddelerle. Her bir başlıkla ilgili bu 687 binin dağılımını bir sefer rica ediyoruz. Bir de her bir başlıkla ilgili maliyet dağılımını da yani SSK primi, ödeme, şu, bu diye bir dağılım, bize bir alt kırılımını verin ki... Çünkü burada bir tutarsızlık var gibi geliyor bana. Yani kamunun bütün maliyeti burada 3 milyar 400 milyon lira mı olacak bütün bu torbayla ilgili? 687 bin hedefine göre 3 milyar 400 milyon liradan daha fazla çıkması gerekirdi gibi hesaplıyorum ben, kabataslak bir hesap. Bir de her bir başlıkla ilgili tabii, kırılımını verirsiniz ona göre tutarlılığımı da tespit etmiş oluruz. Var mı böyle bir hazırlığınız? Eğer bunu dağıtabilirseniz onun üzerine konuşmamız daha etkili olur ama ben isterseniz, konuşayım, siz de o arada...

Sayın Başkan, uygun mudur bu talebimiz? Yani alt kırılımları yok çünkü bunun. Maliyet çizelgesi...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bu konuda var mı bir hazırlık, Garo Bey’in söylediği?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, alt kırılımları yok efendim. Biliyorsunuz, geçici madde başlıkları var, 687 bin hedefiniz var. “Kamunun maliyeti 3 milyar 400 milyon TL.” diyorsunuz bu pakette, bütün yasanın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, tamam.

BAŞKAN – O zaman şöyle yapalım...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir tutarsızlık var benim görüşüme göre.

BAŞKAN – Sayın Paylan, siz bunu soru olarak sormuş olun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN – Hazırlık yapılsın, sonuçta Bakan Beyden bunun şeyini alalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – En sonda ben cevap verirken söyleyeyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir hazırlık olursa, bir dağıtırsanız yani alt kırılımları...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben cevaplarım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, yok, bir de dağıtırsanız memnun oluruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dağıtılacak bir şey yok canım burada, iki tane çarpma bölme işlemi, izah ederim ben onu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, o zaman şunu söyleyeceğim Sayın Bakan: Yani kamunun bütün maliyeti İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanıyor, öyle mi burada?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Doğru.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bütün maliyet İşsizlik Sigortası...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zaten doğası gereği öyle olması gerekiyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Maliye, alacağı gelir vergisinden vazgeçmiyor, onu da İşsizlik Sigortası’ndan alıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, hayır, gelir vergisinden biz vazgeçiyoruz, doğru.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onu diyorum, orada da bir maliyetiniz var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, tabii. İkisi paralel ama.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama onu söylemiyorsunuz mesela.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok şöyle: Prim destekleri İşsizlik Sigortası Fonu’ndan, gelir vergisi istisnası ise Maliyenin vazgeçtiği gelir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O rakam burada yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, veririz onu. Arkadaşlar hazırlıklarınızı yapın, veririz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, onu da verin Sayın Bakan; işte, onu söylüyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani sizin vazgeçtiğiniz bir vergi var. Burada yalnızca, sanıyorum, prim var. Doğru mu anlıyorum? Yani SGK’nin maliyeti bu 3 milyar 400 milyon lira. Sizin vazgeçtiğiniz...

BAŞKAN – Sayın Paylan, şöyle yapalım: Siz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, ama anlamaya çalışıyorum. O açıdan, anlayıp ona göre soruyu sorayım.

BAŞKAN – Tamam, anlayacağız. Şimdi, diğer konuşmacılar da var. Biz hepsini toplayalım. Bu, karşılıklı olunca diğer arkadaşlar geç kalıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, Bakan Bey, o zaman buna göre konuşsun, sonra ben tekrar söz alayım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben hepsini... Arkadaşlar çalışmalarını...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bunu not alalım. Diğer konuşmacılarımız da var, Komisyon üyelerimiz de var, hepsine birden cevap alalım sizden.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Olur, olur, tabii, memnuniyetle.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, o zaman ben devam edeyim konuşmama.

BAŞKAN – Lütfen, devam edin siz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, meslek kuruluşları temsilcileri de görüşlerini söyleseler...

BAŞKAN – Olur, Komisyon üyelerimizden sonra meslek kuruluşlarından da bir görüş alalım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Aslında önce alsak Sayın Başkan, önce onları dinleyelim, ona göre.

BAŞKAN – Öyle istiyorsanız öyle yapalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Aslında iyi olur, sendikalar da buradaysa...

BAŞKAN – Siz bitirecek misiniz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, takdir sizin, önce olabilir.

BAŞKAN – Siz, nasıl istiyorsanız, ben...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, isterseniz devam edeyim.

BAŞKAN – Siz bitirin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, etki analizi tablomuzda varmış.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var, 3 milyar 400 milyon yazıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gelir vergisi de varmış yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, yalnızca 3 milyar 400 milyon var Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – 430 milyon var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, ben burada görüyorum, 3 milyar 400.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır. İki altta, diyorlar ki: “Gelir vergisi istisnasının maliyeti 430 milyon...”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz hazırlığınızı yapın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ha, 430 milyon lira, o mudur sizin vazgeçtiğiniz rakam? Tamam efendim, onu teyit etmek için soruyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan, devam edelim, bitirelim.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bunlara çok detaylı bakmak suretiyle bilgilendirme noktasında çabanızı görüyorum ve takdirle karşılıyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, alt kırılımlarını da rica edelim bu 687 bin kişinin ve maliyetini rica edelim.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Alt kırılım var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, geçici maddelere göre efendim, şu kadar kişi, şu madde...

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Anladım, madde madde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, evet, o açıdan rica ediyoruz.

Devam edeyim mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Paylan, devam edelim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devam ediyorum, peki efendim.

BAŞKAN – Karşılıklı olarak değil, siz konuşmanızı bitirin, Bakan Beyden biz cevabını alalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, efendim, sorularımı sordum.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

İktidar, bir süredir ülkeyi seçim ekonomisi şartlarına sokmuş durumda ve bu da maalesef seçim ekonomisini gösteren yasa önerilerinden birisi. Seçime doğru yürürken ekonomiyi canlandırmak için her türlü çıpa bırakılmış durumda ve ne olursa olsun, seçimlere kilitlenilmiş durumda ve ekonomiyi her ne pahasına olursa olsun canlandırmak için bu tip torba maddeler karşımıza getiriliyor; bu da bunun tezahürlerinden birisi.

Bakın, işsizlik rakamları bugün açıklandı, bir miktar düşüş var ama hâlâ yüzde 10’un üzerindeyiz. Yani işsizliği de düşürmek için, ekonomiyi de canlandırmak için arkadaşlar -yeterince ekonomide bir canlanma yok- ancak vereceğimiz bu tip teşviklerle...

Sayın Bakan, insicamımı bozuyorsunuz ama.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kusura bakmayın, sizin verdiğiniz konularla ilgili hazırlık yapıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, teşekkür ederim.

Ekonomiyi canlandırmak için arkadaşlar, iktidar, her ne olursa olsun, her ne pahasına olursa olsun kısa vadeli bakarak her türlü teşviki vermek üzere bu tip maddeleri karşımıza getiriyor ve biz bunları tamamen bir seçim vaadi olarak görüyoruz. Oysa her zaman söylediğimiz gibi, ekonomiyi canlandırmak için önce toplumsal barışımızı, iç huzurumuzu, dünyada olan algımızı, yatırımcıların yatırımcı güvenini, tüketicinin tüketici güvenini, bütün bunları düzeltirsek zaten iş, aş, bereket olur ama

iktidar o yolda yürümediği için, demokratikleşme yolunda yürümediği için yalnızca teşvikler vererek ekonomiyi canlı tutmaya çalışıyor, bu da bunun tezahürlerinden birisi. Velez ki bunları veriyor. Nereden veriyor arkadaşlar? Şimdi, ağanın eli tutulmaz, değil mi? Ağanın elinde kasa, devletin kasası elinde.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Milletin kasası...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devletin kasasından vermiyor bunları bakın, işçinin kasasından, işçinin cebinden veriyor. İşsizlik Sigortası'nın kuruluş yasasına bakın, amaçları bellidir ve İşsizlik Sigortası'nda toplanan... Başta tabii ki yanlış kurulmuş bir denklem ki 118 milyar lira para toplanmış orada. Yani işsizliğe dönük, işsizliği gidermek ve işsizlere dönük, onların sosyal yardımlarının oluşması anlamında kullanılmadı bugüne kadar etkin bir şekilde, yalnızca bu tür teşvikler için, finansman için kullanıldı -yasalarda görüyoruz arkadaşlar- ve burada da işsizliğin giderilmesi ve işsizlerin daha iyi şartlarda yaşaması için kullanılması gereken bir fon maalesef patronların ödemesi gereken yükümlülükleri karşılamak için kullanılıyor. Bence sendikadan arkadaşlarımız buradaysa eminim ki buna itiraz edeceklerdir. Eğer ki bir ağılık yapacaksanız bunu kendi cebinizden yani ülkenin bütçesinden karşılamamız çok daha doğru olur; yapacaksanız eğer ki bir genişleme de işsizlerin yani yeni işsiz kalmışların şartlarını geliştirelim yani altı ay yerine on iki ay maaş verelim, bu yönde iyileştirmeler yapalım derim.

Değerli arkadaşlar, bir de bu 25 yaş sınırı var ya, çok sorunlu bir sınır. Sayın Bakanım, siz hâlâ devam ediyorsunuz ama ben gerçekten konuşmakta zorlanıyorum; özür dilerim. Bu 25 yaş sınırı diğer yasalarda da var, çok sorunlu bir sınır arkadaşlar.

Şimdi, genelde şöyle bakılır, dünyada da böyle bir trend var: Ya, gençleri işe alalım, gençler daha az sorunlu olurlar, daha az maaşa razı gelirler. İcabında şu SSK maddesi geçerse “Ya, sen sigortasız çalış, müfettiş de gelirse –çok sorunlu bir yasa ona geleceğiz- aynı gün gelirse de ben bugün işe girdim dersin.” kurtarırın gibi bakılan ve en çok sömürülen yaş grubudur 18-25 yaş grubu ve işverenlerin de şöyle bir eğilimi vardır: Genç çalıştıralım, yaşlıyı çıkaralım. Yaşlı dediği de 35 yaşında, 40 yaşında yani daha hayatının ortası, artık orta yaş bile değil. Orta yaş 50 diyorlar artık dünyada, 50-55 yaşa orta yaş, 60 yaşa orta yaş diyorlar, 50 yaşa kadar genç diyorlar. 35 yaşındakini çıkaralım 20 yaşındaki alalım diye bir eğilim var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu yasayı bu şekilde geçirirsek emin olun bu eğilimi artırmış olacağız. Daha çok gençleri çalıştıralım, orta yaşlıları işten çıkaralım gibi bir eğilime girilebilir; buna can vermeyelim derim. Eğer ki böyle bir teşvik verilecekse bile Sayın Bakanım, bu yaş sınırını bu şekilde kullanmayalım derim yani yaş sınırını genişletmemiz gerekir. Niye 18-25 yaş arası diye sınırhıyorsunuz? Neden 25'e kadar? Tamam genç işsizliği gidermek için ayrı bir çaba gerekir ama 25 yaş diye sınırlıyorsanız 35 yaşındakilerin işsizliğini büyütebilirsiniz ve şuna emin olun, 35-40 yaşında işini kaybeden bir insan çok daha zor iş buluyor ve hayata tutunmakta çok daha fazla zorlanıyor ailesiyle, yaşamıyla ve işini kaybeden kişi sosyal anlamda da ciddi sorunlar ve bunalımlara yol açabilir. Bu anlamda buna dikkat çekmek istiyorum.

Kötüye kullanılabilecek diğer bir konu, yasanın lafzında da var Sayın Bakan, eş dost, akraba diyoruz. Bakın, fiiliyatta çalışmayan... Eminim tespitleriniz olacaktır gelecek dönemde ve geçmiş dönem teşviklerinde de eminim tespitler yapmışsınızdır ama teftişlerin ne kadar yoğun olduğunu siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz yani işverenlerin yüzde kaçını denetleyebildiğinize dair size bir soru soruyorum. Yani bir yılda bu kadar işyerinin kaçına uğrayabiliyorsunuz bu kadar müfettişle? Yüzde kaçtır? 4'tür, 5'tir değil mi? Demek ki çok azını denetleyebiliyorsunuz. Siz diyorsunuz ki “Yakalarsak affetmeyiz.” ama yakalayamayacaksınız.

Bakın, akraba, eş dost konusunda insanlar şunu yaptılar: Fiiliyatta çalışmayan ama örneğin benim bir yeğenim var “Gel yeğenim, bak devlet de bir teşvik vermiş, sigortalı da gözük hem de bana da faydası var.” diye, işçi diye yazılabilecek ve bu noktada kötüye kullanımlar söz konusu oldu ve emin olun bu noktada çok sayıda böyle şikâyetler alacaksınız, emin olun yani. Eş dost, akraba, işte komşunun oğlunu yazdırdı, şunu çalışıyormuş gibi gösterdi ve siz de diyeceksiniz “Biz işsizliği düşürdük.” Halbuki fiiliyatta o insanların -ben iddia ediyorum, burada iddiayla söylüyorum- en az yarısı çalışmıyor olacaktır. Bu teşvikten yararlanmak için birisini alacak çalıştıracak ama diğeri eş dost, akraba, komşunun oğlu olacak; iddiayla söylüyorum. Buna tevessül etmeyelim arkadaşlar. Gelin bu formülü yeniden çalışalım. Yani “Bir benden, bir senden” dediğinizde bunun sonuçları çok çarpıcı olur ve bunu da işçinin cebinden vereceksiniz, çok daha sorun. İşçinin cebinden veriyorsunuz Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşveren de ödüyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşverenin ödemesi gereken yükümlülüğü işçinin kesesinden veriyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşsizlik Sigortası Fonu’na işveren para ödemiyo mu?

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşsizlik sigortası kimindir? En çok işçi ödüyor, işçi ödüyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşveren de ödüyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) - İşveren de ödüyor ama işçi için ödüyor. İşçi için ödüyor ama. Misyonu şu:

BAŞKAN – Sayın Paylan, konuşmanızı bitirirseniz biz cevapları toptan alalım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İnsicamım bozuldu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, lütfen bana ithamda bulunmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, siz de sabredin o zaman.

İşçinin cebinden veriyorsunuz Sayın Bakan, işçinin cebinden vermeyin işverenin yükümlülüğünü. Çok yanlış; işverenin yükümlülüğünü işçi için ayrılmış bir fondan ödüyorsunuz. Bu kabul edilemez.

İkincisi de 25 yaş çok sorunlu bir sınırdır ve üçüncüsü de eş dost, akraba konusunda kötüye kullanılacaktır, emin olun.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Sayın Çam, buyurun lütfen.

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

82 maddelik torba kanunun en sıkıntılı maddelerinden bir tanesi bu arkadaşlar.

Sayın Garo Paylan ve Sayın Kuşoğlu bu konudaki hassasiyetlerin altını çizdiler. Gerçekten İşsizlik Fonu’nda şu anda 117 milyar lira para birikmiş. Bu paranın kullanılması konusunda zaman zaman kimi altyapı yatırımlarına buradan kaynak aktarıldığını biliyoruz gerek GAP’ta gerekse duble yollarda, otoyolların yapımında buradan kaynak aktarıldığını biliyoruz.

Şimdi, amacının dışında kullanıldığı açık ve net. İşsizlik Sigortası Fonu’nda hem işçiden kesilen para hem de işverenden kesilen paylardan oluşan bu kaynağın maalesef amacının dışında kullanıldığı açık ve net. Kuşkusuz sanayiciyi, işadamları desteklemek hepimizin görevi, İstihdamı artıracaksa, işsizlik oranını çözecekse buradan kaynak aktarmak; eyvallah, bir sorun yok ama benden önceki konuşmacı arkadaşlarımın da söylediği gibi suiistimale son derece açık ve yazılış biçimi itibarıyla

toplam 4 sayfa ve 32 başlıktan oluşan, paragraftan oluşan bir düzenleme. Bunun neresinden girilip neresinden çıkılır onu bilemiyorum ama gerçekten işçilerin alın terinden kesilmiş olan bu para burada birtakım yerlere kaynak olarak aktarılmak istenmektedir.

Özellikle geçici 19'uncu maddeye göre 2018 yılında İŞKUR'a kayıtlı ve maddenin kapsamına giren, örneğin istihdamdan önceki son üç ayda en fazla on gün sigortalı çalışmış olanlar dâhil olmak üzere işsizlerin ilave istihdam olarak istihdam edilmeleri hâlinde yani iş yerinin 2017'deki ortalama istihdam sayısının bu yeni istihdam ile artmış olması koşuluyla prime esas kazanç alt sınırı yani brüt asgari ücret üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi primlerinin tamamı tutarında 2018 için toplam tutar 659,59 TL işverene prim desteği İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sağlanacak arkadaşlar. Kişi başına yaklaşık olarak 659,59 TL'si işveren prim desteği olarak ödenecek arkadaşlar. Yani işçi eğer asgari ücretle istihdam edilirse tüm Sosyal Güvenlik Kurumu ve işsizlik sigortası primleri fon tarafından karşılanacak arkadaşlar, İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanmış olacak. İşçi daha yüksek bir ücretle istihdam edilirse işçi adına ödenecek toplam prim 659,59 TL düşülecek arkadaşlar.

İş yerinin imalat veya bilişim sektöründe faaliyet göstermesi hâlinde ise prim indirimi prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanmayacak, işçinin tüm Sosyal Güvenlik Kurumu ve işsizlik sigortası primleri hem işçi hem işveren payları fon tarafından karşılanacak arkadaşlar, İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak. Buradaki üst sınır 2.029,50 TL olacak. Yani brüt ücreti yaklaşık 7 bin TL'nin altında olan yeni istihdam edilen işçilerin tüm primleri fon tarafından karşılanacak arkadaşlar. Bu felaket bir şeydir, felaket bir şey.

Bu prim desteği yaklaşık olarak 2020 yılı Aralık ayına kadar yani istihdam edilen işçiler için on iki ay süreyle uygulanacak ancak kanunda da belirtildiği gibi "İşçinin 18 yaşından büyük kadın, işçinin 18-25 arası erkek, işçinin engelli olması hâlinde bu süre on sekiz ay olarak uygulanacaktır." denilmektedir.

Geçici 20'nci madde de, 2017 yılında kayıtlı sigortalı işçi sayısı ortalama en az 1, en çok 3 olan, imalat sektöründe faaliyet gösteren, ustalık belgesi sahibi olan iş yerlerini kapsamaktadır arkadaşlar. Bu iş yerlerinde 2018 yılında İŞKUR'a kayıtlı ve maddenin kapsamına giren, örneğin istihdamdan önceki son üç ayda en fazla on gün sigortalı çalışmış olan işsizlerin ilave istihdam olarak istihdam edilmeleri hâlinde yani iş yerinin 2017'deki ortalama istihdam sayısının bu yeni istihdamla artmış olması koşuluyla prime esas kazanç alt sınırı yani brüt asgari ücret üzerinden hesaplanan sigortalı ve işveren hissesi priminin tamamı tutarında -2018 için toplam tutar 659.59 TL- işverene prim desteği İşsizlik Sigortası Fonu'ndan sağlanacak. Yani işçi eğer asgari ücretle istihdam edilirse tüm Sosyal Güvenlik Kurumu ve işsizlik sigortası primleri fon tarafından karşılanmış olacak. İşçi daha yüksek bir ücretle istihdam edilirse işçi adına ödenecek toplam primden 659.59 TL düşülecek 2018 yılı Aralık ayı sonuna kadar. Ayrıca, bu yeni işçi için işverene, işçinin prim ödeme gün sayısının 53.44 TL'yle çarpımı sonucu elde edilen tutar ücret desteği olarak fondan ödenecek. Yani işçi ayda otuz gün çalışıyorsa bekâr işçiye ödenen asgari ücret tutarı olan 1.603,2 TL ayrıca işverene ücret desteği olarak sağlanacaktır 2018 Aralık ayı sonuna kadar. Böylece, bu kapsamdaki işveren 2018 yılında yeni işçi alır ve bu işçiyi asgari ücretli çalıştırırsa işçinin tüm ücreti fondan karşılanmış olacak arkadaşlar, bütün ücretleri fondan karşılanmış olacak. İşçinin tüm sigorta primleri yine fondan karşılanmış olacak; "işverene prim desteği" adı altında 659.59 TL, "ücret desteği" adı altında 1.603,2 TL sağlanacak yani toplam destek tutarı 2.262,71 TL'yi bulacak. Hem asgari ücret hem de ayrıca sağlanan 659 TL'yi topladığımızda, işverene kişi başı, yaklaşık olarak 2.200 TL oranında bir destek sağlanacak. Bu kapsamdaki işverenin devlete asgari geçim indirimini düşükten sonra işçi adına ödeyeceği 106.55 TL tutarındaki gelir vergisi,

işverenin ödeyeceği vergiden düşüleceği ve 15.40 TL tutarındaki damga vergisi alınmayacağı için, bu yeni işçinin işverene maliyeti sıfır olacak arkadaşlar, maliyeti sıfır olacak arkadaşlar. Sayın Bakan, bunları söylüyorsunuz ama gerçekten maliyeti sıfır olacak.

Asgari ücretli işçinin işverene maliyeti 2.384,66 TL, prim indirimi 659.59 TL, ücret desteği -yani asgari ücret olarak- 1.603,2 TL, ödenmeyecek damga vergisi 15.40 TL, işverenin vergiden düşüleceği gelir vergisi 106.55 TL, işverene maliyeti artı... Eğer doğru hesaplanırsa, arkadaşlar, bütün bunların hepsi İşsizlik Sigortası Fonu'ndan ödenecek, devlet kesesinden ödenecek; bütün bunlar ödendikten sonra -esas mizah olan- işveren artı 0,08 kuruş da kârlı olacak arkadaşlar. Cebinden bir kuruş para çıkmayacak, artı 0,08 kuruş da bu hesaplamalara göre kâra geçecek arkadaşlar. Yani işverenin cebinden hiçbir maliyet çıkmayacağı gibi işveren 8 kuruş kâra geçecek arkadaşlar, açık.

Söz konusu maddeye göre “İşverenin 1’inci derece kan veya kayın, hısım ya da eşi olanlar bu maddedeki destekten yararlanamayacak.” denilmektedir. Ama Sayın Garo Paylan’ın söylemiş olduğu konu çok önemlidir. “Kan bağı olan, hısım, akraba, yeğen, çocuk olmayacak.” deniliyor ama maalesef, ne yazık ki fiiliyatta, uygulamada bunların olacağının altını yüzde yüz garanti ediyorum arkadaşlar.

“Bu destekten yararlanılarak istihdam edilen işçilerin fiilen çalıştırılmadıkları tespit edildiği takdirde destek kesilecek ve cezai yaptırım uygulanacaktır.” denilmektedir ama bu kadar az müfettişin olduğu yerde Sayın Başkan dedi ki: “45 bin iş yerini -yani yüzde 4, yüzde 5 oranında iş yerini- denetleyebiliyoruz.” Dolayısıyla bunun denetlenmeyeceği, suistimale açık olduğu aşikârdır arkadaşlar. Buna rağmen, bu maddeyle işverene maliyet sıfıra indirildiği için işverenler 2’nci derece akrabalarını kâğıt üzerinde istihdam etmiş gibi gösterebilecek, denetimler son derece az ve sınırlı olduğu için büyük vurgunlar olacaktır arkadaşlar, açık.

Geçici 21’inci madde ile geçici 19 ve 20’nci madde kapsamında yeni istihdam edilen işçiler için damga vergisi ödenmeyecek. İşçi adına işveren tarafından asgari geçim indirimi tutarı düşüldükten sonra devlete ödenecek gelir vergisi işverenin muhtasar beyannameyle kendi ödeyeceği vergiden düşülecek. Böylece, geçici 20’nci madde kapsamında yeni istihdam edilen işçi bakımından işverene maliyet sıfıra düşecek, işçinin asgari ücretli olduğu varsayıldığında değerli arkadaşlar.

19’uncu madde kapsamında yeni istihdam edilen işçi bakımından işverene prim indirimi sağlanacağı gibi, ayrıca işverenin damga vergisi ve işçi adına ödeyeceği gelir vergisi de sıfırlanmış olacak ve böylece işveren için işçinin maliyeti en az 121.95 TL daha azalacak arkadaşlar.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kimin maliyeti?

MUSA ÇAM (İzmir) – İşverenin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam.

MUSA ÇAM (İzmir) - Sonuç olarak, Sayın Bakan, “istihdamı teşvik” adı altında İşsizlik Sigortası Fonu bir kez daha böylece yağmalanacak, kusura bakmayın. Bu “yağmalanacak” cümlesini söylerken... Yani siz iyi niyetle bunu yapıyorsunuz ama bu tam bir soyguna dönüşecektir, bunu açık ve net bir şekilde söylemek istiyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, İşsizlik Sigortası Fonu'ndan faydalanma koşulları şöyle... Cevdet Bey, Sayın Başkan... İşsizlik Sigortası Fonu'ndan yararlanmak için aranan koşullar: Son üç yılda en az 600 gün prim ödemesi gerekiyor, doğru mudur?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Doğru.

MUSA ÇAM (İzmir) – Peki.

Son yüz yirmi gün içinde kesintisiz prim ve isteği dışında işsiz kalmak gerekiyor, doğru mudur?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI CEVDET CEYLAN – Doğru.

MUSA ÇAM (İzmir) – Doğrudur.

Milyonlarca işsiz işsizlik sigortasından faydalanamamaktadır bu zor koşullar nedeniyle; faydalanamıyor, koşulları zor. Altı yüz gün prim ödemesi gerekiyor, son yüz yirmi gün içerisinde prim ödemesi gerekiyor -bunlar üç yıl içerisinde- faydalanamıyor. Faydalanabilen işçilere ise işsizlik ödeneği sınırlı sürelerle -yüz seksen ila üç yüz gün arasında yani altı ay ila üç yüz gün arasında, bir yıl arasında- ödenmekte ve işsizlik ödeneği tutarı 762.05 TL ile 1.524 TL arasında değişmekte arkadaşlar. İşçinin ücreti ne kadar olursa olsun, 1.524 TL'yi aşmamaktadır arkadaşlar.

İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşullarının hafifletilmesi, işsizlik ödeneğinden yararlanma süresinin artırılması ve ödenek tutarının yukarı çekilmesi gerekirken bu düzenlemeyle bunların hiçbir yapılmamakta; işsizlerin çoğunun yararlanamadığı işsizlik sigortasında biriken tutar işverenlere “prim” ve “ücret desteği” adı altında -yine hoşlanmayacağınız bir cümle- peşkeş çekilmektedir arkadaşlar.

Yeni istihdam olanakları yaratılmak isteniyorsa uygulanan teşvik ve desteklerin karşılanacağı yer İşsizlik Sigortası Fonu değildir. Eğer birtakım destekler yapılacaksa bu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ve hatta Maliye Bakanlığının bütçesinden olmalıdır arkadaşlar. Buralardan karşılanması gerekirken, emekçi kardeşlerimizden ve işveren arkadaşlarımızdan ödenen bu primlerin bu şekilde masumane gösterilerek -4 sayfa ve 35 başlık altında, paragrafta toplanan teşvikleri desteklemek için yapılan bu düzenleme- İşsizlik Sigortası Fonu'nu, birtakım yatırımları desteklemek için kullanmanın dışında, birtakım art niyetli insanlara peşkeş çekmek, ayrıcalık tanımaktan başka hiçbir şey değildir.

Gelin Sayın Bakan, Sayın Başkan, bunu düşünelim. Bu konunun ilgili taraflarını, işçi, işveren, sendikalar tarafını da dinleyelim; bunların da önereceği bir şekilde sanayicimizin, iş adamımızın, KOSGEB'in, organize sanayi bölgesinde bulunan iş yerlerinin destelenmesi için makul, uygulanabilir, adil bir destekleme için elimizden geleni yapalım. Ama lütfen, İşsizlik Sigortası Fonu'nda birikmiş olan bu paralara, bu kaynaklara bu şekilde el uzatmayalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çam.

Sayın Çakırözer, buyurun lütfen.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, daha önce de İşsizlik Sigortası Fonu gündeme geldiğinde dile getirmiştik ama önümüze bir toplam projeksiyon gelmedi. Bugüne kadar çıkardığımız paketlerde bu fonun ne kadar kullanıldı? Ana parasından mı kullanıldı, faizlerinden mi kullanıldı? Hangi teşvik paketinde, ne kadar kullanıldı? Bu konuda elinizde bir döküm bulunmakta mı?

Az önce Sayın Çam detaylı olarak, ayrıntılı olarak fonun amacı dışında kullanılmakta olduğunu -işverene sağlanan teşviklerle- ifade etti. Bir kez daha ben de vurgulamak isterim ki gerçek işsiz yurttaşlarımızın bu fondan faydalanması çok sınırlı ve çok zordur, bunları kolaylaştırmamız gerekmekte.

Vurgu yapmak istediğim bir başka konu da yine bu Komisyonunda daha önce de görüşülmüştü: İşsizlik Sigortası Fonu şu anda değerlendirilirken enflasyonun altında bir faiz elde edilmektedir. Bu konuda hem Komisyon üyelerimizin açıklamaları oldu hem basında çıkan yazılar, değerlendirmeler oldu. Bu benim notlarım arasında, eğer hatam varsa lütfen düzeltin, az önce “117 milyar lira” dediniz, geçen yıl işte 116,7 milyar lira olarak kayıtlarımda var. Buna yüzde 8,78 yıllık faizle yaklaşık 10 milyar 46 milyon –yanılmıyorsam- faiz elde etmiş. Ancak bu faiz oranı hem yüzde 11,92'lik TÜFE'nin hem yüzde 15,47'lik ÜFE'nin altında ve hesaba vurulduğunda yaklaşık bu düşük faiz nedeniyle ya da

enflasyonun altında alınan faiz nedeniyle İşsizlik Sigortası Fonu'ndaki kaybın 4 ile 8 milyar lira arasında olduğu yönünde değerlendirmeler var. Bu konuda da görüşlerinizi bizimle paylaşırsanız sevinirim. Tabii ki biz işsizlerimizin iş bulmasını isteriz, onlara teşvikler getirilmesini destekleriz ancak bunun az önce Sayın Çam'ın vurguladığı gibi tamamen İşsizlik Sigortası Fonu kullanılarak ve tamamen işverene destek sağlanarak yapılması doğru bir yaklaşım değil. Tabii ki istihdam sağlansın, işveren desteklensin ama bunun bizim kamu maliyesinde bulunacak başka yöntemleri vardır diye düşünüyoruz. Yani bir taraftan GAP'tı, ulaşım projeleriydi oraya harcanmakta bu fon, bir taraftan sadece işvereni teşvik etmeye harcanmakta, bir taraftan da az önce vurguladığım gibi enflasyon karşısında durduğu yerde erimesine göz yumulmaktadır. O yüzden, fonun amaçları doğrultusunda kullanılması gerekmektedir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakırözer.

Bu konuda görüş belirtmek isteyen sivil toplum kuruluşları...

En önde bulunan arkadaşımıza öncelikle söz veriyorum.

Buyurun.

TİSK HUKUK MÜŞAVİRİ AV. DERYA KARADEMİR – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonun sayın üyeleri ve değerli hazırun; herkesi kendim ve Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu adına saygıyla selamlıyorum.

Söz verdiğiniz için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanımız tasarının ilk gününde tasarıyla yatırım, üretim, ihracat ve istihdamın teşvikine dönük son derece önemli yasal düzenleme önerileri olduğunu ve tasarının bu kapsamda hazırlandığını ifade etti ve Bakanlığımızın ve bürokrasimizin teşvike yönelik çok kapsamlı düzenlemeleri olduğunu biliyor, takip ediyor ve bunun için de bu vesileyle bir kez daha teşekkürlerimizi sunuyoruz. Biz, kayıtlı ve örgütlü iş yerlerini temsil eden Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) olarak yapılacak düzenlemenin Sayın Bakanımızın da ifade ettiği hedeflere ulaşmasına imkân vermesini tüm kalbimizle diliyoruz.

Teşviklerin ağırlıklı olarak yeni istihdama odaklandığını görüyoruz ancak biz deneyimlerimizden biliyoruz ki teşvikler sadece yeni istihdama olanak sağlamıyor aynı zamanda mevcut istihdamın da korunmasına da bir destek oluşturuyor. Bu genellikle istatistiklere çok yansımıyor, mevcut istihdamı koruyucu etkisi ama bunun göz ardı edilmemesi gerektiğini, işverenler açısından mevcut istihdamın korunması noktasında da getirilen teşviklerin çok önemli ve kıymetli olduğunu vurgulamak istiyoruz.

Tasarıyla imalat ve bilişim sektörüne çok özel teşvikler getiriliyor ki bu çok kıymetli, ekonomiye katma değer sağlayacak ve dünya rekabetinde işletmelerimizi öne çekecek sektörlerimize bu anlamda özel bir destek verilmesini çok daha kıymetli buluyoruz. Biz, tasarı gündemimize geldiğinde bağlı işveren sendikalarımızla yaptığımız görüşmelerde özellikle ilaç işverenleri sektörümüzden şöyle bir talep geldi, dediler ki: Biz ilaç sektörü olarak yüksek teknoloji sınıfındayız, çok nitelikli üretim yapıyoruz ve bu tasarıyla da imalat sürecimiz destekleniyor, doğru, bunun için teşekkür ediyoruz ancak bizler örgütlenirken, firmalarımızı örgütlerken satış bölümlerimizi verimlilik ve birtakım örgütsel yapılanma nedenleriyle ayrı örgütledik, satış birimlerimiz ayrı. Getirilen teşvik imalat sektörüne ve bizim satışla ilgili bir bölümlerimiz bu teşvikten yararlanamamış olacaklar. Hâlbuki ilaç sektöründe satış birimleri imalatın ayrılmaz bir parçası, satış bölümlerinin fonksiyonları tam olarak yerine getirildiği takdirde ancak imalat sektörünün ürettiklerini sağlık sektörüne kazandırmak mümkün olabiliyor. Dolayısıyla burada imalat sektörü ile satış sektörü arasında bir ayrılmaz iletişim var ve özellikle ilaç sektörümüzün

imalat sektörüne getirilecek teşvikler konusunda teşvikin etkinliğinin sağlanması, bütünlüğünün sağlanması noktasında bize ilettikleri böyle bir talep oldu, ben de bunları size özellikle arz etmek isterim. Konu imalat sektörünün bütünü açısından da aynı mantıkta geçerlidir.

Çok hızlı bitireceğim Başkanım.

Teşviklerle ilgili temel görüşlerimizi söyledik ancak uygulamada şu sorunlarla karşılaşıyoruz: Çok karışık teşvik düzenlemeleriyle karşı karşıyayız. Bunların uygulamaya yansması ve işverenlerin bunlardan yararlanabilmesi çok kolay olmuyor. Bu noktada sadeleştirilmesinin teşviklerin etkinleştirilmesi noktasında bizler için çok önemli olduğunu belirtmek istiyoruz. Özellikle ortalama işçi sayısına ilave olma kriteri ki neredeyse bütün teşviklerde kullanılan bir teşvik ama ay bazında değişkenlik gösterdiği için, bu ay yararlanabilirken gelecek ay yararlanamıyorsunuz ve haksız yere yararlandığınız teşviklerle ilgili ağır sorumluluklar altında olduğu için işverenler de kimi zaman bu teşviklerin riskine girmeme ya da bundan yararlanmama gibi bir durumla karşı karşıya kalıyorlar. Artı, teşviklerin karmaşık yapısı nedeniyle danışmanlık hizmeti almak zorunda kalan firmalarımız var ve bu da işverenler açısından yeni bir maliyet unsuru hâline geliyor. Sadeleştirilmesi bizim için çok önemli teşviklerin. İkincil mevzuatla kanunda yer almayan bazı sınırlayıcı düzenlemelerle karşılaşıyoruz. Bu da teşviklerin etkisini azaltan bir alan. Bir de sosyal güvenlikte alt işverenlerin borçlarından ötürü de asıl işverenler teşviklerden yararlanma haklarını kaybediyorlar. Bu noktada her iki işverenin asıl işveren ve alt işverenlerin bağımsız işveren olarak kabul edilerek ayrı ayrı teşviklerden yararlandırılmaları konusundaki talebimizi Komisyonunuza arz ediyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bir diğer talebi karşılayacağım.

Buyurun.

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; Konfederasyonumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çerçeve 44’ünücü maddeyle getirilen, eklenen ek 20’nci madde çerçevesinde sadece konuşacağım.

Biliyorsunuz, SGK kapsamında 2,9 milyon aktif sigortalı 4/B’li var. Bizim çatımız altında bulunan esnaf ve sanatkârların sayısı Bakanlığımızın kayıtlarına göre yaklaşık 1 milyon 800 bin civarında.

Öncelikle, başlamadan önce Sayın Cumhurbaşkanımıza daha sonra Sayın Maliye Bakanlığımıza ve Sayın Bakanımıza, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımıza ve Sayın Bakanımıza kurumum adına özellikle teşekkür etmek istiyorum ve sözlerime de öyle başlamak istiyorum.

Elbette, bu, 1-3 işçi çalıştıran işletmeler için bizim için, büyük ölçüde bir avantajdır hatta bir müjdedir. Sayın Cumhurbaşkanımız da öyle ifade etmişlerdi: “Bir sizden, bir bizden.” diye. Ancak düzenlemenin çok kısıtlı hâle getirildiğini üzülerken beyan etmek istiyorum. Buradan çok sınırlı sayıda Sayın Bakanım, esnaf ve sanatkâr yararlanabilecek. Toplamda hizmet sektörü dâhil edilmediği için bizim üretim sektöründe yer alan esnaflarımızın sayısı yaklaşık yüzde 22’yi oluşturuyor. Hizmet sektöründe yer alan esnaflarımız yaklaşık 1 milyon 500 bin civarında. Bu sadece imalat sektörüyle sınırlı ve hangi sektörlerin yararlanacağı konusunda da Bakanlar Kurulumuza yetki veriliyor. Sektör sınırlaması var, başka sınırlandırmalar var, elbette işin düzenli gidebilmesi bakımında bu sınırlandırmaların getirilmesi son derece önemli, getirilsin. Ancak biz özellikle yaş sınırına çok takıldık çünkü artık insanlar 18 yaşında hayatlarını kuramıyorlar, işlerini de kuramıyorlar, evliliklerini de yapamıyorlar. Bu konudaki istatistiklere bakıldığı zaman 18 yaşın çok erken olduğunu düşünüyoruz. Her ne kadar üniversite mezunları, 18-21 yaş aralığında işsizlik oranı çok fazla ise de bu rakamı özellikle dikkatlerinize

sunmak istiyorum, biraz ileri götürmekte yarar var, ustalık belgesine ulaşma açısından da yarar var. Çünkü “usta” kavramına veya yeteneğine ulaşabilmek için de belli bir miktarda çalışmak, yılları geride bırakmak gerekiyor. Bu konuda bizim bir önergemiz var. Eğer Komisyonumuzun çok değerli üyeleri uygun bulurlarsa 18 ila 35 yaşın bu düzenlemenin esasına daha uygun olacağı ortaya çıkacak.

Bu ricamızı ileterek sözlerime son veriyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yeterli görmüyorsunuz bunu değil mi? Esnaf açısından yeterli görmüyorsunuz?

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Esnaf açısından büyük bir avantaj, bugüne kadar hiç elde edemediğimiz bir şey, özellikle 1 ila 3 işçi çalıştıran, şimdiye kadar görmedik. 10 bin esnaf da yararlanırsa yararlanmış olur. Teşekkür ediyoruz elbette.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yüzde kaç tekabül ediyor?

TESK GENEL SEKRETERİ NACİ SULKALAR – Şimdi, imalat sektörü esas alındığı için Sayın Milletvekilim, yüzde 22 imalat sektöründe, 150 bin civarında imalat sektöründe esnaf, sanatkâr var; zanaatkâr diye isimlendireyim. Bunların 50 bini herhâlde projeksiyon olarak öngörülüyor. O rakama ulaşabilir miyiz bilemiyorum. 18-25’te ulaşamayız ama 35’e çekerseniz biraz daha zanaatkâr buradan yararlanmış olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

STK temsilcilerimizin somut, net görüşlerini almak istiyoruz maddeyle ilgili. Bakın, bu kadar uzun bir konuşmadan sonra Sayın Çam bir soru sordu ve ondan sonra biz neticeyi aldık. Burada somut görüşleri özellikle rica ediyorum.

Kim arzu ediyor başka?

Evet buyurun.

TÜRK-İŞ ARAŞTIRMA MÜDÜR YARDIMCISI ENİS BAĞDADIÖĞLU – Söz verdiğiniz için teşekkür ediyorum.

Saygıdeğer Komisyon üyeleri, aslında maddeyle ilgili somut görüşümüzü belirtmeden önce bir genel çerçevede görüşümüzü ifade etmek istiyorum.

İstihdamın teşvik edilmesi genel olarak olumlu bir uygulama, sürdürülmesi gerekir. Ancak bunun kaynaklarının veya bunun finansmanının nereden sağlandığı, nereden kaynaklandığı bizim açımızdan genellikle tartışma konusu oluyor çünkü bu İŞKUR Genel Kurulunda da taraflar arasında tartışılan bir olaydı, finansmanı konusunda endişelerimiz var çünkü işsizlik sigortası sonuç itibarıyla bir sigorta biçimi, buraya prim ödeyenlerin faydalanması gereken bir olay. Bizim beklentimiz, işsizlik sigortası kullanımının erişiminin, kullanımının yaygınlaştırılması ve daha çok işçiyi kapsamayı, elde ettiği işsizlik ödemelerinin miktarının yükseltilmesiydi. Bu konuda biz talep bekliyoruz. Bu teşviklerin uygulamada birtakım karışıklıklara ve mükerrerliklere yol açtığı ortada, dile getiriliyor. En son On Birinci Kalkınma Planı’nda özel ihtisas komisyonunda da biz bu konuları tartıştık. Mutlak suretle teşviklerin etkenlik analizinin yapılması ve selektif olması, genel olmaması konusunda görüşlerimizi dile getirdik.

Bir başka konu da literatürde biz istihdamı kamuya gerek sosyal sigorta gerekse vergi açısından katkı getiren bir unsur olarak gördük. Bu şekilde eğer teşviklerin gelir getirmekten çok gider artırıcı bir şekilde kullanılması kısa vadede işsizliğe olumlu sonuç getiriyor olsa da uzun vadede aslında istihdam yapısını bozucu etkisinin dikkate alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Tamaylıgil, buyurun lütfen.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın hazırun; üzerinde değerlendirmeler geniş çaplı yapıldı, hem yöntem hem de finansman kaynağı açısından bu değerlendirmeleri de sivil toplum kuruluşlarımızın, meslek örgütlerimizin değerlendirmesini de aldık ancak ben sadece somut bir iki şey sormak istiyorum.

Sayın Bakanım, bu teşvikler çok güzel, teşviklerle ilgili hedef güzel yani işsizliği önleyelim, ekonomik aktivitemizi artıralım, yatırımlarımızı artıralım, Türkiye’deki işleyen tabansal kaynağı çok daha güzel noktada değerlendirelim ve katma değer yaratarak rekabetimizi artıralım. Gerçekten, bunlar üzerinde tartışacak, kabul etmeyecek diye bir bakış açısı zaten söz konusu olamaz. Ancak biraz önce işveren sendikalarından değerli hukukçu hanımefendinin söylediği bir şey var; Türkiye’de teşvikler çok fazla ama bu teşviklerin karmaşasından kim, nasıl, nerede yararlanacak, o konuda büyük bir muallaklık söz konusu oluyor, onun üzerine bunları çözmek için de danışmanlık firmalarının yeni bir mesleki alan genişleterek önemli bir işlev yerine getiriyor gibi bir sürecin işlediği... Şimdi, gerçekten öyle. Yani, baktığımızda, işte Maliye Bakanlığı ve ona bağlı olarak vergiyle ilgili teşvikler var; Ekonomi Bakanlığı, Sanayi Bakanlığı, pek çok teşvik var. Niye bunlar toplu değerlendirilip kullanıcının faydalanacağı bir portal veya bir çalışma hâline dönüştürülmez ve güncellenmez yani güncelliği sağlanarak takibi sağlanamaz?

İkincisi: Bu karmaşa... Tabii, biz her gün bir torba yasayla bir şey ekliyoruz, çıkarıyoruz. Torba yasanın bir haksızlığı da budur; mevzuatın içinde yarattığı belirsizlikten dolayı eleştirmişizdir. Bunu da önleyecek olan bir çalışma olarak kendini gösterir. İkincisi, baktığımızda, İşsizlik Fonu’nun -dün de söylemiştim- değerlendirilmesi noktasında bir fon bile olarak düşündüğünüzde Türkiye’de ortalama yatırım fonları vardır, onların getirisinin bile altında, enflasyonun altında erimiş bir rakamla karşımıza çıkıyor. Yani böyle bir fonun hem işletilmesi hem kullanılması ve kullanım alanlarının yaratılmasında adaletsizlikler var. Buradaki eleştirilerin de çoğu o noktadan geliyor. Buna da bir çözüm yaratacak, bence oradaki sorgulamaları önleyecek bir değerlendirme olması şarttır diye düşünüyorum.

Üçüncü sorum da şu: Şimdi, hakikaten istihdam yaratmak amacıyla, iyi niyetle çıkılan yolda fiktif istihdam rakamı yaratıldığının tespiti veyahut bu yöndeki bir gerçekliği nasıl önleyeceksiniz? Şimdi, bir şirketin, diyelim ki -imalat sanayi veya diğer şirketlere de sektörlere de belli teşvikler veriyorsunuz- böyle bir elemana ihtiyacı var veya yok, aldı, çalışmalarında, yaptığı işte... Bir şirketi düşünün, 2 kişi çalıştırıyor, hiçbir şey yapmıyor ama burası bir anonim şirket hatta ama tabela duruyor, kendisi gidiyor geliyor, açıyor, “Hadi bir kişiyi daha alayım içeriye.” ama baktığınızda rakamlarda, istatistiklerde 1 yerine 2 kişi çalışıyor gözüküyor, bizim de işsizlik ve istihdam rakamlarımızdaki iyileşmenin göstergesi oluyor. Bu, fiktif bir iyileşme... Bu sizin için de sizi sorgulatacaktır. Yani işveren açısından bir kriter ve bir değerlendirme yöntemi ortaya konulmazsa sizin yaptığınız işsizlikteki iyileştirme değerlendirmesi “Tamamen fiktiften kaynaklanan bir geçici pozisyon mu?” sorusu da gelecektir. O yüzden, işveren açısından bu şeyi sağladığınız... Çünkü, çalışacak kişi için sıralamalar olmuş, 3 tane başlık peki, işverenin kriterleri nedir açıkça burada? Bu hakkı elde edip kullanacak olan işverenin kriterleri nedir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Tamaylıgil.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, ya bu işsizlik sigortasına her dokunmaya kalktığınızda şu şey talebimiz oluyor: Mevcut işçiler sonuç olarak bu primleri ödüyorlar, işverenler de katkı sunuyor ve bir sigorta ortaya koyuyorlar. Şimdi biz hep diyoruz ki buna ne zaman dokunmaya kalksanız: Arkadaş, mevcut işçiler bu fonu oluşturmuş. Mademki bir dokunacaksınız buna, bir yandan da mevcut işçiler madem bu fonu oluşturmuşsa onların da yararına bir adım atsanız, onlar da dese ki “Arkadaş, biz bu kadar bir fonu oluşturduk, bak Hükümet şurada bir teşvik buradan alıyor ama aynı zaman da bana da dönük olarak benim de keseme dönük olarak, benim de keseme dokunacak bir adım attı.” dedirtseniz ne olur. Her seferinde bu fonu, bakın, işçi için yaratılmış bu fonu... Sayın Bakan, şimdi “teşvik” dediğimiz şeyi hep işverene dönük düşünüyorsunuz: “İşvereni iyi hissettirirsek o da işçi alır, işçiye iyi davranır.” Ancak bu fon, işçiye iyi davranması için, işçiye işsiz kaldığında, dar gününde ona yardım etmesi için kurulmuş bir fon temelinde.

Bakın, bu adımı atıyorsunuz “İşvereni iyi hissettirelim.” Ya, aynı zamanda deyin ki: “Arkadaş, yararlanma şartını ben yüz seksen günden sonrasında üç yüz güne çıkardım, üç yüz altmış güne çıkardım.” veya “Şu kadar ayda değil de şu kadar ayda kayıtlı gözükersen veririm.” veya yararlanma rakamlarını yükseltin; bir adım atın veya mevcut işçilere “Ben senden yüzde şu kadar alıyordum ama bunu şu kadar düşürdüm, zaten bu fon anlamsız şekilde yükseliyor, senden fazla kesiyorum, yüzde 1 yerine artık yüzde yarım sizden keseceğim.” diye niye demiyorsunuz, hep işçinin cebine el atıp işverenin kesesine koyuyorsunuz? Yani aynı eş zamanlı, eş güdümlü işverene -geniş kesimlere tabii ki dokunsun bu iş, tabii ki onlar da sıkıntılar farkındayız- ama daha çok geniş kesimlere, milyonlarca işçimize bir dokunun ya. İlla patronu iyi hissettirince mi işçi iyi olacak? Onun da kesesine dokunsun. Ben o yüzden diyorum bu torba yüzde 1’e dokunuyor diye, yüzde 99’un cebinden alıp yüzde 1’e dokunduruyorsunuz. O da iyi hissederse işçi yazacak ama yeğenini yazacak, akrabasını yazacak. Yani böyle bir şey düşünün, beraber düşünelim, çalışalım Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, aşağı ineceğim, orada da konuşmalarımız var, biliyorsunuz orada da geçen hafta buradan çıkan torba kanunu görüşüyoruz.

Sayın Bakanım, meslek kuruluşlarının görüşlerini aldık, bir şeyler ifade ettiler sağ olsunlar ama şunu söyleyeyim: Bakın, toplam sigortalı sayısı Aralık 2015’te -demin söyledim- 14 milyonken 14 milyon 555’e çıkmış Kasım 2017’de, iki yılda 555 binlik artış var sigortalı sayısında. BAĞ-KUR’a tabi, eski şeyle, 4/B’ye tabi olan esnaf 2 milyon 818 binmiş, 2 milyon 743 bine düşmüş. Esnaf zor durumda, esnaf sayısı azalıyor, sıkıntılı. Bunların teşvik edilmesi lazım. Yeterli değil bunlar.

Tabii, Emekli Sandığına tabi olanlarda bir miktar artış var görünüyor ama gerçek anlamda istihdamda bir artış söz konusu değil. Bu düzenleme de -sizin de katkınız var- 4,6 milyar kadar bir yük getiriyor bütçeye, fonlara ve bunun daha dişe dokunur olması lazım, seçim yatırımı olmaması lazım; gerçek anlamda esnafımıza, işverenimize, çalışanımıza hizmet etmesi lazım.

Başkanım, müsaade ederseniz ben aşağıya ineceğim, sonra katılayım.

BAŞKAN – Tabii ki.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, zabıtlardan cevaplarınızı alacağım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Ayhan, buyurun lütfen.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, burada muhalefet ne söylerse söylesin bu geçecek gibi gözüküyor. Fakat burada yapılan izahattan, konuşmalardan öyle bir şey anlaşıyor ki biz, gerçekten, bu verdiğimiz teşviklerin genel anlamda katkısının ne olduğunu ölçebilmiş değiliz. Belki burada sayısal olarak “687 bin” diyebilirsiniz, “3,4 milyar TL harcama yapıldı.” diyebilirsiniz ama yatırım teşvikleriyle, imalat sanayi teşvikleriyle bir bütün olarak bakmak lazım buna. Gerçekten, biraz önce arkadaşlardan biri ifade etti, teşvikin analize tabi tutulması lazım, istihdam yapısını bozan bir uygulama olabiliyor. Çok fazla teşvik var; hakikaten bunu firmalar da bilmiyor, danışmanlık hizmeti almak zorunda kalıyor hem istihdam teşviki açısından hem diğeri. Bu konuda ben bu ara defaatle tekrar ettim, çok oldu biraz da ama bu verdiğimiz teşviklerde de bizim gerçekten problemi çözdüğümüz veya işi ne kadar doğru götürdüğümüz konusunda birtakım endişeler var.

Burada, şimdi, yatırım teşvik sistemi, büyük yatırımcıyı küçükten ayırıyor, stratejiyi büyük yatırımcıdan arıyor, bölgesel yatırım teşvikleri her gün değişiyor, haksız rekabet var, bölgesel teşvikin kimyası bozuldu diye birtakım şeyler söyledik. Gelin, bu konuda derli toplu aydınlatıcı bir bilgi verin, hakikaten biz bilgi sahibi değiliz. Dolayısıyla bu konudaki konuştuklarımızı da genel anlamda, sahip olduğumuz düşüncelerin ötesinde, teknik bazda ne elde ettiğimiz hususunda birtakım verileri görerek biz de muhalefet olarak yapma imkânına kavuşalım. “Hukuken amacına uygun değil.” diyoruz vesaire, bunları söylüyoruz, doğru da ama netice olarak hedefine ulaşıp ulaşmadığı konusunda da öncelikle bir bilgi sahibi olursak değerlendirmelerde daha objektif bir değerlendirme yapma imkânına biz de kavuşuruz. Siz bildiğinizi söylemezsiniz, biz de bildiğimizi söylemeyiz ama bu, hakikaten, teşvikin analize tabi tutulması, istihdam yapısını bozuyor, bozmuyor, bunlara bakmamız lazım. Bu kadar teşvikin içinden çıkılmaz bir hâle geldiğini de beyan etmek zorundayız.

Ben bunları ifade etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Ayhan.

Komisyon üyelerimize görüş ve önerileri için teşekkür ediyoruz.

Sayın Bakanım, söz sizde.

Buyurun.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; bütün görüş, öneri, eleştiri ve değerlendirmelerden dolayı teşekkür ediyorum.

Bu kanun tasarısı içerisinde başta da ifade ettiğim üzere, yatırım, üretim, ihracat ve istihdama ilişkin önemli düzenlemeler var. Şu anda üzerinde görüşmüş olduğumuz maddeler de istihdamın artırılması bakımından getirilen önemli düzenlemeler. Tekrar etmek gerekirse burada önümüzdeki üç yıllık süreç içerisinde yeni işe alınacaklar açısından sosyal güvenlik prim ödemelerinin, gelir vergisi ve damga vergisinin İşsizlik Sigortası Fonu’ndan karşılanması öngörülmektedir asgari ücrete tekabül eden bir tutarda. Bunun dışında, özellikle imalat ve bilişim sektöründe çalışanlar bakımından destek unsurunun miktarsal büyüklüğü de artırılmış durumda. Şu anda yapmış olduğumuz düzenleme kapsamında yani imalat ve bilişim sektörü dâhil, 2018 yılında ilk defa ilave olarak işe alınacaklarla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımızın yaptığı çalışmalarda yaklaşık 700 bin bu kapsamda ilave istihdam oluşacağı tahmin ediliyor. Bu kapsamda imalat ve bilişim sektöründe yaklaşık 200 bin civarında bir ilave istihdamın oluşacağı, diğer sektörlerde de 500 bin ilave istihdamın oluşacağı öngörülmüyor.

Burada imalat ve bilişimde yaklaşık 200 bin, diğer sektörlerde ise 500 bin civarında bir ilave istihdamın bu program kapsamında oluşacağı tahmin ediliyor. Yine, bu kapsamda İşsizlik Sigortası Fonu'ndan imalat ve bilişim sektöründe ilk defa ilave olarak çalışacak çalışanlar açısından 1 milyar 247 milyon liralık bir gider oluşacak, diğer sektörler açısından ise 2 milyar 166 milyon liralık bir gider oluşacak. Toplamda İşsizlik Sigortası Fonu'na bu programın 2018 yılındaki maliyeti 3 milyar 414 milyon lira olacak.

Diğer taraftan, bu destek paketinin içerisinde bu çalışanlara ilişkin, gelir vergisinin de alınmaması şeklinde bir teşvik var. Bu kapsamda imalat ve bilişim sektöründe çalışacaklar için 135 milyon liralık, diğer sektörlerde çalışacaklar için 347 milyon liralık bir gelir vergisinden vazgeçeceğiz; toplamda da 482 milyon liralık bir gelir vergisinden vazgeçmemiz söz konusu. Bu çerçevede paketin toplam maliyeti 3 milyar 896 milyon lira olacak.

Diğer taraftan Bir Senden Bir Benden Teşvik Paketi kapsamında da imalat sanayisinde 1 ila 3 kişi çalıştıran iş yeri sayısının yaklaşık 140 bin olduğu tahmin ediliyor. Burada, imalat sanayisinde 1 ila 3 kişi çalıştıran iş yerlerinde çalışan sigortalı sayısının 241 bin olduğu tahmin ediliyor. Burada, 1 kişi için bu program kapsamında sağlanacak destek 14.917 lira olacak ve tahminen, eğer bu programdan 50 bin kişi yararlanacak olursa bu durumda maliyetin de 746 milyon lira olacağı tahmin ediliyor.

Söz konusu programın kaynak olarak İşsizlik Sigortası Fonu'ndan karşılanması noktasında da 4447 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin yedinci fıkrasında İşsizlik Sigortası Fonu'nun amaçları belirlenirken iş gücünün istihdam edilebilirliğinin artırılması, çalışanların vasıflarının yükseltilerek işsizlik riskinin azaltılması şeklinde devam ediyor. Dolayısıyla, burada yapılan düzenleme, şu anda işsiz olanlar bakımından, onların istihdam edilebilirliğini sağladığı için son derece önemli bir düzenleme.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ne alakası var, vasfının yükseltilmesiyle ne alakası var?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, meselelere biraz daha zamana yayılı ve üstün baktığımızda şunu söylemek mümkün: Özellikle 15 Temmuz 2016 alçak darbe girişimi sonrasında ekonomide ilk anda bir yavaşlama, işsizlik oranlarında da bir artışı hep beraber yaşadık. Ekonomideki büyüme oranları, üretim, yatırım, istihdam ve ihracatta konjonktürün doğurduğu bir yavaşlama söz konusuydu. Hükümet olarak bu dönemde hem istihdamı hem ihracatı hem yatırımı hem üretimi artırmak için ardi ardına düzenlemeler yaptık. 2017 yılının başında, hatırlarsanız, şu anda üç yıllık getirdiğimiz bu programı o zaman bir yıllık getirdik ve o kapsamda da hızlı bir şekilde istihdamın artırılmasını sağlamak üzere önemli teşvikler getirdik. Bugün Türkiye'de istihdamın artışı belirleyen tek faktör tabii ki bu tür teşvik ve destekler değil, ekonomide bir bütün içerisinde eğer yatırımlar artıyorsa, üretim artıyorsa, ihracat artıyorsa, iş yeri sayıları artıyorsa, üretim kapasitesi artıyorsa buna bağlı olarak da ne oluyor? İstihdam artıyor.

Bugün, sabahleyin işsizlik verilerine ilişkin, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından kasım dönemi verileri açıklandı. Burada hepimizi sevindiren rakamlar ortaya çıktı. Son bir yılda kasım-kasım döneminde istihdamda yaklaşık 1 milyon 500 bin ilave istihdamı Türkiye ekonomisi üretti. Yani geçen sene bu zamanlar “İşsizlik oranları önümüzdeki dönemlerde daha da artacak.” denilen bir ortamda, “Türkiye ekonomisi yüzde 2-3 büyüyecek.” denilen bir ortamda Türkiye ekonomisi kasım-kasım döneminde 1,4 milyonun üzerinde bir istihdam sağladı.

Şunu söyleyeyim: Bu rakam yani şu anda kasımda açıklanan bu rakam en son 2014 yılında yakalanmış rakam, dolayısıyla 2014'ten sonraki en iyi rakam olma özelliğini taşıyor. İşsizlik oranları kasım ayında 1,8 puan aşağı geldi. Bütün segmentlerde yani manşet işsizlik oranları, genç işsizlik oranları, tarım dışı işsizlik oranları, hepsi önemli ölçüde aşağıda geldi ve son ay itibarıyla OECD ülkeleri arasında da işsizlik oranlarını en çok düşüren ülkelerden biriyiz. Bunlar sevindirici gelişmeler ve bütün

bu gelişme de aynı dönemde iş gücüne katılma oranlarının da arttığı bir dönemde oldu. Dolayısıyla, son bir buçuk yıldır ekonominin çarklarının dönmesi için, üretimin daha da artması, yatırımların artması, ihracatın artması ve istihdamın artması için aldığımız bütün desteklerin, bütün teşviklerin ve bütün kararların olumlu etkilerini görüyoruz.

Şimdiki hedefimiz ne? Önümüzdeki süreçte de ekonomide yatırımı, üretimi, istihdamı ve ihracatı destekleyecek tedbirlere, teşviklere ve desteklere devam etmek. Geçen sene kasım ayında Plan ve Bütçe Komisyonumuzdan bir torba yasa geçti, orada da yine yatırıma, üretime, istihdama önemli destekler sağladık; şimdi, bugün huzurlarınıza yeni bir teşvik paketini getiriyoruz ama bu, sadece istihdam teşviklerinden ibaret değil; aynı bu torbanın içerisinde yatırımları artıracak, üretimi artıracak, ihracatı artıracak diğer teşvik unsurlarını da getiriyoruz. Onun için, şu anda getirmiş olduğumuz düzenleme gerçekten hem doğrudan hem de dolaylı olarak istihdamın önümüzdeki dönemde de bugün yakalamış olduğu ivmeyi koruması ve hatta bunu da daha ileri taşıması için son derece önemlidir.

Şimdi, Sayın Paylan diyor ki: “Siz nasıl oluyor da fonu bu amaçla kullanıyorsunuz?” Fonun zaten varlık sebebi bu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Okuduğunuz şeyin yasasıyla uyuyor mu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Fon, işsizliğin azaltılması, istihdamın artırılması amacıyla kurulmuş bir fon ve bu fona işveren yüzde 2, işçi yüzde 1, devlet yüzde 1 katkı veriyor. Bugün İşsizlik Fonu’nun...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Neresinde yazıyor istihdamın artırılması? Gösterin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, niye sabretmiyorsunuz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, siz de sabredin o zaman ben konuşurken.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hep sabrediyorum.

Dolayısıyla, bugün İşsizlik Sigortası Fonu’nun gelirlerinin yarısı işveren tarafından, yüzde 25’i işçi tarafından, yüzde 25’i de devlet tarafından sağlanıyor. Ve şunu da anlamakta zorlanıyorum gerçekten: İşvereni ve işçiyi birbirine karşıt iki unsur gibi gösterme anlayışı, gerçekten, bugünkü anlayışımızın çok uzağında, arkaik bir anlayış gibi de duruyor; onu da söyleyelim. Yani, işçi nerede istihdam edilecek? İş yerlerinde. İş yerlerini kim kuracak? İşverenler. Dolayısıyla işvereni işçiyle karşı karşıyaymış gibi gösteren bir anlayışı, gerçekten, bugünkü geldiğimiz modern ekonomi anlayışında anlamakta zorlanıyorum.

Burada biraz önce hem işveren sendikalarımız hem de işçi sendikalarımız birtakım eleştiri, görüş ve önerileri olmakla beraber, temelde paketin istihdamı artırmaya dönük bir paket olduğunu ifade ettiler. Yine, siz de aynısını ifade ettiniz, teşekkür ediyorum. Burada, İşsizlik Sigortası Fonu’ndaki kaynaklardan bu pakete verilecek her destek hem doğrudan hem de dolaylı olarak istihdamı artıracak.

Bakın, siz bana sordunuz “Bunun detaylarını verin.” diye. Ben bunun detaylarını verirken kaç tane iş yeri kurulacağını söyledim mi? Yani bu paket geldiği için ilk defa kurulacak iş yeri sayısını verdim mi? Size bu paket sayesinde istihdamdaki artış sayılarını verdim. Yani, kaç tane vatandaşımızın bu paket sayesinde işe gireceğini, iş sahibi olacağını söyledim ve İşsizlik Sigortası Fonu, hem kaynakları itibarıyla hem de amaçları itibarıyla bakıldığında tam da böyle bir paket için var. Bugün İşsizlik Sigortası Fonu’ndan doğrudan doğruya işçilerimizin yararlandıkları başka programlar da var, bunu da unutmayalım. Yani, bugün İşsizlik Sigortası Fonu’nda toplanan kaynaklarla işçilerimizin birçok noktada hem vasıflarının artırılmasına hem işsiz kaldıkları dönemlerinde belli bir gelir seviyesinin korunmasına hem de işte tutundurulmasına dönük harcamalar yapıyoruz.

Bakın, mesleki eğitim, toplum yararına çalışma programı, girişimcilik için 2017 yılında 3,7 milyar lira kaynak kullanılmış, iş başı eğitim 1,9 milyar lira, işsizlik ödeneği 3,8 milyar lira. Dolayısıyla, bugün işsizlik ödeneği doğrudan doğruya çalışanlarımızın hem vasıflarının artırılması hem istihdamlarının sağlanması hem de işsiz kaldıkları dönemlerde belli bir gelir seviyesinin sağlanması noktasında kullanılıyor.

O açıdan, bugün huzurlarınıza getirilen düzenleme hem İşsizlik Kanunu’nun amaçları çerçevesinde, bu çerçeve içerisinde kullanılıyor hem de ekonomik olarak da amaçsal olarak da doğru bir yerde kullanılıyor, onu da ifade etmek gerekiyor.

Burada, mevcut teşvik programlarının çok karmaşık olduğu, takibinin zor olduğu ifade edildi. Gerçekten, aynı konuları biz hepimiz görüşüyoruz, zaman zaman da bu konularla ilgili olmak üzere bir sadeleştirme yapma ihtiyacını konuşuyoruz. Şu anda Çalışma Bakanlığımız bu konuyla ilgili bir çalışma yürütüyor. İnşallah bunları da hazırlanınca Komisyonumuza ayrı tasarılar olarak getireceğiz ama burada konjonktüre bağlı olarak, ekonominin dinamizmi içerisinde zaman zaman zaman getirilen düzenlemeler var.

Burada ifade edildi “Neden gençler bakımından özel bir ilave avantaj sağlanıyor?” diye. Yani manşet işsizlik oranı ile genç işsizlik oranlarını mukayese ettiğimiz zaman genç işsizlik oranları daha yukarılarda seyrediyor. Dolayısıyla geçen sene olduğu gibi bu sene hem Bir Senden Bir Benden Programı’nda hem de diğer pakette gençler bakımından ayırt edici ve dezavantajlı koşullar getirdik. Bu yolla da genç istihdamını teşvik etmek istiyoruz.

Teşviklerin tanıtımı çok önemli. Sayın Tamaylıgil söyledi. Bu konuda bakanlıklarımız çalışıyor ama hazır sivil toplum örgütleri de buradayken yani sadece aslında devletin değil, sivil toplum örgütlerinin de bunu mensuplarına, üyelerine, tam ve zamanında tanıtmasına ihtiyaç var. Yani kaynakları yeterli değilse o konuda da gerekli desteği veririz ve böylelikle de üyelerine bu programları daha fazla tanıtmaya imkânına da kavuşurlar. Gerçekten işletmelerimizin bunlardan haberdar olması gerekiyor.

Bu fiktif istihdam konusu önemli. Yani burada ciddi anlamda uygulamanın takibi, izlenmesi ve denetimi gerekiyor. Bunu Sayın Çam da ifade etti. Burada çok iyi niyetle bir programı getirmekle beraber suistimallere karşı da mutlaka ilgili kurumlarımızın gerekli çabayı ve denetimi göstermesi gerekiyor.

Sayın Paylan konuşması sırasında şöyle bir cümle kurdu, bence İşsizlik Sigortasının amacına veya kuruluş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, lütfen toparlar mısınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Burada Sayın Paylan, İşsizlik Sigortası Fonu’nda toplanan kaynakların getirilerinin iştirakçilerine dağıtılması gibi bir konseptten bahsetti. Yani bunun...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kolaylaştırılması yani şartlarının kolaylaştırılması.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu fonun amaçları arasında... Yani bu bir yatırım fonu değil, bir gelir fonu değil. Bu, Türkiye’de istihdamın artırılması, işsiz kalanlar bakımından işsizlik döneminde bir güvence sistemi. Dolayısıyla anladığım kadarıyla orada bir kavram veya farklı bir yaklaşım tarzı var diye düşünüyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kolaylaştırın diyoruz Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sanki bir temettü veya bir faiz ödemesi gibi bir...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey demedim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kayıtlara, tutanaklara bakarız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle bir şey demedim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Böyle bir anlam çıkacak şekilde bir değerlendirmede bulundu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, öyle bir şey demedim. Bakın, dedim ki kolaylaştıralım, yararlanma haklarını kolaylaştıralım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onun da doğru olmadığını söylemem lazım. Gerçekten son dönemlerde ekonomimizle ilgili gelen bütün veriler -yatırım tarafında, üretim tarafında, istihdam tarafında, ihracat tarafında- son derece cesaretlendirici. Türkiye ekonomisi, 15 Temmuz alçak darbe girişiminin meydana getirdiği yaraları çok hızlı bir şekilde sardı, ekonomi hızlı bir şekilde toparlandı ve 2018 ve önümüzdeki yıllarda da ekonominin bu güçlü ivmesini devam ettirecek şekilde bir görünüm var. Tabii ki birtakım içsel ve dışsal riskler var. 15 Temmuz alçak darbe girişimi sonrasında nasıl riskleri yönetmişsek şu anda da ekonomimiz güçlü bankacılık sistemiyle, güçlü kamu maliyesiyle bu meselelerin üstesinden gelecek bir güce sahip. Ama bence burada bu paketin yasalaşmasından sonra ilgili kurumlarımız tarafından özellikle esnafımız bakımından yani 1 ila 3 işçi çalıştıran esnafımızı bakımından bunun anlatılması ve tanıtılması son derece önemli.

Bu açıdan getirilen eleştirilerle ilgili gerekli çalışmalar Genel Kurula kadar yapılabilir, varsa birtakım düzeltmeler de yapılır. Yani gerçekten -ben de notları aldım- gerekiyorsa bazı konularda iyileştirmeler olabilir.

Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir söz alabilir miyim?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben tek bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Genelle ilgili bir şey söylemek istiyorum Sayın Bakanım.

Şimdi geçtiğimiz yıldan itibaren artan sayıda ve hızda birtakım teşvikler ve buna bağlı yasama çalışmaları yerine getirildi. Bu sene şu anda aşağıda Genel Kurul aşamasında olan yine bir yatırım ortamı ve teşvikle ilgili bir düzenleme, Komisyonumuzda da torba yasa. Ama bu peş peşe peş peşe çıkıyor, biraz önce onları da konuştuk ama Türkiye’de Ekonomik Sosyal Konsey diye bir yapılanım var ve yapılan bunca çalışmanın içerisinde, öncelikle bir an önce anayasal tanımıyla da beraber değerlendirildiğinde, geçtiğimiz, özellikle bu kadar riskli bir dönemde, belki de tedirginlik yaratacak birçok şartın da var olduğu bir dönemde neden bu Ekonomik Sosyal Konseyin toplantısı sağlanmaz ve neden biraz daha yarıyı pansuman edecek değil de vizyonel bir bakış açısı ortaya koyacak genel bir rota tespit edilmez? Nedendir bu Ekonomik Sosyal Konseyin adı olup kendisinin olmaması? Bunu hakikaten merak ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, dediklerimi çarpıttınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, çarpıtmadım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, şöyle. Çarpıttınız. Çünkü bakın...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kelimeleri dikkatle dinledim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ters yüz etti, ters yüz etti.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Çarpıttınız. Ben şunu söyledim: Bakın, Türkiye Cumhuriyeti devleti demokratik, laik, sosyal bir hukuk devleti. Sosyal devletler ne yaparlar? Dezavantajlı durumda olanları korumaya çalışırlar. Onlara avantaj sağlamaya çalışırlar, eşitliği sağlamaya çalışırlar. Yani eğer ki toplumda adaletsizlik, eşitsizlik varsa bunu gidermeye çalışırsınız. İşsizlik Sigortası Fonu niçin kuruldu? Dezavantajlı durumda olabilecek, işverene karşı daha güçsüz olan işçi kesimlerini korumak için kuruldu ve onlar işsiz kaldığında bir süre, en azından hayatlarını, geçimini sağlayabilecek bir akarları olsun diye kuruldu ve aynı zamanda işçilerin vasıflarını yükseltmek için kuruldu Sayın Bakan. Aynen siz de söylediniz. Bakın, tek bir madde okuyabildiniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İstihdam edilebilirliklerini artırmak...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır. “İş gücünün vasfını yükseltme...”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, başka bir şey demediniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “İş gücünü vasfını yükseltmek.” dediniz, başka bir şey diyemediniz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, iş gücünün istihdam edilebilirliğini artırıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam. “Edilebilirlik” ne demek? Vasfını yükseltme yani ona ustalık sağlarsın, donatırsın, dil öğretirsin, başka konuları donatırsın. Böyle istihdam edip...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, iş gücünü donatmak demektir bu, iş gücünün istihdam edilebilirliğini sağlamaktır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, siz dar yorumluyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, siz keyfinize göre yorumluyorsunuz, siz keyfinize göre yorumluyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu tür meselelere dar bakmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, dar değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Daha geniş bakın. Daha üstten bakmak gerek.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Siz işçinin...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Böyle dar bakarsanız insanları karşı karşıya getirirsiniz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, yok.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ne demek, yani işçi ile işveren birbirine karşı mı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değil ama işçi dezavantajlı durumda.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Farklı yönleri bakacaksınız, işçiye bakacaksınız, işverene bakacaksınız.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, işverene ayrıca teşvik verin. Bakın, mesele şu: Siz işverene ayrı bir teşvik verin. Zaten yapıyorsunuz, her yüzde 1’e teşvik ama işçinin cebinden vermeyin. Dediğimiz bu. İşçinin cebine, işçinin vasfını yükseltmek, ona daha uzun süre işsiz kaldığında...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, ben burada 750 bin kişiye iş sağlamaktan bahsediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, onu...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kalkmış siz bana hâlâ “yüzde 1” diyorsunuz, kusura bakmayın ama bana hâlâ “yüzde 1” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçinin cebinden yapmayın. Bakın, mevcut işçiler...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu iddia...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söz bende Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu iddia ediyorsanız...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söz bende Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu iddia ediyorsanız eyvallah...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söz bende.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – ...”750 bin kişilik istihdam üretemeyecekseniz.” dersiniz amenna.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, onu üretelim, fazlasını üretelim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama işçinin cebinden değil. Bakın, mevcut işçiler...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşverenin de var biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Önemli değil ama işçi için veriyor. Niye? Mevcut işçiler işsiz kaldığında bir süre akarları olsun diye yapılıyor bu ve aynı zamanda mevcut işçilerin ve işsizlerin vasfını yükseltip daha kolay istihdam edilebilmeleri için bu fon var Sayın Bakan. O anlamda sosyal bir devlet dezavantajlı durumda olanları korur. Özellikle de bu tip fonlar bu amaçlar için kullanılmalıdır.

Diğer bir konu Sayın Bakan: Bakın “1,5 milyon ilave istihdam sağladık.” diyorsunuz. SGK rakamlarına bakıyoruz, o rakamı görmüyoruz. Demek ki büyük oranda kayıt dışı bir istihdam artışından bahsediyoruz ve siz, bakın, kötüye kullanılabilecek... O konudan bahsetmediniz. “SGK denetler.” diyorsunuz. Diyor ki SGK: “Benim müfettişim yüzde 4’ü denetlemeye yetiyor arkadaş, yüzde 96’ya ben gidemiyorum.” Siz diyorsunuz ki: “Yüzde 100’e göre, keyfine göre bir benden bir sende, emmi oğlunu, komşu oğlunu yaz oraya, işçinin cebinden ben onun parasını vereceğim.” diyorsunuz. Bu kadar kötüye kullanılabilecek bir maddeyi niye işçinin cebinden yapıyorsunuz? Bu bir.

Sayın Bakan, bu anlamda, bütün bunları gözeterek İşsizlik Fonu’ndan değil, eğer ki ağılık yaparsanız bütçenizden yapın bunu diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, bu “ağılık yapacak” kavramı biz...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle, işverene veriyorsunuz yüzde 1.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kimse kimseye bir ağılık yapmıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşverene...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Siz “ağılık yapmak” jargonunu kullanıp o şekilde meselelere yaklaşıyorsanız biz meselelere hiç böyle bakmadık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçiden vermeyin dedim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, biz burada işçiden de vermiyoruz, işveren de vermiyoruz. Tam da İşsizlik Sigortasının kuruluş amaçlarına uygun bir noktada veriyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onu okuyalım beraber.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “İstihdam edilebilirliklerini artırmak.” diyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, hedef o. Vasfı da yükseltmektir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır canım, dar yorumluyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olur mu? Vasfını yükseltmektir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Dar yorumluyorsunuz. Siz kafanıza bir şey koymuşsunuz, diyorsunuz ki: “Çıkمام da çıkمام buradan.” E, ne yapayım o zaman? Yani sizin yorumladığınız gibi yorumlamak zorunda değilim ki.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Sayın Paylan, size de teşekkür ediyorum. Zaten on beş dakika konuştunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Nereden biliyorsunuz on beş dakika?

BAŞKAN – Sayıyorum, bak orada şey var.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Maddeyle ilgili geniş açıklamada bulunduk. Burada bizim hiçbirimizin sanayici, iş adamının teşvik edilmesi, desteklenmesiyle ilgili hiçbir itirazımız yok. Burada, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Odası temsilcisi, Türkiye İşveren Sendikalarının temsilcilerini dinledik; hiçbir itirazımız yok, desteklensin. Bizim itiraz ettiğimiz nokta, İşsizlik Sigortası Fonu’nun amacının dışında kullanılmış olmasıdır. Daha önce de söyledik, burada konuştuk; 10 milyarın üzerinde bir para GAP’ta kullanıldı, birtakım altyapı yatırımlarında kullanılıyor. Adım adım, adım adım böyle İşsizlik Sigortası Fonu’nda biriken paralar bu taraftan kullanılıyor; bu doğru değil. Bu torba kanun içerisindeki 7’nci maddede, tazminatların gelir vergisi kapsamına alınması dâhil olmak üzere işçilerin aleyhinde birtakım düzenlemeler var. Bunları söyledim; 5’inci maddede de söyledim, 7’nci maddede de söyledim. Şimdi, bu düzenlemede de yine işçilerden kesilen bu kaynağın bu şekilde kullanılmasını doğru bulmuyoruz. Eğer gerçekten İşsizlik Sigortası Fonu’ndan faydalanmayı kolaylaştıracaksak işçiler bundan faydalansın çünkü şu anda İşsizlik Sigortası Fonu’ndan faydalanan işçilerin sayısı çok az ve son derece kısıtlı yani işverenlere, sanayiciye, iş adamına, esnafa bunu teşvik olarak verirken işçinin bu fondan faydalanmasını zorlaştırıyorsanız, kolaylaştırmıyorsanız burada bir aksilik var yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok canım, nerede zorlaştırıyoruz?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kolaylaştırın.

MUSA ÇAM (İzmir) – Efendim, zaten zor koşullar, zaten mevcut koşullar çok zor. Sayın daire başkanı burada, Sayın İŞKUR Genel Müdürü Muavini Cevdet Bey burada; bunun ne kadar zor olduğunu ve kaç kişinin faydalandığını rakam olarak verebilir. Bu kadar zorken öbür tarafa kolaylaştırılmış olması doğru değil yani biz diyoruz ki eğer bundan faydalanılacaksa işçilerin de faydalanması gerekiyor.

Bihlun Hanım’la biraz önce konuştuk, bir taraftan Sosyal Güvenlik Kurumu ciddi anlamda açık vermektedir. Bu yıl ne kadar açık verecek, ne kadar bütçeden sübvansede edilecek, rakamı verirse Sayın Başkan memnun oluruz. Dolaylı olarak bu kesintilerle beraber aynı zamanda Sosyal Güvenlik Kurumunu sübvansede edecektir yani bu, bir taraftan o işe de yarayacak; bir itirazımız yok ama bütün gözlerin... Orada biriken ve çok cüzi miktarda değerlendirilen İşsizlik Sigortası Fonu’ndaki kaynağın bu şekilde heba edilmesini doğru bulmuyoruz, hepsi bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan, buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, İşsizlik Sigortası Fonu'na ilişkin göstermiş olduğunuz hassasiyete saygı duyuyorum, doğru da buluyorum; orada bir sıkıntı yok. Sadece İşsizlik Sigortası Fonu'nun kullanım yerleri ve kuruluş amacını yorumlama biçimimiz birbirinden farklı. Mesela son bir yılda yaklaşık 1 milyon 500 bin ilave istihdam üretmişiz, değil mi? Sadece bu nedenle İşsizlik Sigortası Fonu'nun gelirleri 1,3 milyar artmış. Son yedi yıldır, sekiz yıldır bu ülkede ortalama büyüme oranı yüzde 7, istihdamda sağladığımız ilave istihdam 7, milyon, 8 milyon yani şöyle söyleyeyim: İşsizlik Sigortası Fonu'na dış çevresinden bağımsız, statik bir şekilde ve dar bir şekilde bakarsanız belki sizin bakış açınız doğru ama ben şunu söylüyorum: Hâlihazırda çalışanların işsiz kalması hâlinde o dönemde bir asgari gelire sahip olmaları ne kadar önemliyse İşsizlik Sigortası Fonu için, hiç iş sahibi olmamış işsizlerin de iş sahibi olarak istihdama katılmaları da İşsizlik Sigortası Fonu'nun kuruluş amaçları için o kadar önemli çünkü İşsizlik Sigortası Fonu'nda hedef kitle çalışanlar. Biz, çalışanları bir aktif çalışanlar, bir de işsizler diye ayırıp “İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynaklarından aktif çalışanlar yararlınsın ama çalışmayanlar, işsizler yararlanmasın.” diyebilir miyiz, böyle bir anlayış olabilir mi? Bugün her işsiz yarın iş bulduğunda İşsizlik Sigortası Fonu için aktif bir çalışan olarak iştirakçi durumuna geliyor. Dolayısıyla, biz burada -ekonomi bir bütün- ekonomiyi parçalarına bölemeyiz ki, İşsizlik Sigortası Fonu'nun ekonominin genel konjonktüründen ayrı göremeyiz ki. Ve nitekim, tam da bu anlamda ben şu fikre katılmıyorum: “İşverenler işçiler için bu parayı veriyor.” Hayır, burada hem çalışan hem de çalışmayan tüm çalışma çağındaki nüfusun istihdamının artırılması için bu bir havuz olarak kurulmuş; burada, onun için, ister çalışanlar isterse çalışmayanlar... Aktif iş gücü programlarına bir itirazımız var mı? Aktif iş gücü programlarında, tamam, vasıfsız, niteliksiz insanlara nitelik kazandırmak suretiyle ne yapmak istiyoruz? Onu istihdama katmak istiyoruz. Peki, bu programda ne yapıyoruz? O yöntemlerden bir tanesi. Burada bir başka yöntem kullanıyoruz, işverene bir teşvik ve destek veriyoruz ama amacımız işveren değil ki. İşverenin, belki sosyal güvenlik primlerinden veya gelir vergisinden dolayı işçilik maliyetleri azalacak ve bu nedenle istihdam etme isteği ve talebi artacak ama benim amacım o değil ki; benim amacım, işsiz olan kişinin bu teşvik üzerinden iş sahibi olması. Yani, istihdamı artırmak sadece tek bir yöntemle ve dar bir kapsamda olacak diye bir şekilde yorumlanamaz ki. Bu da bir yöntem.

Bakın, geçen sene uygulanan programdan 500 bin insan yararlanmış. Kanaatimce o programdan yararlanan sayısı daha fazla da bizim işverenlerimiz bence o programı belki yeterince takip edemediler. Dolayısıyla, şunu söylemek istiyorum: Bence İşsizlik Sigortası Fonu ne tek başına ekonomiden soyut bir varlık ne de ekonominin genelinden etkilenmeyen bir varlık; karşılıklı. Türkiye'de ekonomi büyümezse, istihdam artmazsa İşsizlik Sigortası Fonu'nun gelirleri artar mı? Birbirini besliyor bu. Onun için bakın, burada şunu konuşalım: İşsizlik Sigortası Fonu'ndan, işsizlik ödeneğinin ödenme şartlarının işçi lehine genişletmesini konuşalım, ödeneklerin artırılmasını konuşalım...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beraber yapalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, söylüyorum yani.

...aktif iş gücü programlarını konuşalım; bunlar güzel ama bunu “İşçinin elindeki paraya el konuluyor.” şeklinde lanse etmek doğru değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Sayın Bakan, bu fonun enflasyon karşısında gerilemesini konuşmamda dile getirmiştım, o konuya değinmediniz. Enflasyon karşısında fonun erimesini gündeme getirmiştım, bu konu çok değerlendiriliyor, o konuya değinmediniz.

Bir de İşsizlik Sigortası Fonu’ndan yapılan harcamaların nereye harcandığı, yıllar itibarıyla hangi paketlerde ne kadar kullanıldığı şeklinde bir döküm verilebilir mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Söyleyeyim arkadaşlara, alsınlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Keşir...

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkan, Sayın Bakan aktif iş gücü programlarına değindi, ona değinecektim, onun için ona değinmiyorum. Burada işveren temsilcisi var mı, ayrıldı mı salonda mı hâlâ?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Burada.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – İşveren temsilcileri burada.

Sayın Paylan ilk söylediğinde anladık bu işverenlerin amcaoğlu, dayıoğlu benzetmesini ama ikinci kez de vurguladığında aslında işveren temsilcilerinin buna itiraz etmelerini bekledim açık söyleyeyim yani bütün işverenleri bu şekilde töhmet altında bırakmayı “Böyle bir teşvik çıktığında bunu istismar eder, bunu kullanır, bütün işverenler bunu böyle yapar.” şeklinde böyle bir şeyi kabul edilebilir bulmam mümkün değil.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Konuşsun SGK, bak nasıl kullanılıyor görün.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Her konu istismar edilebilir ama “Tamamı böyle olur.” gibi bir yaklaşım çok keskin bir yaklaşım. Bunu, işverenlerin bu şekilde töhmet altında bırakılmasını doğru bulmadığımı ifade etmek isterim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ucu açık.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir diğer konu: Verdiğiniz örnekler, işte “35 yaşındakini çıkarır, 25 yaşındakini alır.” meselesi... Ben küçük bir ilin milletvekiliyim ve ilimde küçük işveren ve işçiyle sürekli bir arada, her hafta sonu birlikte olan milletvekiliyim. Vasıfsız işçiye belki böyle bir ihtimal söz konusu, belki ama vasıflı hiçbir iş kolunda işveren 35 yaşındaki, 30 yaşındaki bir çalışanını çıkarıp yerine 25 yaşındakini almaz. Özellikle küçük sanayi işletmeleri için söylüyorum bunu yani torna ustaları, diğer ustalar... Ve böyle bir şehrin de milletvekili olarak, küçük sanayide çalışan da bir milletvekili olarak söylüyorum. Onun için bunlara katılmadığımı ifade etmek istedim, tutanaklara geçsin istedim.

Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sataşma var, kısa bir açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Yani herkes herkesin dediğine katılmak zorunda da değil tabii ama Sayın Paylan sataşmadan değil de söylemek istediğiniz şeyden dolayı...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sataşma var ama.

BAŞKAN – Yok, sataşmadan söz almak gibi bir usul yok.

Söz talebinizin şeklini değiştirin, vereyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değerli vekilim bana sataştı, onun için söz aldım. Teşekkür ederim.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Ben öyle anladım söylediklerinizi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şöyle: Ben bütün işverenleri töhmet altında asla bırakmadım ama bu kapının açık olduğunu söylüyorum ve inanın, değerli bürokratımız konuşsun; bunların nasıl kötüye kullanıldığını, yaptıkları denetimlerdeki tespitlerini anlatırsa gerçekten hepimiz etkileniriz. Arkadaşlar, bu yol açık yani şöyle bir durum var: Siz bu imkânı veriyorsunuz, “Bir işçi alacaksın, biri benden.” diyorsunuz. “Birini alırsınız, biri de benim komşumun oğlu, akrabam, yeğenim, bilmem ne, sigortasız, onun da yazarım oraya ismini, ne güzel, iki yıl, üç yıl da sigortalı, beleş, devletten gözüktür.” diyenler var, oluyor ve bakın diyor ki SGK: “Ben yüzde 4’ü denetleyebiliyorum ve yaptığım denetimlerde de bu tip pek çok tespite varıyorum.” Yani fiiliyatta çalışmayan, yalnızca çalışır gözüken ve bütün teşvikin -Maliye Bakanlığımızdan bir bölüm- çoğunluğunu da işçinin cebinden alarak işverene teşvik olarak konulan ve çalışmadığı hâlde, bakın, üretime katkı yapmadığı hâlde çalışır gözüken on binlerce, belki yüz bin insan olabilir. Bu büyük bir suiistimaldir, bu kapıyı, bu yolu açmayalım diyorum. Bunun yerine başka bir şey çalışabiliriz, bakın, başka yöntemler var teşvik etmek için ama işçinin sigortasını işçi için kullanalım, işçinin cebini, refahını artıracak, güvencesini artıracak noktaları genişletelim diyorum, işverene teşvik için de başka yöntemler bulalım diyorum. Bu yöntem...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İşvereni teşvik etmiyoruz, işçiye teşvik ediyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, yapmayın.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – İstihdamı teşvik ediyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya işveren çalıştığında bedava, katma değeri kime kalıyor? Ya kime kalıyor? Bedava çalıştırıyorsun, katma değer kime kalıyor?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O mantıkla...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Katma değer işverene kalmıyor mu? Bedava çalıştırıyor, katma değer işverene kalıyor.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – İstihdam teşviki bu Sayın Paylan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika...

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçinin cebinden işverene katkı yapıyorsun, katma değer kime kalıyor? Sana mı kalıyor katma değer Sayın Bakanım?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika, bu mantıkla...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Katma değer çıkarmıyor mu işçi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu mantıkla, bir meslek kursuna gönderdiğin işçi için o meslek kursuna yaptığım ödeme de mi aynı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, o işçiye vasıf kazandırıyorsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama burada işe aldırıyorum adamı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama hayır, işverene veriyorsun, katma değer yaratmıyor mu o işçi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ya eğitimde de eğitimi veren şirkete veriyorsun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşçi akşama kadar çalışacak, katma değer yaratacak, kime kalacak?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Eğitim de katma değer yaratıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, o değil, orada işçiye donatıyorsun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, hiç zorlamayalım valla, çok zorlama oldu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, suistimal...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu kadar işveren düşmanlığı yapmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İşveren düşmanlığı...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu kadar işveren düşmanlığı yapmayın.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ben yıllarca işverenlik yaptım, işçilik de yaptım işverenlik de yaptım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz Sayın Paylan.

44’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Efendim, ne oldu ya? Biz çoğunlukta’yız.

BAŞKAN – Çoğunluk el kaldırmayla olur, el kaldırmadan çoğunluk olmaz.

EBUBEKİR GİZLİGİDER (Nevşehir) – Hiçbir zaman çoğunlukta olamazsınız.

BAŞKAN - 45’inci maddeyi okutuyorum...

MADDE 45- 28/3/2001 tarihli ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanununun ek 2 nci maddesinin üçüncü fıkrasının ilk cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş, dördüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu süreyi üç katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

“Bakan, belirleyeceği esaslar dâhilinde, bu Kanun kapsamında sağlanan Devlet katkısının, ilgililerin hesaben takip edebilmesini sağlayacak şekilde taahhüt olarak hesaplanmasına, taahhüt olarak hesaplanan bu tutarların nemalandırılmasına ve ek I inci maddede belirtilen hak kazanma koşulları dikkate alınarak nemalarıyla birlikte ödenmesine karar vermeye; bu Kanun kapsamında sağlanan Devlet katkısının nemalandırılmasına, bin Türk lirası tutarındaki ilave Devlet katkısının yıllar itibarıyla yeniden değerlemesine ve ek devlet katkısının azami limiti ile iade edilmesine ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Bu Kanun uyarınca yapılacak bildirimler, Müsteşarlığın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde güvenli elektronik iletişim araçları ile de yapılabilir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bir açıklama alabilir miyim 45’inci maddeyle ilgili?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sigortacılık Genel Müdüründen bir açıklama alalım.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – Sayın Başkan, değerli üyeler, saygıdeğer hazırın; hepinizi kurumum ve şahsım adına saygıyla selamlıyorum.

Kısaca “otomatik katılım sistemi” dediğimiz, çalışanların işverenleri aracılığıyla emeklilik planlarına otomatik olarak dâhil edilmesi uygulaması kapsamında bazı düzenleme önerilerimiz yer almakta. Bunları kısaca özetlemek gerekirse bazı konularda yetki devri öngörülmekte; cayma süresinin iki aydan altı aya kadar -3 katına kadar- artırılabilmesi hususunda Bakanlar Kuruluna yetki verilmesi öngörülmekte, taahhüt olarak hesaplanan devlet katkısının nemalandırılmasına ve nemalarıyla birlikte ödenmesine, bin lira tutarındaki ilave devlet katkısının yeniden değerlendirilmesine ve ek devlet katkısının da azami limitinin belirlenmesine ve iadesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi hususunda Bakana yetki verilmesi öngörülmekte.

Aynı madde kapsamında 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu’nun ek 2’nci maddesi kapsamında yine yapmayı düşündüğümüz bir değişiklik ise, esasında ikincil mevzuatta daha ayrıntılı bir şekilde düzenlenebilmesine imkân bulunan, işverenin iş yeri değişikliği nedeniyle

yeni bir iş yerine gittiğinde yeni iş yerine planı aktarma sürecine ilişkin usul ve esasları düzenlemenin ele alındığı fıkrayı kaldırıyoruz. Burada, esasında Hazine Müsteşarlığının yetkisinde olan bu hususları ikincil mevzuatta düzenlemeyi öngörüyoruz.

Yapacağımız düzenlemelerde öngördüğümüz hususların sonuncusu ise emeklilik yatırım fonlarının içeriğini belirleme ve fonlara sayı sınırı getirme yetkisinde de Sermaye Piyasası Kurulunun (SPK) yetkili kılınması öngörülmekte.

En başta saydığımız cayma süresinin iki aydan 3 katına kadar çıkarılmasındaki esas amacımız, burada kişilerin, çalışanların sistemde kalabilmesini daha uzun süreli kalabilmesini teşvik etmek. Katılımcılar nezdinde, çalışanlar nezdinde yaptığımız araştırmalarda genellikle bazı yanlış algılar nedeniyle kişilerin bu iki aylık cayma süresi içerisinde sistemden çıkmamaları hâlinde bir daha sistemden çıkamayacakları, bunun yanı sıra bu iki aylık süre içerisinde sistemden çıkmadıkları durumda ödedikleri katkı paylarını geri alamayacakları şeklinde bir yanlış algı oluştuğunu gördük. Dolayısıyla, bu yanlış algıyı giderebilmek amacıyla kişilerin zaten bu iki aylık süre haricinde her zaman sistemden çıkabilme imkânı bulunmakta. Bu sistemin bir farkı da şudur: Bu sistemde emeklilik şirketlerinin katılımcıların tercih ettiği fonlarda yatırıma yönlendirilmesi suretiyle fonlarının değer kaybetmemesinden sorumluluğu bulunuyor. Dolayısıyla, bu süreyi uzatarak kişilerin sistemde kaldıkları süre boyunca kendi fonlarının biriktiğini, bunun nemalandırıldığını, yatırıma yönlendirildiğini, bunun değer kaybetmediğini görmek suretiyle sistemde kalabilmeleri öngörülmekte.

Bakana yetki verilmesi düşünülen hususlarda ise, devlet katkısı tutarlarının hak ediş dönemine kadar geçecek zaman içinde değerini muhafaza edecek şekilde nemalandırılması suretiyle ilgisine ödenmesi sistemin itibarı, uzun vadede sürdürülebilirliği ve katılımcıların da sisteme olan güven ve bağlılığının devamını artıracakını öngörmekteyiz. Emeklilik sisteminde, otomatik katılım sisteminde 3 tane devlet katkısı uygulaması bulunmaktadır. Bir tanesi, ödenen katkı payları üzerinden ödenen devlet katkısıdır, bir tanesi kişilerin cayma süresi sonrasında sistemde kalması hâlinde bin lira tutarında ödenen ilave devlet katkısıdır ve sonuncusu da kişiler sistemden emekli olduklarında emekliliklerine en az on yıllık gelir sigortasına aktarması suretiyle ödenen birikimleri üzerinden belli bir oranda ödenen ek devlet katkısı bulunmaktadır. Buradaki fıkrayı tekrar dizayn ederek, bugüne kadar bize yöneltilen sorular ve uygulamada karşılaştığımız bazı hususları da açıklamaya kavuşturarak bu devlet katkılarının nemalandırılması, nemalarıyla birlikte ödenmesi, ilave devlet katkısının yıllar itibarıyla yeniden değerlendirilmesi hususu eklenmekte ve şu andaki düzenlemede yer olmadığı için ek devlet katkısına da bir azami limit getirilmesi ve bunun hangi şartlarda da iade edileceği konusunda Bakana yetki verilmesi öngörülmekte.

Normalde emeklilik yatırım fonlarının türleri, kuruluşları, örgüt yapısı, faaliyet ilke ve esasları, katkı payının hangi fonlarda toplanacağı, yatırımda değerlendirileceği, fon mal varlığı gibi bütün ayrıntılı hususlar Sermaye Piyasasının görev alanı içerisinde yer almakta. Dolayısıyla kanunun genel bütünü içerisindeki bu uyumu sağlamak amacıyla fonların içeriği ve fonlara sayı sınırı getirilmesi hususları da Sermaye Piyasasının yetkisi alanına dâhil edilmekte. Buradaki düzenlemeler de Hazine Müsteşarlığından görüş alınarak yine Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yapılacaktır.

Arz ederim efendim.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdiñ geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Önce bir soru sormak istiyorum: Zorunlu BES’e dâhil edilenlerin sayısı son olarak ne kadardır, cayanlar, sonlandıranlar ne kadardır, devam edenlerin sayısı kaçtır? Bir rakam verebilerseniz onun üzerinden konuşmak isterim.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – 24/1/2018 tarihi itibarıyla ben size güncel verileri aktarayım efendim. Otomatik katılım sistemi...

MUSA ÇAM (İzmir) – Evet.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – Şu anda yürürlükte bulunan sertifika sayısı 3 milyon 622 bin. Sisteme devam etme oranı ise yüzde 40.

MUSA ÇAM (İzmir) – Rakam olarak kaç?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani zorunlu kaç kişi sigorta yapıldı? Sonra ne kadar ayrıldı? Devam ediyor tam olarak, rakamsal olarak.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – Rakam olarak 3 milyon 622 bin kişi girdi. Şu an bunun yüzde 40’ı devam ediyor sisteme. Kamuda ise devam etme oranı yüzde 50.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ya, toplam? Mesela, zorunlu BES’e dâhil edilenlerin sayısı kaçtır mesela?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – Zorunlu BES’e dâhil edilen kişilerin sayısı 3 milyon 622 bin, az önce dediğim gibi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yüzde 40’ı devam ediyor.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI - Şöyle: 3 milyon 622 bin 797 adet kişi sistemin başladığı tarihten itibaren sisteme dâhil edilmiş durumda. Bunların, 3 milyon 622 bin kişinin yüzde 42’si ise...

MUSA ÇAM (İzmir) – Ben 7 milyon falan olarak biliyorum.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – Şöyle efendim: 7 milyon kişi bireysel emeklilik sisteminde. Yani şöyle diyelim: Geleneksel bireysel emeklilik sisteminde 7 milyon kişi var. Buna ilaveten 3 milyon 622 bin kişi de otomatik katılım sistemi vasıtasıyla sisteme dâhil edilmiş durumda. Topladığımızda yaklaşık 10 milyon kişi yapıyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama bunun da yüzde 40’ı kalmış, yüzde 60’ı devam ediyor, öyle mi?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – Onun, 3 milyon 622 bin kişinin yüzde 40’ı şu an sisteme devam ediyor. Kamuya baktığımızda ise bunun yüzde 50’si sisteme devam ediyor.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Geleneksel ile otomatığı de sistemde...

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – “Geleneksel sistem” dediğimiz ilk başta 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi kapsamında uygulamaya konulan sistem. Daha sonra geçen yıl uygulamaya konulan otomatik katılım sistemi var. Otomatik katılım sistemindeki fark çalışanların işverenleri aracılığıyla otomatik olarak bireysel emeklilik planlarına dâhil edilmesi.

Buradaki farklardan bir tanesi de Sayın Vekilim, devlet katkılarında fark var. İlave devlet katkısı var, bin TL tutarında bir devlet katkısı var, yine ek devlet katkısı var. Buradaki fon kesintileri, işletim, yönetim kesintileri ise geleneksel sistemden daha iyi durumda.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; 3/11/2017 tarihi itibarıyla –benim elimdeki rakam o- zorunlu BES’e dâhil edilenlerin sayısı 7 milyon 704 bin, cayanlar ve sonlandıranlar 4 milyon 662 bin 126, şu anda devam edenler, yine 11’inci aya göre, 3 milyon 42 bin 699. Siz bunu 3 milyon 622 bin olarak revize ettiniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu maddeyle zorunlu olarak bireysel emekliliğe dâhil edilenler için öngörülen iki aylık cayma hakkı süresinin altı aya kadar uzatılabilmesinde Bakanlar Kurulu yetkili kılınmaktadır bu düzenlemeyle. Böylece, işçilerin cayma hakkını daha uzun sürede kullanabilmeleri ve böylelikle sistemden çıkışların azaltılması amaçlanmaktadır bu düzenlemeyle, iki aydan altı aya kadar uzatmakla. Bu düzenleme Anayasa’ya aykırı bir biçimde getirilen zorunlu bireysel emeklilik sisteminin çöktüğü gerçeğini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Hükûmetin âdeta işçileri sistemde kalmaya ikna etmek için çırpındığının bir başka işaretidir.

Demin söylediğim tablodan görüldüğü gibi, zorunlu BES’e dâhil edilenlerin şimdiden ayrılma oranı yüzde 60,5’i bulmuştur arkadaşlar. İşçileri ve kamu çalışanlarını iradelerini hiçe sayarak, zorunlu bir sisteme dâhil etmenin sonucu ne yazık ki budur arkadaşlar. Cayma hakkının kullanım süresinin iki aydan altı aya çıkarılması da bu tabloyu bana göre çok fazla değiştirmeyecektir.

Yapılması gereken Anayasa’ya aykırı bu hukuksuzluğa son verilmesidir.

Bu maddeyle zorunlu bireysel emeklilik sisteminde devlet katkılarının nasıl nemalandırılacağına ilişkin esas ve usullerin belirlenmesinde bu düzenlemeyle bakan yetkili kılınmaktadır. Ancak yeri gelmişken devlet katkılarına ilişkin bazı meselelere de dikkat çekmekte yarar vardır.

Sistemde on yıldan az kalanlara yapılan yüzde 25’lik devlet katkısı ile bin TL’lik giriş katkısı tamamen ya da kısmen geri alınmaktadır. Ayrıca, net olarak ödenecek devlet katkısının getirisi -nema olarak yani- tutarından da farklı koşullara bağlı olarak farklı oranlarda stopaj kesilmektedir. Örneğin, sistemde üç yıldan az kalanlara ödenmiş bulunan tüm devlet katkıları tamamen geri alınmaktadır. Üç- altı yıl arası kalanlara ödenen devlet katkılarının yüzde 85’i geri alınmakta, altı-on yıl arası kalanlara ödenen devlet katkılarının ise yüzde 65’i geri alınmaktadır. On yıldan fazla kalsa bile 56 yaşından önce sistemden ayrılanlardan ise katkıların yüzde 40’ı geri alınmaktadır.

Zorunlu bireysel emekliliği pazarlamak için devlet katkıları öne çıkarılmakta ancak sisteme girdikten sonra ayrılmak zorunda kalan işçilere bu katkıların hiç ödenmeyeceği ya da küçük bir kısmının ödeneceği ne yazık ki söylenmemektedir.

Bu düzenlemeyle devlet, işçiden geri alacağı katkı tutarının enflasyon karşısında değer kaybetmemesini önlemeyi amaçlamakta, zorunlu BES’te parlatılan devlet katkısının aslında koşullu olduğu gerçeğini bir kez daha teyit etmektedir.

Bu nedenle, tabii ki biz tasarrufların yapılmasından yanayız, tabii ki biz isteyen herkesin bireysel emeklilik fonlarına dâhil olmasından yanayız ama zorunlu bireysel emeklilik maalesef çalışanlar açısından çok faydalı olmayacağını bir kez daha altını çizmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, bu yasayı bir yıl önce çıkardık sanıyorum ve o zaman söylediğimiz her şey bugün çıktı arkadaşlar. Bakın, Sayın Bakanım, tutanaklara bakabilirsiniz yasa çıkarken -siz mi vardınız bilmiyorum, gerçi daha çok Sayın Mehmet Şimşek anlatmıştı bunu ama sanıyorum yasayı beraber çıkardık- o günkü tutanaklara bakın. O gün muhalefet olarak neler söylediysek bugün karşımıza geldi. Sayın Mehmet Şimşek çok iddialıydı, diyordu ki: “Çok küçük caymalar olabilir yani caymalar yüzde 5 olur, 7 olur -televizyon yayınlarına bakın- yüzde 90 küsur oranında başarı elde edeceğiz.” diye televizyonlara çıkıp söyledi. Bakın, bir hezimetle karşı karşıyayız. Yüzde 40... Ve o yüzde 40 da azalarak gidiyor. Önce yüzde 60’la başladı, cayma 60 küsurdu, 55 oldu, 50 oldu, 45 oldu, bakın 40’ın altına düşmüş kalanların oranı. Biz bunun gerekçelerini anlattık. Tabii ki o zaman şu anlatılıyordu, o zaman TÜİK daha güncellememişti rakamları. “Ya, bu ülke tasarruf etmiyor, tasarruf oranımız yüzde 14-15, bizim tasarruf etmemiz lazım.” diye propaganda yapıldı. Tasarrufu da kim yapacak? “Geniş çalışan kesimler, dar gelirli, tasarruf alışkanlıkları yok, bu kişileri tasarruf ettirmemiz lazım.” dendi ve sonunda bu yasa teklifi geldi, o arada biz yasayı çıkardık, ardından TÜİK dedi ki: “Yok, bizim tasarruf oranımız yüzde 15 değil yüzde 25.” Bakın, bir anda bütün paradigma değişti, hâlbuki tasarruf ediyormuşuz, ya birileri tasarruf ediyormuş daha doğrusu -hani dar gelirlinin tasarruf etme olasılığı yok, birazdan anlatacağım- yüzde 25’miş tasarruf oranımız ama zorunlu bir dayatmayla bu bireysel emeklilik sistemi zorunlu katılım yasasını geçirdik arkadaşlar.

Bakın, bir hezimetle karşı karşıyayız. O gün ne dedik biliyor musunuz? Dedik ki, bakın, iki aylık cayma süresi bir sefer çok kısa. Olamaz, daha yükseltin bunu dedik. Bakın, bugün altı aya çıkardınız. Dedik ki bu çok iyi anlatılmalı yani illa getirecekseniz; bir, zorunlu olmamalı; iki, çok iyi anlatılmalı; üçüncüde şunu söyledik: Geniş kesimler zaten tasarruf edemiyorlar. Evet, bir tasarruf alışkanlığı yok, bu doğru, tasarruf alışkanlığı anlatılmalı, oluşturulmalı, toplum geleceğe güvenle bakmalı yani tasarrufu olan bir insan bir yandan “İşsiz kalırsam, aşırsız kalırsam tasarrufum var.” diye güvende hisseder. Hem böyle bir alışkanlık yok hem de toplum büyük oranda borç altında.

Bakın, diyorum ya hep yüzde 1’e çalışıyor bu Hükümet. Yüzde 1’i zenginleştiriyor. Geniş kesimler -tam oranını da siz verin- çok geniş kesimler borç altında. Yani bir yandan borç altında olan bir topluma yani her gün faiz ödeyen, bankaya tüketici kredisi, şu kredi, ev kredisi, Mortgage kredisi, bilmem ne, yetismeye, parçalanmaya çalışan, o kredi kartından çekip bu kredi kartına yatıran, faizle, bakın, faizle bunun altında inim inim inleyen, ezilen bir topluma -çünkü faiz altında eziliyor bu toplum, hani hep faizden şikâyet ediyor ya bu Hükümet- faizi ödeyen geniş borçlu kesimlere, onlara diyorsunuz ki: “Arkadaş, ben senin maaşından keseceğim, zorunlu tasarruf ettireceğim sana.” Arkadaş, adam faiz ödüyor, borç altında. Buna göre bir yapılanma yapalım, buna göre bir düzenleme yapalım. Bu insanların borçluluklarını azaltacak bir düzenleme yapalım dedik, yapmadınız. Ne oldu? Faiz ödeyen bir insan şunu düşünür: “Arkadaşım, benim maaşımdan kesersen ben öbür tarafa faizimi yatıramıyorum, kredimi yatıramıyorum, kredi kartımı yatıramıyorum.” Ondan cayar gider o faizlerini, borçlarını, taksitlerini yatırmaya çalışır. Ne oldu? Sonuç, bir hezimetle karşı karşıyayız arkadaşlar. Yani yasama kalitesi anlamında muhalefeti bu kadar yok sayan, muhalefetin uyarılarını yok sayan bir hükümet yılda bir buraya getirip torbalarla -bir yıl geçmemiş bakın daha üzerinden, yeni başlamışız- bir hezimet düzeltmeye çalışıyor. Ama bu şekilde bu hezimet düzelmez. Gerçekten, az önce Bihlun Hanım söyledi Ekonomik ve Sosyal Konseyde bunlar tartışılmalı. Niçin geniş kesimler tasarruf edemiyor? Niçin geniş kesimler borç altında inim inim inliyor? Niçin Gini katsayısı bozuluyor? Bakın, gelir eşitsizliği bozuluyor ve geniş kesimler borç altında inlerken bütün kaynaklar yüzde 1’e doğru akıyor. Buna dönük sosyal politikalar neler olmalı? Nasıl geniş kesimleri refah altında hissettiririz ve onlara tasarruf ettiririz.

Yani gelir elde etmeleri lazım ki tasarruf edebilsinler. Bütün bunları Ekonomik ve Sosyal Konseylerde ve tabii ki öncelikle böyle meclislerde ve sosyal kesimlerle, sendikalarla tartışmamız gerekir arkadaşlar. Yoksa bu tip bir tepeden inmeci, finans kesimine rant sağlayacak düzenlemeler yapmayalım.

Bir konuda daha uyardık, bakın o da karşımıza çıktı. Dedik ki: “Bu sisteme çok iyi başlanmalı yani pilot uygulamalar yapılmalı, birkaç başarı örneği sunulmalı ki...” Yani düşünün ki bir yerde bir pilot uygulama başlar, diyelim ki 10 bin kişiye siz bu sistemi uygularsınız, devlet de gerçekten katkıyı koyar, ondan sonra da düşük riskli fonlara yatırılır bunlar değil mi? Hani yüksek riskli fonlar vardır, borsa, yok efendim şu, bu bilmem neye ve orada zarar edilmeyecek, düşük riskli fonlara yatırılır bunlar. Çünkü, işçinin zaten üç kuruşu; riske atmamak gerekir. O anlamda birkaç başarı hikâyesi ortaya konulur. Değil mi? Tasarruf etme alışkanlığı oluşturulur, illa zorla değil. Ondan sonra bu bütün topluma anlatılır, “Arkadaş bak, burada bir başarı hikâyesi var, düşük riskli fonlarla kamu da sana destek sunuyor, senin borcundan da eksiltiyoruz, sana da tasarruf sunuyoruz.” diye anlatılır başarı hikâyesi, ondan sonra topluma dalga dalga giderdi. Ne oldu? Yanlış kurgulandı, bir hezimetle karşılaşıldı ve zorunlu tasarrufun iyi bir şey olmadığı noktasında bir algı net bir şekilde oluştu. Bunu böyle yasayla, böyle bir torbayla düzeltemeyiz arkadaşlar.

O açıdan, benim önerim bu tasarımı Ekonomik ve Sosyal Konseylerle, sosyal taraflarla, sendikalarla, işçi kesimlerle geniş bir şekilde tartışıp ona göre tekrar getirin derim Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Sayın Ayhan...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım ben uzatmayacağım, biz desek de demesek de siz bunu geçireceksiniz, öyle anlaşılıyor. Yalnız burada benim öğrenmek istediğim, bu “Üç katına kadar uzatılabilmesine...” diye bir yetki alıyorsunuz. Buradaki maksadınız ne? Burada ilave bir şey mi koyacaksınız? Hani “Yine çıkma hızı artarsa, biraz biz buraya vatandaş adına destek atalım mı?” veyahut da “Kendimize göre yeni bir düzenleme yapalım.” amacında mı, bu süreyi bu iş için mi kullanacaksınız?

Bunu sormak istiyorum, benim başka bir sorum yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI SİGORTACILIK GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MURAT KAYACI – Sayın Başkan, yaptığımız araştırmalarda elde ettiğimiz bir bulgu, hani kişilerde şöyle bir algı oluşmuş: “Bu iki aylık süre içerisinde ben sistemden çıktım çıktım, bir daha çıkamayacağım.” Birincisi bu.

İkincisi, yine kişilerin nezdinde oluşan yanlış algı şu: “Bu süre içerisinde ben çıkmazsam ödediğim parayı tekrar geri alamayacağım.” Hâlbuki böyle değil. Kişiler sistemdeN istedikleri zaman çıkabilirler. Bu sürenin tek farkı, bu süre içerisinde emeklilik şirketlerinin kişilere bir garanti sunmasıdır. Yani kişinin ödediği katkı varlığı hiçbir şekilde değer yitirmeyecek. Kişinin seçtiği fonlarda bunlar yatırıma yönlendirilecek. Dolayısıyla, biz burada bu algıyı tersine çevirmek istiyoruz, bu sistemi biraz daha iyi bir şekilde tanıtip kişilere diyeceğiz ki: “Bakın, bu sistemde kalın, en azından bir altı ay bir görün, paranız burada değerlendiriliyor.” Bunu gördükten sonra kişiler muhtemeldir ki sistemde kalacaktır. Amacımız bu, çünkü iki aylık süre toplum nezdinde biraz farklı algılandı, iki aylık sürede kişilerin bu sistemi anlayabilmesi için yeterli gelmedi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

46'ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 46- 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanununun geçici 2 nci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Ancak bu hükümler, sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG), spot boru gazı ve sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) ithalatı için uygulanmaz. Ayrıca, yapılacak spot sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG), spot boru gazı ve sıkıştırılmış doğal gaz (CNG) ithalatında bu Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (a) bendinin (2), (3) ve (4) numaralı alt bentleri ve (4) numaralı alt bendini takip eden birinci paragrafta belirtilen şartlar aranmaz. Bir takvim yılında yapılabilecek spot boru gazı ithalat miktarı ve uygulama yöntemi Bakanlık görüşü alınarak Kurul tarafından belirlenir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir açıklama alabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Enerji Bakanlığından uygun görürseniz bir teknik açıklama alalım.

BAŞKAN – Buyurun.

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Bu maddeyle ülkemiz doğal gaz tüketiminde günlük ve mevsimlik değişiklikleri karşılamak, arz kaynaklarında olabilecek kesilme veya azalmaları bertaraf edebilmek amacıyla arz güvenliğinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu şekilde gerekli durumlarda uzun dönemli doğal gaz alım satım anlaşması tesis edilmeksizin spot boru gazı ithalatı yapılabilecektir. Benzer şekilde üretim hattı ve dağıtım şebekesinin ulaşamadığı bölgelerde de ivedi bir şekilde CNG ithalatının gerçekleştirilebilmesi hedeflenmiştir.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şimdi, spot doğal gaz alamıyor mu şu anda Enerji Bakanlığı yani illa vadeli kontratlara göre mi?

BAŞKAN – Uzun dönemli kontrata bağlı büyük ihtimalle, değil mi?

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Evet. Boru gazıyla gerçekleştirilen ithalat satıcı şirketle uzun dönemli tesis edilen alım satım anlaşmaları çerçevesinde yürütülüyor. Ancak, özellikle kış mevsiminde tüketimin çok arttığı dönemlerde pik tüketimin mevcut arzımızla karşılanmasında birtakım sorunlar da yaşanabilmekte. Bu gibi durumların olması durumunda anlık olarak tedarikçilerimizin...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Spot piyasadan mı?

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Evet, anlık bir şekilde, bir günlük, bir aylık olabilir, o artık iletim şebekemizin dengesiyle de bir paralellik oluşturacaktır. İvedi bir şekilde uzun dönemli anlaşma yapmadan ithalatın yapılabilmesi ve arz güvenliğinin sağlanması hedeflendi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, burada bir ihale...

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Hayır, lisans vereceğiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Lisans vereceksiniz, buna yetkili şirketler olacak. Yani her an spot olarak alabilecek...

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Evet. Zaten spot boru gazı mevcut iletim şebekemizin teknik kapasitesinin elverdiği miktarlarda gerçekleştirilebilecektir teknik anlamda. Bununla birlikte, kanunlaşması hâlinde maddenin, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu lisanslandırma işlemlerini gerçekleştirecek, teknik ve ekonomik anlamda yetkili şirketler lisans alacaklar ve bu faaliyeti yükleneciler.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, şu var yani Enerji Bakanımız defalarca şunu söyledi: “Depolama kapasitemizi yükselttik ve artık bu depolama kapasitesi kışın bizi zora sokmayacak, en zor şartlarda bile. Bu noktaya ulaştı veya ulaşmak üzere.” diye bir vaatte bulunmuştu 2018 yılı için ve sert bir kış da geçirmiyoruz. Nereden çıktı bu ihtiyaç, yani bir açık mı var?

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Hayır, depolama tesislerimizin kapasitesi artıyor, yeni lisanslandırma işlemleri yapıyoruz, yüzer LNG terminallerimiz aktif ve faaliyette. Ancak her zaman için daha geniş çaplı düşünmek, olmayan şeylerle karşılaşılabileceğimizi hedeflemek...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şu anda karşılaşıyorsunuz yani karşılaşırsak diye söylüyorsunuz.

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Tabii yani her zaman için bu tip şeylerle karşılaşmak mümkündür. Sonuçta biz kanuni bir ikincil mevzuat anlamında her türlü hazırlığımızı yaparak böyle bir durumda gerekli işlemlerin yapılmasını...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir şey daha soracağım: Bu lisans alan şirketlerin bir listesi var mı?

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Evet, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun internet sayfasında tüm lisans sahipleri yayınlanmaktadır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, hayır kaç şirket var orada lisans sahibi?

BAŞKAN – Daha kanun çıkmadığı için yeni lisans verecekler, kanundan sonra.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hâlihazırda lisans anlamında...

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Hâlihazırda 8 farklı tüzel kişi tarafından boru hattıyla uzun dönemli anlaşmalar kapsamında ithalat faaliyeti yürütülmektedir. Eğer bu madde geçerse yeni lisanslandırma işlemleri...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yeni lisans vereceksiniz.

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bunları hangi kriterlere göre vereceksiniz yeni lisansları?

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Kanunumuzda teknik, ekonomik anlamda yetkin şirketlere lisans verilebilmesi düzenlenmektedir. Bu çerçevede, ikincil mevzuatımızda da belirtilen kriterler çerçevesinde lisanslandırma işlemi yürütülecektir. Bellidir kriterler, EPDK’dan ithalat lisansı alabilmenin kriterleri bellidir, bu şekilde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Objektif kriterler...

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Evet.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben de belli sorular sormak istiyorum.

Birincisi, tabii, bu tam olarak böyle bir yeni ek düzenleme yapmanın uluslararası ilişkilerden kaynaklanan önümüzdeki süreçle ilgili, doğal gaz alımı gerçekleştirdiğimiz ülkelerle ilgili birtakım riskler mi söz konusu olacak veya olması muhtemel gözüktüp ona göre bir düzenleme yani uzun vadeli anlaşma yapılanlar bazında diye düşündüğünüzde o soruyu aklıma getiriyor, birincisi bu.

Ben isterseniz soruları bir sorayım, siz de ona göre bana bir toplu cevap vererseniz sevinirim.

İkincisi, şimdi, bir fiyat var, spot fiyat veya anlaşılmış fiyat. Bu fiyatlar arasındaki spot alım yapılacak dönemde de bunun bir kendine göre uluslararası piyasalarda oluşmuş olan değişken rakamları var. Bunun zamanlamasını neye ve hangi kriterlere göre yapacaksınız veya karar verilecek, onunla ilgili bir ikincil düzenlemenizde düşündüğünüz bir... Yani, diyelim ki doğal gaz fiyatı petrole bağlıdır, onun da, petrol fiyatının çıktığı yer de oluyor, düştüğü yer de oluyor ve spot fiyat da ona göre sürekli olarak değişiyor. Burada alım kararı ne zaman verilecek? Bu alım kararının verilmesini zorunlu hâle getirecek başlıklar nedir ve bu başlıklar içerisinde de, dediğim gibi, bu fiyat oluşumuyla ilgili ortaya konacak olan lisanslı firmaların dışındaki karar şekli nasıl işleyecektir? Ve bunu hakikaten bugün böyle getirmenin altında ben açıkçası bizim uzun vadeli anlaşma yaptığımız ve alıcı olduğumuz ülkelerle ilgili bir problem mi var diye düşünmekten kendimi alamıyorum. Yani, mesela, doğal gazı nereden alıyoruz? Rusya'dan alıyoruz, İran'dan alıyoruz, yanlış mıyım?

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Doğrudur.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, bunların firmalar açısından arz güvenliği, daha doğrusu ülkeler açısından bir risk mi var?

İkincisi, tekrar soracağım soru, bu lisans vereceğiniz firmalar uzun vadeli anlaşma yaptığınız ülkelerden mi, yoksa dünyanın neresinde olursa olsun bulup -işte LNG getirsin veya diğerleri- bunları kendileri mi getirecekler, hangi ülke olursa olsun oradan mı alıp getirecekler? Bir menşei ülke tercihi veya tanımı olacak mı, onu merak ediyorum.

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Şöyle arz edeyim, orada benzer düzenleme...

BAŞKAN – Siz bekleyin, ben size söz hakkı tanıdığım zaman konuşun.

Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ortaya çıkabilecek sorunların giderilmesi açısından müspet bir şey olarak görünmekle birlikte, herhangi bir siyasi, ekonomik, ticari bir problemin varlığı veya yakın gelecekte olabilirliği dikkate alınarak mı bu gündeme getirildi?

Bir de yani normal olarak düşündüğümüzde ileriye yönelik böyle bir tedbir geliştiriyor olabilirsiniz ama bugünkü şartlarda, şu anda böyle bir ihtiyaç var mı, varsa miktarı ne kadar, kabaca bir tahmin var mı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir şeyi daha anlamak için soruyorum, bilmediğimiz bir konu, uzmanı olmadığımız bir konu.

Şimdi, siz lisans vereceksiniz belli şirketlere. Bunların da spot piyasada -benim takip ettiğim kadarıyla doğal gaz fiyatı da petrol fiyatı gibi- inip çıkan, sürekli dalgalanan fiyatları var. Diyelim ki şu anda, atıyorum, 200 dolar metreküpü, yarın 180'e düştü, bunu gördü lisans gören bir şirket ve 180'den

aldı. Gelip bunu piyasaya soktuğunda -yani 200'den alan olur, 190'dan alır, 180'den alan olur- haksız rekabetler oluşmayacak mı? Yani, bunu siz mi alacaksınız yani kaçta alırsa alsın size mi satacak, siz piyasaya nasıl dağıtacaksınız, aradaki kâr farklarını nasıl regüle edeceksiniz?

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Spot giriş çıkış takiplerinizi ne olacak?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani, arada kârlar... Sonuç olarak, 150'ye düşer, 200'e çıkar, 200'den alan olacak, 150'den alan olacak spottan. Yani, siz tek alıcı değil misiniz şu anda bu anlamda? Bunu piyasaya, atıyorum, dönüşüm santrallerine satıyorsunuz diyelim ki, haksız rekabetler oluşmaz mı? Yani, bu anlamda nasıl regüle edeceksiniz piyasayı ve haksız rekabetleri nasıl gidereceksiniz spot piyasada alım yetkileri verince?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Evet, teknik sorulara cevaplarınızı bekliyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir de son bir soru daha sorabilir miyim?

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, sizin bir alım garantili anlaşmalarınız var uzun vadeli olarak. Böyle spot giriş çıkışlarla ilgili o anlaşmalar dâhilinde bir yaptırım maddesi var mı? Yani, belli ülkelerle bir garantili alımlarınız var, böyle bir işleme girdiğiniz zaman o anlaşmalarla ilgili bir problem çıkar mı, onu da merak ettim.

BAŞKAN – Buyurun.

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Ülkemiz arz güvenliği uzun dönemli anlaşmalarla sağlanmaktadır. Bu çerçevede, aslında bu maddeyle amaç, herhangi bir sıkıntının olması durumunda... Şöyle ki kışın pik tüketim çok fazla artıyor ve uzun dönemli anlaşmalarla günlük miktarda alabileceğiniz gaz miktarı sınırlı. Bu gibi durumlarda tüketimi karşılayabilmek amacıyla ilave bir arz gerekli olması durumunda tedbirleri almaya yönelik bir düzenlemeydi bu. Bununla birlikte, daha önce 2018 yılında yapılan bir kanun değişikliğiyle de spot LNG ithalatı aynı bu şekilde serbest bırakıldı ve bunun avantajlarını da çok fazla yaşadık.

Toptan satış tarifeleri serbesttir. Doğal gaz alım satım anlaşmaları kapsamında ithalatçı şirketlerimizin al öde yükümlülükleri vardır. Zaten 45 milyar metreküplük boru gazı ithalatı fiilen gerçekleştirilmektedir.

Bu şekilde arz edeyim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama ben soruma cevap alamadım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben de alamadım soruma cevap. Yani, en sıcak olan mevsimde böyle bir anlaşmanın dayanağı olarak arz yetersizliğini söylüyorsunuz yani en sıcak kışı yaşadığımız bir yılı göstererek. O zaman dayanağınız yetersiz kalıyor.

BAŞKAN – Yani, bu, bugün için düşünülen bir şey değil, ilerisi için...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam, ilerisi de yani bugün acele neden bu düzenlemede veya nedendir? Yani, bugün torba yasaya girecek kadar aciliyeti nedir o zaman bununla ilgili?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, yani, bir de lisans vereceksiniz ve...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şirketler kurulacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şirketler olacak bu konuda yani yetkili şirketler olacak ve lisansları olacak. Siz şunu mu söyleyeceksiniz o lisanslarda: “Ancak ben sana izin verdiğim zaman, izin verdiğim noktada şu kadar milyon metreküp gaz ithal edebilirsin.” mi diyeceksiniz?

Bir de şunu söylüyorum: Diyelim ki ithal etti spot piyasadan. Yani, bunu, piyasadaki haksız rekabeti nasıl önleyeceksiniz, nasıl regüle ediyorsunuz? Bu sistemi bilmediğimiz için soruyorum. Diyelim ki 200 dolar şu anda siz vadeli kontrattan doğal gaz alıyorsunuz, spot da düştü 150'ye. Adam gitti beş gemi LNG'yi getirdi dayadı Ambarlı'ya, 150 dolardan aldı. Bu aradaki fiyat farkı kimin hanesine yazılacak, kim kâr etmiş olacak? Yani, siz 200 dolara alırken 150'ye spottan mal bulduysa bu aradaki kâr şirkete mi yazacak, kamu yani toplum olarak, 80 milyon olarak buradan ne kazanacağız, ne kaybedeceğiz? Bir de haksız rekabet olursa nasıl gidereceksiniz, nasıl regüle edeceksiniz?

BAŞKAN – Buyurun.

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Haksız rekabetin olması durumunda Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunca bir değerlendirme yapılarak bir düzenleme yapılacaktır.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, spotta 200 dolarken 150 dolara kontrat...

BAŞKAN – Ama bu ihtiyaçla ilgili bir şey yani ihtiyaç olmayan bir anda spotta bulsa da yani ihtiyacımız yok, almadık.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, aradaki farkın kârı kime gidiyor, ben kamu adına bunu soruyorum yani.

EPDK DOĞAL GAZ DAİRESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI GÜLCAN ÇAMUR – Şu an serbest piyasa uygulanmaktadır, tarifeler serbesttir.

BAŞKAN – Yani, o zaman “Kâr onun hanesine yazılacak.” diyorsunuz spotta neyse. Burada büyük bir risk vardır, onu söyleyelim, kamu adına. Yani, siz 200 dolardan doğal gaz alırken 150'ye getirecek, niye kamu o zaman ithal etmesin yani niye şirketlere lisans verip bu kârı yazdıralım? Burada ciddi suistimaller olabilir, size söyleyeyim Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teknik konuyu aşıyor herhâlde o.

Evet, teşekkür ederiz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, aşıyor değil yani Sayın Bakana soruyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – Haftaya bırakabiliriz 47'yi.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yani, bunun detaylı bilgilendirme ihtiyacı var her yönüyle.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tekrar müzakere edelim yani.

BAŞKAN – Müzakeresinde bir sıkıntı yok arkadaşlar, çok net bir şekilde anlaşıldı bence de.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Anlamadık, bakın, aradaki kâr...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Neresi anlaşıldı ya?

BAŞKAN – Bakın, arada bir kârdan bahsediyorsunuz da, bakın, hanımefendi burada şunu anlatıyor: Siz anlık kârdan bahsediyorsunuz ama devlet buna ihtiyaç duyduğunda satın alacak ve ihtiyaç duyana kadar ucuz alsın bile onu stoklamak, depolamak zorunda olacak o firma ve bir şekilde depolama masrafları var, bunları da hesaplamak...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani, yapma lütfen ya, her şeye girer.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Depolamaya da girer fiyat. O zaman biz doğal gaz üzerinden bir borsa...

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman karaborsacılıktır bu ya.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır, borsacılığa girer.

BAŞKAN – İhtiyaç olmadığı zaman böyle bir talep söz konusu olmayacak yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani karaborsacılığa girer.

BAŞKAN – Yok arkadaşlar.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Doğal gaz üzerinden borsa alım satımı gibi bir uluslararası işe gireceğiz, açıklama yeterli değil çünkü. Bu sekiz firma neye göre olacak?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, hayır yani, niye devlet bunu yapmıyor, kamu yapmıyor, özel şirketlere lisans veriyorsunuz? Sekiz firmayı seçeceksin, karaborsada işe dönecek bu yani. Niye böyle bir şey...

BAŞKAN – Her olaya böyle bakabilirsiniz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Biz elbette öküz altında buzağı arayacağız.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Temeli ne? Uygulanacak yöntemin ve nedeninin açıklanması lazım.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, siz bir şey diyecek misiniz maddeyle ilgili?

MUSA ÇAM (İzmir) – Bu maddeyi salıya bırakalım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Biraz daha açıklamaya ihtiyaç var Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, benim tartışmalardan çıkardığım sonuç şu: Şu anda uzun dönemli kontrat ve lisanslamada bir sistem kurulmuş. Hâlbuki bu piyasada spot anlamda da bir alım satım olduğu belli. Dolayısıyla Türkiye olarak anlık ihtiyaçları karşılamak üzere veya piyasadaki fiyat baskılarını kompanse etmek amacıyla muhtemelen –bak hiçbir bilgin yok- mevcut uzun kontrat...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Benim dediğime geliyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok...

...sahiplerinin kısa kontrat lisansı alacağı, aynı oyuncuların arzı karşılamak için uzun vadeli kontrat yanında kısa vadeli kontrat yapmalarının da önünü açan bir sistem. Bugün mevcut uzun vadeli kontrat yapısında nasıl rekabet varsa veya rekabet hangi düzeydeyse aynı arzı kısa vadeli kontratla çeşitlendirerek aynı düzeyde rekabeti sağlayan bir sistem.

Sayın Paylan, burada enerji piyasasının liberalleştirilmesi, piyasa ekonomisine dayalı bir arz yapısının oluşturulması ve rekabetin artırılması şeklinde bir Hükûmet politikamız var. Dolayısıyla burada devletçi bir yaklaşımla bütün arzı devlet kontrol etsin, kuralları koymak yanında aynı zamanda bir oyuncu olsun fikri yanlış. Bizim zaten uzun vadeli bir şekilde enerji piyasasında kamunun payının düşürülmesi noktasında bir fikrimiz var. O açıdan, yani burada baktığım zaman ben aynı oyuncuların elindeki kontrat çeşitliliğini artırıyoruz, lisanslama var, denetim var, kontrol var. Dolayısıyla talep trendi belli, arz trendi belli. Böylelikle Türkiye olarak enerji piyasasındaki, doğal gaz piyasasındaki avantajları yakalamak için. Yani bütün oyuncuların spot piyasadan da ürün çekebilecekleri bir ortamda böyle bir imkânın onlarda olması asıl tüketicinin doğal gaz kullanım maliyetlerini de orta ve uzun vadede aşağı çekecek bir yöntem olarak gözüktüyor. Onun için desteklemeniz lazım.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, siz de söylediniz değerli bürokratımız da söyledi. Bir istisna olarak görülüyor değil mi? Kış çok sert geçti...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle anlattı. Öyle anlattı.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Olağanüstü şartlarda...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya bir olağanüstü durum oldu, kış çok sert geçti, anında doğal gaz ihtiyacımız var, spot piyasadan da lisans vereceğiz ithal edebilsin diye anlattı değerli bürokratımız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, bence güzel bir şey.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, anlatayım ama...

Bu istisnaysa, bu istisnayı niye kamu kullanmıyor diye yalnızca... Çünkü niye? Bakın, genel bir piyasa vardır.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Niye meselelere böyle devletçi...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Devletçi niye olduğunu söyleyeyim. Devletçi bakmamız lazım çünkü 20 milyon kişi doğal gaz faturasını ödeyemiyor, zorlanıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Daha düşük bir doğal gaz kullanacak.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama iyi de arada kâr dönecek diyorum ben de size.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kâra da karşısınız, sermayeye de karşısınız, her şeye karşısınız. Karşı olmadığınız bir şey var mı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Karşıyım tabii. Haksız kârlara karşıyım.

BAŞKAN – Ya devlet hangisi işine gelirse ondan alacak, bir yere bağımlı olmayacak ki.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Öyle değil.

BAŞKAN – 8 firma olsa, 8’inin arasında rekabet çerçevesinde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, örnek veriyorum. Vadeli kontrat piyasasında 200 dolarsa bu doğal gaz...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Durduğunuz nokta, zorlama bir nokta.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yok, değil.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kontratların çeşitlendirilmesi, arz güvenliği, uzun vadeli kontratlarda bize tedarikçi olanlar karşısında bizim firmalarımızın gücünün artırılması...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bu işin sonu ne olur biliyor musunuz Sayın Bakan? Bazı stokçular oluşabilir, benim gördüğüm risk. Diyelim ki spot çok düştüğünde alır, depolar 150 dolardan, 200 dolar olduğunda da şeye verir ve bunun önünü açmış oluruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – ...aynı bilgi altında hareket edeceği, aynı bilgi...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Aynı bilgi altında değil tabii ki. Bu risk almaktır tabii ki.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu monopol bir piyasa değil ki. Burada bahsedilen 8 tane oyuncunun olduğu, denetlenen...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Haklısınız ama o vadeli piyasada hem devlet oyuncu hem şirketler oyuncu. Ama ikinci bir piyasa yaratıyorsunuz, spot piyasa.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yaratmıyor, aynı arzı çeşitlendiriyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır, spot piyasada alma yetkisi veriyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, çeşitlendirme yapıyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam da... Bu istisna olarak anlatıldı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, her zaman kullanılabilir.

Arkadaşlar, anladığım kadarıyla örnek vermek için onu dediniz. Örnek veriyor yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Genel olarak olacaksa...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani en ekstrem bir durumda, gerektiğinde böyle bir durumda bile bu mevzuat oluşmadığı için kısa vadeli kontratlar yapamıyorlar, bunun önünü açalım diyorlar. Bence gecikmiş bir düzenleme bu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Peki, ben size şunu soruyorum o zaman, net olarak soruyorum veya değerli bürokrata: Vadeli piyasada eğer ki doğal gaz fiyatı 200 dolarken spotta 150 dolara birisi buldu, 5 gemi doğal gazı aldı getirdi. Biz onu kaç dolardan alacağız, sisteme enjekte edeceğiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben şaşıryorum size. Vadeli kontratlarla spot piyasada oluşan fiyatlar birbirinden kopuk mu ilerliyor?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kopabiliyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamamen o andaki piyasadaki arz-talep koşullarına bağlı.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Hayır öyle değil. Yapmayın. Kopabiliyor. Bazı dönemler, mesela petrol fiyatı geçen yıl, iki yıl önce 120 dolardan 25 dolara düştü, şimdi 70 dolara yükseldi.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, Sayın Tamaylıgil; enerji güvenliğinden bahsediyoruz. Bu bir araç çeşitliliği getiriyor. Piyasadaki muhtemelen -diyorum bakın- aynı oyuncular aynı kontratları, aynı lisansları alacaklar, fırsatları kollayacaklar. Bence bu tüketicinin lehine olacak çünkü ne dersiniz deyin arzı bu şekilde, global arz koşulları içerisinde Türkiye içinde lisans sahiplerinin ucuz ürün bulup o ürünü getirip Türkiye’de piyasada... Regüle edilmiş bir piyasa, fiyat mekanizması değil mi? Fiyat mekanizması sonuç itibarıyla regüle edilmiş bir piyasa. Niye tüketicinin lehine çalışmasın?

BAŞKAN – Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, bir kere böyle bir çeşitlendirmeye ve Türkiye’nin özellikle dış ticaret ve cari açığı açısından en büyük yükü olan enerji ithalatının ucuzlatılmasına hiçbirimizin itiraz etmeyeceği ve etmenin de zaten anlamsız olacağı bir gerçektir.

Benim baştan itibaren sorduğum birkaç soruya aldığım cevap: Sadece ve sadece olağanüstü durumlarda arz güvenliği açısından problem yaşarsak bunun karşılığında dışarıdan, spot piyasadaki mal alma noktasında bir ihtiyaç söz konusu olacak, 8 tane firmaya lisans verilecek ve alacak.

Ben biraz önce soru olarak şunları sormuştum: Eğer biz bunu uzun vadeli anlaşma yaptığımız firma veya ülkelerle ilgili ilişkilerden kaynaklanan bir başlıkta mı yapıyoruz? Hayır, oradaki uzun vadeli anlaşmaların ortaya koyduğu fiyat politikalarına bir rekabet veya o rekabetin getireceği üstünlüğü almak için mi kullanıyoruz? Aynı ülkelerle mi yapacağız, farklı ülkelerle mi yapacağız? Lisanslarla ilgili alacak olan firmaların uymaları gereken teknik ve iş yürüyüşü açısından yaptırımlar ve başlıklar nelerdir? Yoksa, ben de doğal gaz kullanan bir vatandaşım bu ülkede. Yani benim ucuzlayacak bir doğal gazı karşı “Hayır, bunu yapmayacak.” demek değil amacım. Burada yasama görevimi yapıp, buradaki yapılan düzenlemenin de toplumun tümüne yarayıp dönemsel...

Ha, burada da borsa ve uluslararası piyasa hareketlerine de vâkıf olduğumuz için, buradan birileri bu ihtiyaç çözülürken yapacakları, uygulayacakları iş yapma modellerinin tekrar ülkeye fayda sağlaması, bu anlamda, bu başlıkta haksız bir uygulama oluşmaması yönünde uyarıdır. Ama bir cevap alamadık teknik açıdan, onun şikâyetini dile getiriyorum.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Cevap alamamanız üzücü, ona bir şey demiyorum. Ama şunu söyleyeyim: Anladığım kadarıyla –arkadaşımızın bana söylediği, size de söylediği- burada spot piyasadan arz edilecek ürün miktarına ilişkin EPDK bir tavan veya limit belirleyecek bakanlık görüşü alınarak. Burada ilk akla gelen şey, piyasada, bu yolla -sizin söylediğiniz gibi- bir depolama ve bir arz fazlalığı oluşmasın veya piyasada ihtiyaç olmadığı hâlde bu kanala doğru kaymasın gibi birtakım limitler oluşturma çabası var.

Ben şöyle bakıyorum: Sizin sorduğunuz sorulara mutlaka cevap verilmeli. Ama arz güvenliği, uzun vadeli kontrat yapılan ülkelere veya firmalara karşı buradaki lisansçıların kaynak bulma çeşitliliğinin artırılması, regüle bir piyasada olduğu sürece kötü değil ama sizin sorularınıza da ayrıca cevap verilmesi lazım.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Zaten onu kimse iddia edemez ki Sayın Bakan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – O zaman haftaya bırakalım.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, oylayalım, haftaya...

BAŞKAN – Haftaya gene şey yapsınlar.

Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

47’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 47- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin üçüncü fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ayrıca söz konusu taşınmazlar, tarımsal üretim yapmak üzere tarımsal amaçlı kooperatifler ve tarımsal üretici birlikleri ile kuruluş amaçlarında kullanılmak üzere tarım kredi kooperatiflerine, 492 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değerın yarısı üzerinden doğrudan satılabilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge var, önergeyi okutup birlikte işleme alacağız.

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Komisyonunuzda görüşülmekte olan 1/914 esas numaralı Kanun Tasarısı’nın çerçeve 47’nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

MADDE 47- 29/6/2001 tarihli ve 4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Ek Madde 5- Hazineye ait taşınmazlar, tarımsal üretim yapmak üzere tarımsal amaçlı kooperatifler, tarım satış kooperatifleri ve tarımsal üretici birlikleri ile bunların üst kuruluşlarına 492 sayılı Kanunun 63 üncü maddesinde yer alan harca esas değerın yüzde biri üzerinden yirmi yıl süre ile doğrudan kiralanabilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.”

BAŞKAN – Sayın Bakanım, madde ve önergeyle ilgili birlikte bir bilgi alabilir miyiz?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Müsteşarımız bir açıklama yapsın.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; maddeyle tarımsal amaçlı kooperatifler, tarım satış kooperatifleri ve tarımsal üretici birlikleriyle bunların üst kuruluşlarının tarımsal üretim yapmalarını teşvik etmek amacıyla hazineye ait tarım arazilerinin ön düzenlemede harca esastan satışını öngörmüştük. Verilen önergeyle de bunu değiştirerek yirmi yıl süreyle emlak vergi değerinin yüzde 1’inden kiralanması şeklinde değiştiriyoruz ve bu birlikleri aktif olarak tarımsal üretim yapmanın içine katılmaya hazine taşınmazları kanalıyla sevk ediyoruz, teşvik ediyoruz.

Arz ederim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Tarım satış kooperatiflerinden kimse var mı acaba bu konularda, davet edilen?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Taşınmazı veren biziz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Ya da Sayın Bakanım, hazinede tarım yapılan şu anda ne kadar bir arazi var? Bunun böyle illere göre bir dökümü de var mı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Vardır, olmaz mı?

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, bunun Komisyon üyelerine bir dağıtımını yapalım.

BAŞKAN - Bütün şeyler davetli, listemizde de var ama gelmemişler.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Hâlihazırda bizim MEOP kayıtlarımızda tarla vasıflı 1 milyon 376 bin adet taşınmazımız 17 milyar metrekare.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Şu an ne kadarı ekiliyor?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sadece terör bölgelerinde, terörün yaşandığı bölgelerde kullanımda birtakım sorunlar yaşıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Beraberce çözelim. Savaş politikaları değil, barış politikaları...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Terörden bahsediyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Cumhurbaşkanı “savaş” diyor.

BAŞKAN – Sayın Paylan, lütfen...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – “Terörle mücadele” diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Benim burada merak ettiğim bir husus, size böyle bir talep geldi mi Sayın Bakanım?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, bu düşünce veya bu madde herhangi bir kurum veya kuruluştan bize gelmiş bir talep değil. Bir süredir, aslında epey bir zamandır...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yo, ben maksadını sormadım, yanlış anlamayın.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Öyle değil, öyle değil. Bu orijinal olarak, naçizane, Bakan olarak kendimin tarımsal arazilerin, özellikle de kooperatif kuruluşları tarafından daha geniş bir şekilde kullanılarak tarımsal üretimin artırılması düşüncesinden hareketle getirilmiştir. Ya, buradaki amacımız tarımsal üretim içerisinde kooperatiflerin payını artırmak, bu madde yoluyla kooperatiflerin alacakları araziler üzerinde çiftçilerimizin tarımsal üretim yapması, hem hasıla artsın hem de kooperatifçilik de bu yolla gelişsin diye böyle bir yöntem geliştirdik. İlk başta harca esas değerden satış öngörmüştük ama daha sonra yaptığımız değerlendirmede aslında aynı amaca kiralamanın da yeterli olacağını düşünerek bir önergeyle bunu değiştirdik.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Aslında, bu, önceki tasarı metninde olandan -bana göre- daha makul kontrol edilebilirliği açısından, böyle bir şeyi var, makul tarafı var. Burada önemli olan, şöyle bir şey yapmakta fayda var: Bizde görünce bir işi yapma gibi herkesin arzusu, isteği doğuyor. Bir örnek proje çıkarsaydınız keşke bir birlikle, böyle bir şeyle, bunun çok hızlı gidebileceğini düşünüyorum. Yani örnek bir proje olursa.

Tamam, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Burada bir soru sormak istiyorum: Bu hazineye ait taşınmazlarda çiftçiler ekim yapıyorlar, onlar Çiftçi Kayıt Sistemi'nde de görülmüyor, TARSİM'den de faydalanmıyor. Bunlar onu da kapsayacak biçimde bir düzenleme mi içeriyor? Onu da içerse daha iyi değil mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, şöyle: Biliyorsunuz, tarım arazilerini... 2012 öncesi, değil mi? 2012 yılından önceki üç yıl boyunca tarım arazilerini kiralama yapmaksızın ecrimisil ödemek suretiyle kullanan bütün çiftçilerimize, bu taşınmazları kiralayanlar da dâhil olmak üzere, bu taşınmazları satın alma hakkı getirdik.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Biliyorum, o getirildi. Burada kiralama var ya...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ve çok uygun imkânlarla. Onun için, sizin söylediğiniz konu o hâliyle çok ciddi bir kampanya ve çok ciddi bir imkânla genişletildi. Burada kooperatifçilerimizin daha fazla bu alanları kiralamasını ve burada üretim yapmasını amaçlıyoruz. Yani çok farklı amaçlar. Söylediğiniz ihtiyacı biz biraz önce ifade ettiğim kanunla karşıladık zaten.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Ama şu anda herhâlde gene devam ediyor ki kayıtlarda mesela üretim görülmüyor o arazilerde...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama bakın, şunu söylemekte fayda var...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Veya kaç kişi ondan yararlandı? O tür hazine arazisi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şu ana kadar 200 bin çiftçi tarım arazisi için başvuru yaptı. 40 binine satış yaptık. Değerlemeler devam ediyor. Hatta yine bir başvuru hakkı verdik. Bu senenin 7 Eylülüne kadar...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Geçen yıl yapılmıştı o düzenleme.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – ...evet, uzatma da verdik. Dolayısıyla, gerçekten çiftçilerimiz bu taşınmazları satın alma suretiyle hem Çiftçi Kayıt Sistemi'ne bu şekilde kaydolacaklar hem TARSİM'den yararlanacaklar hem tarımsal teşviklerden yararlanabilecekler.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Bakanım, orada söylemek istediğim şu: Satın alacak gücü olmayan çiftçiler var çünkü ürün satılmıyor, malum, bir yoğunluk, sıkıntılar yaşıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kiralarsa da yararlanabiliyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Kiralama yöntemi o uygulamada yok herhâlde? Yalnızca satış var?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, o genel bir uygulama, her zaman kiralayabilir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Buradaki uygulamaya benzer bir uygulama onlara şu an sağlanıyor mu?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bir dakika... Şu anda her çiftçi gelip bizden bu madde olmaksızın da bir tarım arazisini talep edip kiralayabilir.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sisteme dâhil edilmiyorlar ama.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, şöyle: Gelip istediğinde kiralyoruz zaten. Çok doğru bir soru, doğru. Burada ne yapıyoruz? Normalde bir tarım arazisi bir kooperatif tarafından kiralanmak istese ihaleye çıkacağız, ihale yoluyla bunu vereceğiz. Burada yenilik ne? Burada sayılan kooperatiflere doğrudan doğruya yani bir ihale olmaksızın emlak vergisi değerinin -ki biliyorsunuz emlak vergisi değerleri kırsalda çok düşüktür- yüzde 1’i oranında sabit bir kira üzerinden kiralama imkânı sağlıyoruz. Bizim buradaki tahminimiz şu: Özellikle üretim kooperatifleri başta olmak üzere bu maddede sayılan kooperatifler -bu cazip bir imkân, ihalesiz- doğrudan alabilecekler ve çok düşük miktarlarda kira ödeyecekler. Bizim buradaki amacımız, tabii ki çiftçimizi çok değişik yollarla destekliyoruz ama kooperatifçiliği de bu yolla desteklemek istiyoruz. Üretimin kooperatifler eliyle daha fazla yapılmasının da önünü açmak istiyoruz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Uygulama gerçekleşirse doğru bir madde gibi görünür değil mi?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bu emlak vergisi değerini esas almanızda sorun görüyorum çünkü Niğde’nin kırsalında patates ürettiniz, üç lira ediyor da İstanbul’un Çatalca’sında 8 lira etmeyecek. Yani öyle tarla, arazi var ki harç değeri bin lira olan, 2 bin lira olan, sanıyorum tarla, arazi var kiralayacağınız. Bin liranın yüzde 1’i 10 lira edecek yıllık değil mi? Yıllık kira bu yüzde 1’i, 10 lira ama İstanbul Çatalca’ya gelin, sizin hazine arazileriniz var orada, ekilmiyor. Niye? Çünkü rant beklentisi var. Hâlbuki onu sizin 200 bin lira emlak değeri üzerinden değerlemeniz lazım, onun yüzde 1’i de 2 bin lira yapar, kimse o tarlayı ekemez, boş kalır. Hâlbuki sabit bir rayiç yani sonuç olarak çiftçilik için kullanacaksa tarlanın mahiyetine göre yapmanız lazım. Tarla verimli mi? Ne ekilir? Ya, pamuk ekiliyorsa diyelim ki Çukurova’nın arazisinde, 50 lira olması lazım dönümü diyelim kirada, efendim, patates ekiliyorsa 10 lira olacak, öbürü ekiliyorsa 50 lira olacak. Böyle “Emlak vergisi değerinin yüzde 1’ini alacağım.” dediğinizde başarılı olamazsınız Sayın Bakan yani tam başarılı olamazsınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Paylan, bir saat yirmi dakika önce “Bir teşvik veya destek getirirseniz karmaşıktırmayın, basit yapın, anlaşılır yapın, uygulaması kolay olsun.” diyeceksiniz, bu maddede ben basit, kolay, anlaşılabilir, uygulanabilir bir şey getireceğim, bunu da beğendiremiyoruz size.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bakın, şöyle söyleyeyim, anlatayım: Sayın Bakanım, bakın, şehirlerimizin etraflarında rant alanları oluştu, orada hazine arazileri var, ekilmesi gerekiyor, ekilmiyor. Onları kırtirmek istiyorsanız -şehir etraflarında ve özellikle de orada köyler var, hazine arazileri var- o zaman sabit bir rayiç belirlemeniz lazım. Niye emlak vergisine gidiyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sabit rayici nasıl belirleyeceğiz? Yani Ağrı’nın bilmem şu ilçesindeki sabit rayiçle İstanbul’un Çatalca’sındaki sabit rayiç aynı mı olacak?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Değil ama çiftçilik amacıyla kullanıyorsa yani ekecekse bu, bölgeye göre belirlenebilir.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam, o zaman karmaşıklar sistem.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama o zaman sonuç alamazsınız. Yani şunu söyleyeceğim: Tarlanın ucuz olduğu yerde sonuç alırsınız, tarlanın pahalı olduğu yerde sonuç alamazsınız ve haksız rekabete yol açarsınız Sayın Bakan. Emlak vergisi değerini esas almanız büyük bir hatadır, onu söyleyeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yani Tarım Bakanlığı gelip görüş belirtirse, bunu haftaya bırakın diye öneriyorum...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır canım.

BAŞKAN – Çok basit, açıklayıcı bir şey.

Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapmayın, emlak vergisinin çiftçiyle ne alakası var, bana onu söyleyin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Her şeye karşıyız noktasına geldiniz şu an.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Emlak vergisinin çiftçiyle ne alakası var, onu söyleyin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Var, bir sürü...

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Paylan.

Hükûmetin katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

48'inci maddeyi okutmadan önce Sayın Paylan'ın talebi üzerine bir on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.32

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 17.48****BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)****BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Emine Nur GÜNEY (Eskişehir)****(Oturum, Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdinç tarafından açıldı)**

BAŞKAN – Komisyonumuzun 40’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

48’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 48- 4706 sayılı Kanunun ek 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “vakıflardan” ibaresi “vakıflar ile kamu yararına çalışan derneklerden” şeklinde, aynı fıkra da yer alan “vakıflar” ibaresi “vakıflar ve dernekler” şeklinde ve geçici 21 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “vakıflardan” ibaresi “vakıflar ile kamu yararına çalışan derneklerden” şeklinde ve aynı maddede yer alan “bir yıl” ibaresi “iki yıl” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, maddeyle ilgili bir açıklama alabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Müsteşarımız kısa bir teknik açıklama yapsın.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Sayın Başkanım, ek 4’üncü maddenin hâlihazırdaki şeklindeki vergi muafiyeti tanınan vakıflara öğrencilere yönelik olarak eğitim ve yurt temini faaliyetlerinde kullanılmak üzere kırk dokuz yıla kadar bedelsiz irtifak hakkı verme imkânı vardı.

BAŞKAN – “Vakıflar”ın yanına “kamu yararına çalışan dernekler”i ekliyoruz.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Evet, “kamu yararına çalışan dernekler” ibaresini ekliyoruz ve başvurunun da olması için bir yıl süre uzatıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, düzenleme son derece masumane, son derece insani bir düzenleme. Daha önceki torba kanunlarda bununla ilgili, kırk dokuz yıllığına verilmesiyle ilgili kimi vakıflara ve derneklere bu imkânı sağladık. Ancak özellikle şunun altını çizmek isterim: Özellikle AKP Hükûmetinin on altı yıllık iktidarı döneminde Türkiye’nin başına musallat olan, FETÖ dâhil olmak üzere, onlara tahsis edilen yerler, binalar, yurtlar oldu. Onun nasıl suistimal edildiğini ve nasıl kötü kullanıldığını on altı yıl sonra 15 Temmuzdaki alçak saldırıda gördük. Şimdi, zaman zaman yine, bundan önceki torba kanunlarda da yerel yönetimlerin bazen kamu yararı taşıyan derneklere, vakıflara belediyenin taşınmazlarının bedelsiz bir şekilde kiraya verildiğini, tahsis edildiğini hep görüyoruz yani. Amaç doğru olursa sorun yok ama yine bu düzenlemeyle yine Ensar Vakfı başta olmak üzere, TÜRGEV başta olmak üzere, İlim Yayma, bilmem ne gibi arka bahçe çevrilecek şekilde birtakım vakıf ve derneklere tahsis edilecekse bu doğru bir davranış biçimi değildir çünkü bu on altı yıllık süre içerisindeki karne iyi bir karne değil. Bunu burada söylemeyi bir görev biliyoruz ve burada imtina edilmesini, bu tip yandaş olabilecek derneklere ve vakıflara kamunun bu taşınmazlarının peşkeş çekilmesinin doğru olmadığını söylemek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu, kamu yararına çalışan derneklerin bir listesi var mı, öncelikle onu soruyorum, yani bu listeyi bize dağıtabilir misiniz? Görüşme daha oylanmadan Sayın Başkan bunu rica ediyoruz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, hemen alın, fotokopiyle çoğaltalım onu.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İkincisi, her iktidar bunu yapmıştır yani kendi yakınında gördüğü derneklere dönük bu faaliyetleri hep desteklemiştir. Geçmişte, cemaate dönük nasıl uygulamalarla karşı karşıya kaldığımızı biliyoruz.

Şimdi de Sayın Cumhurbaşkanını, iki yıl önce sanıyorum ya da geçen yıl şöyle bir açıklamada bulundu: “Biz iktidarız ama kültürel iktidarımızı henüz kuramadık.” diye. Ve kültürel iktidar olarak baktığında da bir çerçevesi var Sayın Cumhurbaşkanının ve mevcut iktidarın. Bu “kültürel iktidar” tanımlamasında maalesef bazıları, bazı görüşler, bazı düşünceler, bazı amaçlar millî görülebiliyor; bazı dernek faaliyetleri kamu yararına olsa dahi gayrimillî olarak yaftalanabiliyor ve bu kapsamın dışında bırakılıyor. Millî olarak tanımladıklarını biliyoruz, az önce Sayın Çam da söyledi, TÜRGEV gibi, Ensar gibi vakıf ve dernek yapılanmalarının millî olarak tanımlandığı, geri kalan diğer faaliyetlerin, yine kamu yararına olan faaliyetlerinse gayrimillî olarak yaftalandığı günlerden geçiyoruz. Bunun haksızlık olduğunu düşünüyoruz.

Bu çerçevede, kamu yararına olan derneklere objektif bir şekilde, eşitlik çerçevesinde davranılacağına dair bir işaret biz iktidardan görmedik. Buradaki objektif kriterler nedir? Tekrar bunların üzerinden bir geçelim diyorum. Hangi kriterlere göre kim verecek? Bu konuda Hükümet mi, Hazine mi yalnızca yetkili olacak? Nereye başvuracak? Bir sıkıntısı olduğunda, diyelim ki tahsis edilmediğinde veya ayrımcılık yapıldığında nasıl bir düzenlemeyle bu haksız uygulamalar giderilecek? Bu yolda yargı yolu açık mı? Bütün bunlarla ilgili sizden bilgi rica ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya, buyurun.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Maddenin hâlihazırda metninde Gençlik Spor Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı tarafından müştereken belirlenen şartları sağlayanların bu kapsamda bedelsiz hazine taşınmazı alma imkânı var. Buna ilişkin düzenlemeler yapıldı. Geçmişe dönük, belli bir süre içerisinde, belli sayıda yurt veya belli okulunun varlığını belli kapasiteyle tevsik etmiş olanlar Millî Eğitim Bakanlığından bu durumunu belgeleyerek Maliye Bakanlığına başvurarak talepte bulunabiliyorlar. Bu yönde bir ayrımcılık veya bir farklılık uygulanmıyor. Bu kapsamda işlemler yürütülüyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kamu yararına çalışan derneklerin şeyi var mı?

BAŞKAN – Listesini dağıtıyor arkadaşlar.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Kamu yararına çalışan dernekler de aynı mahiyette... Yani bu, esas ve usullerde ufak bir redakte yapılarak oraya bunların da benzer şartları taşımaları yönünde düzenleme yapılmış olması gerekecek. Çünkü çıktığı tarihte sadece vergi muafiyeti tanınan vakıflar olduğu için bu esas usuller onları kapsıyordu. Şimdi dernekleri de kapsar şekilde redakte etmiş olacağız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, hatırlıyor musunuz, biz bu maddeyi 2015’te epey bir tartıştık? Epey tartıştık, bu şekilde uygulamada sıkıntı olacağını falan söyledik. Epey de birkaç saat de tartıştık hatta...

BAŞKAN – Evet, üzerinde çok konuştuğumuz bir maddeydi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tekrar tekrar geliyor. Aynı şekilde o günkü zabıtları...

BAŞKAN – Orada sadece vakıflara yönelik bir düzenlemeydi, şimdi...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman da öyle söyledik. Bakın, “İlk paragrafı farklı, ikinci paragrafı farklı.” dendi o zaman da, “ayrı ayrı” dendi, ayrı açıklamalar yapıldı. Şu anda tam olarak hatırlamıyorum, o zaman da vakıflardan gelen arkadaşlar farklı açıklamalar yapmışlardı. Bu ilk paragraf için farklı bir izahatta bulunulmuştu, sonrası için de daha farklı bir izahatta bulunulmuştu. O zabıtlara da bakmamız lazım aslında.

Yani oyuncak gibi yapıyorlar bizi burada yani. Getiriyorlar eksik bir düzenleme, tartış, tartış, tartış; birbirimize giriyoruz. Ondan sonra aradan bir yıl geçiyor, bir daha getiriyorlar böyle.

BAŞKAN – Evet, Sayın Tamaylıgil...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Taşınmazlardaki irtifak hakkı ve verilen kullanma izninin hasılat payı, bu bölümle ilgili olarak Sayın Bakan özellikle dernekler olsun demişti. Anladığım, tekrar bir dernekler geldi de bunlar vakıflara tanınmıştı. Bu süre zarfında, peki, istatistik bilginiz nedir? Hangi vakıflara bu haklar verildi? Bu vakıflara verilen hakların veya taşınmazların listesi nedir? Nerelerde kullanılmıştır? Ne yapılmaktadır şimdi? Onun da bir bilgisini verebilir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Kaya, Sayın Tamaylıgil’in sorusuna...

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Efendim, uygulama yeni başlamıştır ve bu kapsamda başvurular Başbakanlık izni falan da alınarak yapıldığı için işlemler devam ediyor şu anda, yeni yeni işlemler devam ediyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Daha vakıflara bile vermediniz yani.

Peki, bu kadar acil...

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Başbakanlık izni ve verme süreçleri olduğu için Millî Eğitim Bakanlığının değerlendirme işlemleri devam ediyor. Bu o zaman da gündeme gelmişti kamu yararına çalışan...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Biz burada dernekleri çıkarmıştık, ben hatırlıyorum. Bunun içinde dernekler vardı ve çıkardık. Genel Kurula tekrar gelmişti...

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Burada tartışılmıştı ve o gerekçeyle çıkarılmıştı.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Hayır konmamıştı. Sayın Bakan...

BAŞKAN – Dernekler maddenin tasarı hâlinde gelen bölümünde yoktu.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Derneklerin konmayacağı üzerinde bir mutabakata varılmıştı. Genel Kurulda, Sayın Bakan hatırlarsa, tekrar bu konuşulmuştu, “Olmayacak.” denmişti. Ya yedi ay ya sekiz ay, ne kadar geçti, bilmiyorum; tekrar tekrar...

BAŞKAN – 18 Ocak 2017 tarihi değişiklik yaptığımız tarih.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bir sene içinde tekrar bu dernekler ve vakıflarla ilgili yapılan düzenlemede de herhangi bir sonuca varılmamıştı. Bu “İllaki, illaki.” demenin... Ben gerçekten yasamayı ortak, beraberce, ortak bilinç içinde yapma noktasında birbirimize gösterdiğimiz saygıya demek ki bir yıl dayanabiliyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Sayın Bakanım, bu, kamu yararına dernekler, vakıflar; hiç değilse bulundukları illerde bu hizmeti yapsınlar. Çünkü güçlü ve sermayesi olanın Türkiye’nin her tarafında böyle bir, yeni bir örgütlenmesinin de yolunu açar. Böyle bir düzenlemeye bir ek maddeyle böyle bir güvence ve sınırlama getirelim. Yoksa şimdi vakıfların bazıları imtiyazlı, iyi de paralar, bağışlar da alıyor baskıyla. Bunlar da Türkiye’nin her tarafına banka şubesi gibi... Vakıf şubeleri öyle lüks ve modern açılışlarda ki o yapılan masraflar inanın 10 tane, 15 tane gariban aileyi bir yıl geçindirir. Artık o tefrişin haddi hududu yok. Bunu önlemek için niyet iyi, eğitim ve belli bir oranda bu ülkeye katkıysa, hiç değilse bulundukları illerin dışına çıkıp şubeleşmesine, yeni bir, farklı bir güç oluşmasına da yasal düzenlemeyle engel olalım.

BAŞKAN – Genel Kurula kadar bunlar düşünülebilir.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, burada bu tahsisleri yapma konusunda bir heyet mi oluşturmayı düşünüyorsunuz? Yani kim karar verecek buna? Çünkü bakın, burada listeye baktım, spor kulüpleri dernekleri var mesela, Galatasaray Spor Kulübü Derneği, Gençlerbirliği, Ankaragücü, şu bu, 100’e yakın spor kulübü derneği gördüm. Mesela, ilginçtir, Türk-Amerikan İş Adamları Derneği var, iş adamları dernekleri var, spor kulübü dernekleri var ve pek çok aslında sağlıkla ilgili dernek var faydalı olabilecek. Şimdi, bir başvuru olduğunda, diyelim ki Türk-Amerikan İş Adamları Derneği başvurdu, hangi heyet değerlendirecek bunu? Yani bir Bakanın iki dudağı arasında mı olacak, yoksa bir heyet bunu, kamu yararını değerlendirecek, sosyal kesimlerden oluşan bir heyet bu talebi değerlendirip mi cevap verecek?

BAŞKAN – Sayın Kaya...

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Esas ve usullerde bu konu düzenlenmiş durumda ve bu başvuran derneğin tüzüğünde eğitim ve yurt amaçlı olarak faaliyette bulunuyor olmak olacak ve kendisinin de belli bir oranda bu faaliyetleri yaptığıнын rüşdünü gösterecek yani “İlk defa ben yapacağım.” diye gelen birine değil, kendi imkânlarıyla, vakıf ve dernek imkânlarıyla belli bir sayıya erişmiş olanları arıyoruz. En az 5 ilde öğrenci yurdu ve en az bin kontenjan kapasitesine erişmiş ise ve bir sorunu da çıkmamışsa, bu kamu yararı veya vergi muafiyeti tanımada bir sorun yaşanmamışsa bu tür başvurular değerlendirilerek, başvurularda istenilen yerde uygunsa...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kim değerlendirecek?

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – ...Millî Eğitim Bakanlığının uygun görüşüyle Maliye Bakanlığı olarak biz değerlendiriyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir heyet değerlendirmeyecek, Maliye Bakanlığı değerlendirecek.

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Maliye Bakanlığı olarak değerlendiriyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir heyet değil yani bu kamu yararını gözetecek

MALİYE BAKANLIĞI MÜSTEŞARI H. ABDULLAH KAYA – Yok.

BAŞKAN – Maliye Bakanlığının uhdesinde olan bir şey Millî Emlak.

Teşekkür ediyoruz.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

49’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 49- 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına “Takas” tanımından sonra gelmek üzere aşağıdaki tanım eklenmiştir.

“Tek hazine kurumlar hesabı: Kamu idarelerinin mali kaynaklarının bütçenin gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilmeksizin karşılığı Hazineden alacak kaydedilmek üzere toplandığı ve Müsteşarlık tarafından yönetilen hesabı,”

BAŞKAN – Sayın Bakanım...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Uygun görürseniz Hazine Müsteşarlığımızdan...

BAŞKAN – 50 de aynı şeyi içeriyor, 50’yle birlikte isterseniz siz değerlendirmenizi yapın.

50’yi de okuyalım, ondan sonra birlikte değerlendirmeye alalım.

50’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 50- 4749 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “diğer Hazine işlemleri kapsamında yaptırılan iş, işlem ve diğer hizmetler” ibaresi “diğer Hazine işlemleri ile tek hazine kurumlar hesabı kapsamında yaptırılan iş, işlem ve diğer hizmetler” şeklinde, üçüncü fıkrasında yer alan “Genel bütçe kapsamındaki ödemeleri” ibaresi “Genel bütçe ve tek hazine kurumlar hesabı kapsamındaki ödemeleri” şeklinde, “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası aracılığıyla” ibaresi “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasında veya Türkiye’de yerleşik bankalarda” şeklinde, “Nemalandırmaya ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası arasında” ibaresi “Nemalandırmaya ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlık ile ilgisine göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası veya Türkiye’de yerleşik bankalar arasında” şeklinde, dördüncü fıkrasında yer alan “Genel bütçe kapsamındaki idareler” ibaresi “Hazine Müsteşarlığı dışında kalan genel bütçe kapsamındaki idareler” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“Bu fıkra kapsamındaki hususlara istisna getirmeye, uygulamaya ilişkin esasları ve yukarıda sayılanlardan, mali kaynakları tek hazine kurumlar hesabı kapsamında değerlendirecek olanları belirlemeye Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir.”

“Tek hazine kurumlar hesabının ve buna bağlı olarak açılacak banka hesaplarının işleyişi, tek hazine kurumlar hesabı kapsamındaki kurum ve kuruluşların Müsteşarlıktan olan nakit talepleri ile ödeme ve tahsilat tahminlerinin Müsteşarlığa bildirilmesi, Müsteşarlıkça nakit taleplerinin karşılanması, bu hesabın işleyişinden doğan borçlandırma ve alacaklandırma işlemlerinin yapılması, tek hazine kurumlar hesabında toplanan kaynakların değerlendirilmesi ve diğer ilgili hususlara ilişkin usul ve esaslar Müsteşarlıkça hazırlanan yönetmelikle belirlenir.

Tek hazine kurumlar hesabı kapsamındaki kaynakların değerlendirilmesinden elde edilen nema gelirleri genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Tek hazine kurumlar hesabı kapsamında Müsteşarlık ile kamu kurum ve kuruluşları arasında oluşan her türlü yükümlülük ilgili taraflarca faizsiz olarak yerine getirilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde bir önerge var, önergeyi de okutup birlikte değerlendirelim.

Önergeyi okutuyorum:

Plan Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/914) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 4749 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde değişiklik yapan 50'nci maddesinde yer alan "Türkiye'de yerleşik bankalarda" ibaresinin "diğer kamu bankalarında", "Türkiye'de yerleşik bankalar arasında" ibaresinin "diğer kamu bankaları arasında" şeklinde değiştirilmesi, aynı maddede yer alan ve 4749 sayılı Kanun'un dördüncü fıkrasının son cümlesinde değişiklik yapan "Bu fıkra kapsamındaki hususlara istisna getirmeye, uygulamaya ilişkin esasları ve yukarıda sayılanlardan, mali kaynakları tek hazine kurumlar hesabı kapsamında değerlendirilecek olanları belirlemeye Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir." ibaresinin "Bu fıkra kapsamındaki hususlara istisna getirmeye, uygulamaya ilişkin esasları belirlemeye Maliye Bakanı ve Bakanın müşterek teklifi ile Başbakan yetkilidir. Yukarıda sayılanlardan mali kaynakları tek hazine kurumlar hesabı kapsamında değerlendirilecek olanları belirlemeye Bakanın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu yetkilidir." şeklinde değiştirilmesi hususunu arz ve teklif ederiz.

Abdullah Nejat Koçer

Gaziantep

BAŞKAN – Maddeler üzerinde bir açıklama alalım.

Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maddeyle var olan tek hazine hesabı sisteminin kapsamını genişletmek istiyoruz. Mevcut tek hazine hesabının kapsamı genel bütçeli idareleri kapsıyor. Genel bütçeli idarelerin ödeme ve tahsilat hesapları şu anda Hazine Müsteşarlığı tarafından tek hazine hesabı sistemi kapsamı içerisinde yürütülmekte. Düzenlemeyle birlikte, genel bütçenin ötesine merkezi yönetim, sosyal güvenlik kurumları, bütçe dışı fonlar -en geniş kapsam açısından söylüyorum- kapsamın genişletilmesi amaçlanıyor. Bu şekliyle aslında hani merkezî yönetim bütçesi açısından düşünersek, genel bütçe zaten merkezî yönetim içerisindeki en büyük cetvel. Bu cetveli aslında daha da (2), (3) ve (4) sayılı cetvelleri de içine alacak şekilde genişleterek Hazinesinin nakit yönetimindeki etkinliğini artırmayı amaçlıyoruz hem de kamudaki genel nakit yönetimindeki etkinliğin artacağını düşünüyoruz.

Burada önergeyle tabii ki yapmak istediğimiz de "şu anda yurt içi bankalarda olan" ifadesi özel bankaları da kapsadığı için onu aslında mevcut uygulamaya paralel olarak "kamu bankaları" olarak değiştiriyoruz. Beraberinde hâlihazırda Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği uygulaması, malum hani, Başbakanımızın yetkisinde yürüyen bir süreç. O süreci aynı şekilde koruyacak biçimde tek hazine kurumlar hesabına alınacak kurumları belirlemeye de Bakanlar Kurulunun yetkili olmasını önergemizde sunduk.

Kapsam bu şekilde.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani hazine hesabı sadece Merkez Bankasına değil, diğer özel bankalara da mı yatırılacak bu düzenlemeyle beraber?

BAŞKAN – Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ - Hayır, hâlihazırda zaten kamu kurumlarının kaynaklarını ne şekilde değerlendireceği Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'yle belirlenmiş vaziyette. Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği'nde kamu kurumları kaynaklarını sadece kamu bankalarında değerlendirebiliyorlar. Mevcut uygulamada da kamu kurumları aynı şekilde kaynaklarını kamu bankalarında değerlendirmeye devam edecekler. Burada tek farklılık, kamu kurumları adına bu yetkiyi Hazine Müsteşarlığı kullanacak. Tamamen nakdin yönetimiyle alakalı bir husustur bu.

MUSA ÇAM (İzmir) – Yani Merkez Bankasının dışındaki kamu bankaları diyorsunuz.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ - Evet, Merkez Bankasının dışında.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Sistem nasıl çalışacak, onu bir anlat.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ - Sistem şu şekilde çalışacak: Bu tek hazine kurumlar hesabına kaynakları alınan kurumlar bundan sonra daha önce bankalarına yaptıkları nakit taleplerini Hazine Müsteşarlığına iletecekler. Hazine Müsteşarlığı da bu mali kaynakları hâlihazırda zaten bünyesine almış olduğu için bu nakit taleplerini karşılayabilecek.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Yani şu anda diyelim ki Karayolları Genel Müdürlüğü kendisi gidip bir kamu bankasında mevduat yapıp kaynak nakit ihtiyacını da o mevduat hesabından kullanabiliyor ama yeni sistemde artık Karayolları kendisi gidip bir banka hesabı açmayacak, bütün nakdi Hazine Müsteşarlığı kendi hesaplarında tutacak, nasıl Maliye Bakanlığı ihtiyacı olduğunda nakit talep ediyorsa Karayolları da aynı şekilde nakit talep edecek, değil mi?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ - Aynen öyle Sayın Bakanım.

Ayrıca burada şunu da belirtmekte fayda var: Bu nakdi Hazine Müsteşarlığı aldığı vakit tabii ki Hazinesinin Merkez Bankası hesabını da bloke etmeyecek. Aynı şekilde, şu anda bunlar kamu bankasında olan hareketler, nakit paralar. Hazine Müsteşarlığı da bu paraları aldıktan sonra aynı şekilde kamu bankalarında mevduat olarak tutmaya devam edecek. O yüzden sistemden ilave bir para çıkışı da olmuş olmayacak.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Varlık Fonu’na verilen bankalara yeni bir güç kazandırma gibi ya da Varlık Fonu’nu güçlendirme gibi kullanılabilir mi Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Kesinlikle hayır, alakası yok.

BAŞKAN – Şöyle yapalım: Söz taleplerini karşılayacağım arkadaşlar, çok fazla söz talebi var. Siz açıklamanızı bitirin.

Teşekkür ediyoruz.

Sayın Tamaylıgil, buyurun.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli hazırun; şimdi, bugün burada tek kamu hesabı, tek Hazine kurumlar hesabını konuşuyoruz ama bu, tabii, bizim Türkiye’de yeni gördüğümüz, yeni bildiğimiz veya karşımıza yeni çıkan bir olay değil. Bunun için ta 1997 yılına dönmek gerekiyor ve o günden başlangıcına bakıp buraya nasıl geldiğini de beraberinde değerlendirmek gerekiyor bence. Çünkü o zaman 1997 yılındaki, daha çok, borç yönetimi ve nakit gücüyle o borç yönetimini sağlayabilme amacıyla ortaya çıkmış olan bir tercihle uygulamaya başlanmış, Merkez Bankası ve Ziraat Bankasının Merkez Bankasına bağlı olarak hesaplarında aktarıma sağlanıp daha sonra da bu bankalar ve Hazinesinin arasındaki kendi içlerindeki haftalık hesap özetleriyle işlemin yürütüldüğü bir konu yani yirmi bir senelik bir geçmişi var açıkçası. Ama sonra tabii, Maliye Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının uygulamaları açısından baktığımızda genel

bütçe kapsamındaki pek çok hesaplar, benim bildiğim kadarıyla, günlük olarak takip ediliyor, değil mi Sayın Bakan veya Sayın Müsteşar? Yani bütün genel bütçe içerisinde var olan kurumların hesaplarını siz iyileştirdiğiniz programlarınızla da beraber günlük olarak takip ediyorsunuz.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Kamu Haznedarlığı Tebliği’yle takip ediyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Takip ediliyor bütün genel bütçede ama şimdi burada yapılan, çok açık, düzenleyici, denetleyici kuruluşlar, özel bütçeli kuruluşlar, Sosyal Güvenlik Kurumu, İŞKUR gibi özel bütçeli olan kurumları da bu hesabın içine dâhil etmek, öyle mi? Ve hep konuştuğumuz bu İşsizlik Fonu ve onunla ilgili olarak bu yapıda bu İşsizlik Fonu bunun içinde olmayacak mı? Olacak.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Şöyle bir açıklama getirebilirim isterseniz...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Şimdi, devam edeyim, siz sonra devam edersiniz.

BAŞKAN – Siz dinleyin, diğer arkadaşlar da söz talebinden sonra...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ve sonuçta, mesela, bunun içinde düşündüğümde -bir KHK’yleydi galiba- geçen sene -3 milyar dolar mıydı- Savunma Sanayii Fonu’nun parası da alınmıştı. Bu iade edildi mi, edilmedi mi, onu da bilmiyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – İade edildi, erken bile iade edildi.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Edildi mi? Yani bilmiyorum, bir uygulamaydı yani soruyorum. Yani edildi mi, edilmedi mi bilmediğim için onu soruyorum, bilmiyorum dedim. Yani böyle birtakım uygulamalar yapıldı.

Şimdi, daha çok, bakıldığında, para ihtiyacı olan kurumla, parasını, nakdini bu hesaba dâhil etmiş olan kurum arasında Hazine hem kendi nakit dengesini sağlayacak hem borç yönetimini sağlayacak hem de bu işlemler gerçekleşecek. Peki, şunu merak ediyorum: Para ihtiyacı olan kurum, edinimini yani borcunu yerine getirmezse, bu kısa vadeli bir işlem olmayıp da daha uzun vadeye tekabül ederse o zaman tekrar zamanında çıkarılmış kısa vadeli avans uygulaması, Merkez Bankasının uyguladığı bu sistem mi gündeme gelecek?

Ondan sonra, çok dile getirdiğimiz, bizim para politikamızla ilgili ve bu para politikasının, parasal yapının özelliklerini belki bir zaman sonra zorlaştıracak uygulamalarla karşılaşacak mıyız veya bugün için sorunları ötelemek için ortaya konulan bir yeni model olarak mı karşımıza çıkıyor? Kalıcı çözümümüz ne olacaktır diye merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, durum bizim tahmin ettiğimizden de mi kötü bu yollara tevessül ettiğinize göre? Zaten bunları takip ediyordunuz. Şimdi, merkezi yönetime tabi kamu kuruluşlarının 100 küsur milyarlık bir vadeli hesabı var aşağı yukarı, değil mi? Bu özel bütçeli idarelerin ne kadardır yani ne getirecek buradan, ne kadarlık bir fayda sağlamayı umuyorsunuz? Nedir bu sıkıntı bu kadar? Yani ne yararı olacak, bunu bir anlayabilsek ona göre mali olarak...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, söz vereceğim. Arkadaşların söz taleplerini bir karşılayalım, ondan sonra.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, söz verebilirseniz Sayın Bakanımıza, açıklamalarına göre biz de -konu önemli çünkü- değerlendiririz.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Maliye olarak ne getirecek? Bir de özel bütçeli hesaplarda ne var yani oradan gelebilecek olan nedir? Açıklamalar, faizlerin bu şekilde baskı altına alınacağı falan, hiç anlamak mümkün değil. Nasıl bu faizler baskı altına alınacak, onları falan hiç anlayamadık. Onun için siz bir açıklama yapabilirseniz memnun oluruz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, değerli arkadaşlar, herhangi bir sıkıntı veya sorun olduğu için getirilen bir düzenleme değil. Aslında nakit yönetiminde yapısal bir değişikliğe gidiliyor, nakit yönetiminin kapsamı genişletiliyor ki bugün mevzuatımıza göre kamu kaynaklarının yönetiminde Hazine Müsteşarlığı nakit ve borç yönetiminden sorumlu kuruluş. Dolayısıyla burada genel bütçeli idareler yanında, genel devlet tanımına dâhil veya kamu kesimi tanımına dâhil kurumların da nakitlerinin tek bir havuzda kullanılması suretiyle toplam kamunun nakit ihtiyacının karşılıklı dengelenmesi, karşılanması şeklinde bir sistem değişikliği. Burada kapsama dâhil olacak idarelerin mevcut kaynaklarına bir ihtiyaç olduğundan değil, bu kaynaklar esasen, mesela özel bütçeli idareler için söylemek gerekirse merkezi yönetim bütçesinde zaten yönetiliyor ama Hazine Müsteşarlığı burada bir taraftan kurumların nakit talebini karşılarken aynı anda kendi ihtiyaç fazlası, nakit fazlası olan kamu kurumlarının nakitlerini de bu şekilde karşılamak istiyor. Buna baktığınız zaman, aslında nakit yönetimi mantığı içerisinde doğru bir düzenleme, belki de gecikmiş bir düzenleme bile diyebiliriz. Yani bir özel bütçeli idare “Ben ihtiyaç fazlası kaynağımı veya belli bir süre ihtiyacım olmayan kaynağı bir bankada değerlendirip faiz geliri elde edeyim.” derken Hazine o anda bir başka kamu idaresinin nakit talebini karşılamak üzere belki de borçlanıyor. O açıdan, aslında son derece rasyonel, nakit yönetiminde bütüncül bir çerçeveyi getiren bir düzenleme, herhangi bir acil durum veya bugüne, bu konjonktüre dair bir sıkıntıyı çözme amacını da taşıyor. Hepimiz aslında bunu yıllardır konuşuruz, bunun doğru olduğunu bence hepimiz de söyleriz. Burada Hazine Müsteşarlığı yapmış olduğu çalışmayla böyle bir öneri getirdi. Burada, tabii, kritik olan, bu kapsama girecek olan idarelerin kim tarafından belirleneceği konusu. Bakanlar Kuruluna bu yetkiyi almak suretiyle de burada yapılacak nakit yönetimiyle ilgili değerlendirmenin Hükûmet içinde bir bütünlük dâhilinde değerlendirilmesinin önü açılıyor. Bunu bu şekilde görmek lazım, başka bir maksadı söz konusu olamaz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar bir rakam Sayın Bakanım?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Arkadaşlarımız bir versinler, şimdi ben rakam söylerim ama vâkıf değilim tam.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Bizim tahminimize göre, yaptığımız araştırmalar çerçevesinde yaklaşık 40 milyarlık bir kaynak. Hani, kapsama alınması öngörülen kurumlar açısından söylüyorum, alınabilecek kurumlar açısından söylüyorum.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, öngördüğünüz kurumlar hangisi?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Bu bahsettiğim (1), (2), (3) sayılı cetvellerde yer alan kurumlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Zaten 80 küsur milyar dolar hepsinin bütçesi. 40 milyarlık kaynak olur mu?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Yani bu mevduat hesapları, bütçeden ayrı bir konu bu. Sonuçta şunu düşünmek gerekiyor...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bütçeden ayrı değil bence, bütçeye bağlı bir konu onların nakitleri.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Şöyle, merkezî yönetim bütçesi yapıyoruz malum, her yıl. Sonuçta kurumların bütçelerinden daha fazla bir rakam harcama potansiyelleri yok. Ama bazı kurumların banka hesaplarında ciddi kaynakları olabiliyor. Mesela yaklaşık 100 milyonluk bir bütçesi olan kurumun banka hesabında 1 milyara yakın bir kaynağı olabiliyor. Şimdi, o kaynak orada atıl durabiliyor, örnek olarak veriyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Benim bildiğim, Türk Akreditasyon Kurumunun 150 milyon lira bir nakit fazlası var. Yani, şimdi, orada bütçesinin gelir-gider hesapları dışında yıllar itibarıyla birikmiş ihtiyaç fazlası bir kaynak var. Hatırlatalım, bundan önceki yıllarda zaman zaman Komisyonumuza geçici madde düzenlemeleri getirdik.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Düzenleyici kurumlardan aldınız.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bu ihtiyaç fazlası olan işte ÖSYM’den aldık, bazı üniversitelerden aldık, Patent Enstitüsünden aldık. Aslında zaman içerisinde biriken bu kaynakların... Yani, bu sistemle artık böyle bir sorun da kalmıyor. O açıdan, böyle bir düzenleme gerçekten ihtiyaç fazlası kurumlar bakımından böyle bir imkânı da üretmiş oluyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Atatürk Araştırma Kurumu vesaire, onların epey bir parası var, nakdi var, onları alacağız o zaman.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumlarından da alacaksınız değil mi?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Türk Dil Kurumunun, Tarih Kurumunun, onların öyle fazla paraları var, onlar alınacak.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Yani, burada kapsamı belirleyecek olan Bakanlar Kurulu olduğu için hani o kapsam ilgili kurumlarla istişare içerisinde yapılacak.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – 40 milyar bize getirdiğinize göre tasarlanmış, isimlendirilmiş bir şey var demek ki. Yani, bunların içinde hangileri için...

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Bir de Sayın Müsteşarımız hatırlattı, çok önemli bir husus. Kurumların mali kaynakları kendilerinin mali kaynağı olmaya devam edecek, biz sadece bunun ne şekilde yönetileceğini, hâlihazırda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, onların bir nema kaybı olacak mı?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Nema, Hazine Müsteşarlığı, daha doğrusu genel bütçeye gelir olarak kaydedilecek ama nakit talepleri Hazine Müsteşarlığı tarafından bütçeleri kapsamında karşılanacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama bir nema kaybı olacak o zaman.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Peki, KİT’in performansını nasıl ölçecek?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – KİT zaten kapsamda değil, yerel idareler kapsamında değil yani onları kapsama almıyoruz çünkü KİT’ler ve malum, hani şirket statüsündeki yapılar, onların kendi içlerinde nakit yönetimleri var zaten.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Nakit ihtiyacı olduğunda siz mi borçlanacaksınız onlar için?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Kendi kaynakları olduğu için Sayın Vekilim...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kaynağını size vermiş, nakit ihtiyacında kullanılma söz konusu oldu, dengeyi sağlarken eğer karşılamıyorsa siz mi borçlanacaksınız?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Sistem şöyle işleyecek: Yani, bir X kurumunu varsayalım, onun kaynağını Hazine Müsteşarlığı tek hazine kurumlar hesabına aktardığı vakit, kurum hazineden alacak kaydedecek muhasebe sistemi içerisinde, Hazine Müsteşarlığı da aynı tutarı kuruma borç kaydedecek ve burada bir nakit hareketi olduğu zaman, entegre bir muhasebe sistemi sayesinde bu alacak ve borç ilişkisi takip edilecek. Kurum kendi kaynağını bankadan istemek yerine Hazine Müsteşarlığından isteyecek sadece, farklılık bu, başka bir farklılık yok.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tamam, ben de şunu söylüyorum: Hazine, o anda pozisyon açısından eğer o gün kurumun ihtiyacını karşılayamayacak ve hesap dengesindeyse borçlanarak mı...

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Ama biz kaynağa dokunmuyoruz, kaynak kurumun kaynağı olmaya devam ediyor, biz sadece onun yönetimine talip oluyoruz.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Yönetimde demiyorum...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, şunu anlatman lazım: Normalde, Hazine Müsteşarlığı, kurumların nakit taleplerini ikincil düzenlemelerle belirli zaman ve belirli usullerle yönetiyor. Özel bütçeli herhangi bir idare günlük veya haftalık bir nakit ihtiyacı olduğunda, Hazine Müsteşarlığına bunu kendi elektronik sistemi üzerinden ilettiği zaman Hazine Müsteşarlığı onu belirlenmiş kurallar çerçevesinde aktarmak zorunda zaten.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu uygulamada da onu soruyoruz zaten.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, tabii. Mesela, bizim genel bütçeli idareler için açıklasınlar. Genel bütçeli idarelerde ne yapıyorsunuz?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Genel bütçeli bir idare nakit talebini bize ilettiği vakit, biz nakit talebinin zorunlu veya zorunlu olmamasına göre ertesi gün o nakit talebini karşılıyoruz ve bizim zaten borçlanma limitimiz var kanunda tanımlanmış, zaten o borçlanma limitinin çerçevesinde hani bir borçlanma imkânımız var.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ama burada zorunlu-zorunlu değil diye değil. Siz özel bütçeli bir kuruluşun zaten var olan -atıyorum- 100 birimlik parasını o hesaba dâhil ediyorsunuz, o onun hakkı. Sizin bir daha onu hak ediyor-hak etmiyor diye bir süzgeçten geçirme hakkınız yok. Yapacağı işe göre... Benim 100’üm ortak hesapta varsa “50’sini istiyorum.” dediği zaman vermek zorundasınız. Ben de -vermek zorunda olduğunuz böyle bir yükümlülüğü zaten test edemezsiniz, öyle bir gözden geçirmeniz söz konusu değil- o günkü sizin nakit dengenizde problem söz konusuysa bunun için borçlanacak mısınız, onu soruyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, ona ben cevap vereyim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Kısa vadeli avans yine olacak mı? Biz, Merkez Bankası kısa vadeli avanslarından önemli problemler yaşamış bir ülkeyiz. Bunları karşı olmak için değil Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değil, değil, ben anlatacağım, anladım sorunuzu.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Ben, yapılan işlerle karşımıza çıkabilecek riskleri öngörerek yasama faaliyetini gerçekleştirelim diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, biliyorsunuz bütçe, bir taraf itibarıyla bir harcama yetkisi, ödenektir, bir taraftan tahakkuk yoluyla harcama üzerinden bir borçlanma yükümlülüğü altına girmektir, nakit de bu yükümlülüğün karşılanmasıdır; bir harcama döngüsü var. Bir özel bütçeli idare iki tür kaynaktan gelir elde eder: Bir tanesi öz gelirleri; kanunlarla tanımlanmış doğrudan doğruya kendi elde ettiği gelirlerdir bunlar. Bir de hazine yardımı dediğimiz, gene Maliye Bakanlığı üzerinden veya ilgili kamu idaresinden özel bütçeli idareye aktarılan gelirdir, bunlar nakit olarak işler. Şimdi, burada, yeni sistemde özel bütçeli idareleri buraya dâhil ettiğimizde şöyle olacak sistem: İsteddiği kadar bugün özel bütçeli idarelerin nakdi ayrı olsun, biz Maliye Bakanlığı olarak bütün kamu idareleri için ayrıntılı bir harcama programı çıkarıyoruz. Ayrıntılı harcama programı ne demek? Özel bütçeli bir kamu idaresi bütçeyle verilen ödeneği yılın başında aldıktan sonra istediği zaman o harcamayı yapamaz, istediği zaman o taahhüde girilemez. Yani, burada bütçe harcamalarının yıl içerisinde dengeli bir şekilde sürdürülmesi ve bütçe dengesinin doğru bir şekilde yönetilmesi için biz onlara verilen ödeneklerde kullanım oranları belirleriz. Deriz ki mesela: “İlk üç ayda mal, hizmet ödeneklerinin sadece yüzde 25’ini harcayabilirsiniz, ikinci üç ayda şu kadarını.” Şimdi, burada harcama yönetimi ile nakit yönetimi birbirini bütünler. Dolayısıyla, sizin söylediğiniz gibi, bir kamu idaresi “Ben, canım istedi, ilk çeyrekte bütün elimdeki nakdi kullanarak harcama yapacağım.” demek istese bile diyemeyecek yani diyemiyor, bugün de diyemiyor. Tek farklılık, şu anda Ziraat Bankasında banka hesabında duran paranın hazineyle yer değiştirmesi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama özel bütçeli idarenin nema kaybı olacak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ha, o, tabii, orada muhakkak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman Haluk Bey’in sorduğu soru da... Tamam, KİT değil bunlar, performansları ölçülmüyor ama özel bütçeli idareler, özel bütçeden amaçla bunların merkezî idarenin dışında ayrı bir, farklı bir anlayışla yönetim göstermesi, faaliyet göstermesi, üniversiteler gibi...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Doğru.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu yönde yani bu merkezî bütçe ile özel bütçe ve KİT’leri vesaire, düzenleyici, denetleyici kurumları falan, hepsini hamur edip aynı şeye getirmiş oluyorsunuz, mantık içerisine.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama şöyle: Yani, bir taraftan...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, bu ayrıma gerek kalmıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, şöyle: Bir taraftan faiz gelirini gelir yazan özel bütçe var ki bu merkezî yönetim bütçesinin bir geliridir ama aynı zamanda da nakdin bu şekilde tek bir havuzda toplanmaması nedeniyle Hazine Müsteşarlığının yaptığı faiz gideri vardır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, bu ne kadar? Sayın Bakan, buradan ne gelecek diye hesaplıyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, bir söyleyeyim de... Ya, tek bacaklı değil, iki bacaklı; faiz geliri, faiz gideri var. Burada yapılmak istenen şey...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bu özel bütçeli idareler kaybedecek bu faiz gelirini.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, şöyle: Bakın, bir özel bütçeli idare kendisine Meclisin verdiği harcama yetkisi içinde gerekli olan ödeneği alır. Diyelim ki, varsayalım ki burada faiz geliri azaldı, o zaman hazine yardımı artacak çünkü bu defa ne olacak? Diyelim ki biz Karayolları Genel Müdürlüğüne 100 lira bir ödenek verdik, bunun 80 lirası hazine yardımı, 20 lirası öz geliri. 20 liranın 5 lirasının faiz geliri olduğunu varsayalım -başta gelir cetveli oluştururken böyle bir varsayım vardı- o 5 lirayı oradan kaybettiyse bu sefer hazine yardımı 85 liraya çıkacak. Dolayısıyla, bu düzenleme oldu diye bir özel bütçeli idarenin gelir-gider dengesinde herhangi bir şekilde bir bozulma olmayacak, birbirini dengeleyecek zaten. Bu sefer ne olacak?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yok, orada nema kaybı olacak, o kesin.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, öyle değil ama. Bakın, bir özel bütçeli idare için gelir kaynakları çeşitli.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama fazla olduğu için zaten bunu yapıyorsunuz, “Fazla para olduğu için yapıyoruz.” diyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bakın, şöyle: Eğer 5018 sayılı Kanun’un getirdiği reform mantığıyla bakacak olursanız meseleye, aslında bütün bunların hepsi merkezî yönetim bütçesine dâhil idareler. Önemli olan merkezî yönetim bütçesinin genel dengesi yani tek tek kurumların gelir-gider dengesinin bir önemi yok ki. Günün sonunda Türkiye Cumhuriyeti’nin merkezî yönetim bütçesinin dengesi ne olacak? Bu projenin beklenen çıktısı şu: Bunun Türkiye Cumhuriyeti merkezî yönetim bütçesinin genel dengesine net etkisi pozitif olacak, değil mi, esas amaç bu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Evet ama kurumların, KİT de olmasalar tek tek bir performansları var kendilerine göre.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, söylüyorum ama bakın.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani, tutup da başarılı olup... Bir üniversite başarılı oldu, nakit yönetimini iyi yapıyor, ondan da nema elde ediyor, böyle bir durum söz konusu olmayacak. O zaman bütün kamu kuruluşlarını aynı potada eritiyoruz, aralarında bir farklılık kalmıyor.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bugün üniversitelerin toplam gelirlerinin yüzde 95’i hazine yardımı. Yani şimdi ben ödeneği tahakkuka bağlıyorum, Hazine Müsteşarlığı onu hazine yardımı olarak nakdine aktarıyor, sonra gidiyor Ziraat Bankasında mevduat yapıyor. Şimdi, doğru mu bu? Yeni sistemde şöyle olacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, kendisine göre eğer gerçekten doğru bir nakit yönetimi yapıyorsa bir üniversite, başarılıysa doğru.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, hayır, hayır, şunu anlamaya çalışıyorum.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Zaten onun için bu ayırım yapılıyor biliyorsunuz kamu kuruluşlarındaki ayırım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şunu anlamaya çalışıyorum: Yani bunu bir şey gibi düşünün, konsolide şirket bilançosu gibi düşünün veya bir holding yapılanması gibi düşünün. Burada özel bütçeli idarenin o nema kaybı mı daha önemli yoksa konsolidede nakidin daha iyi kullanımı mı önemli?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki, Sayın Bakanım, o zaman bu ayırımı yapmayalım, hepsini kamu kuruluşuna tek bir bütçe...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, şöyle. Bakın, şunu söyleyeyim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Niye ayırım yaptık şimdiye kadar? Yani 5018 mantığıyla bunları ayırdık, yapmayalım.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok, yok, Hazine Müsteşarlığı şunu yapıyor: Her idarenin kendisine çektiği paralarına tek tek izafi olarak faiz hesaplayamayacağı için bunu adatlandırmanız lazım, şöyledir, böyledir. Hazine Müsteşarlığı diyor ki: “Bu durumda buradan oluşan nemayı ben gelir olarak yazayım, bunun karşılığında, Maliye bütçesinden hazine yardımı olarak onu telafi etsin.”

Arkadaşlar, denklik bozulmayacak. Özel bütçeli idarelerin bütçesi eşittir hazine yardımı, artı, öz gelirdir. Öz gelir tarafında eğer azalmışsa ben Maliye Bakanlığı olarak o kurumun bütçesini dengelemek zorundayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Fazla verenler hazine yardımı almaz ki, fazla veriyor zaten, o nemadan kaybediyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Fazla veriyor.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kim fazla veriyor?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Fazla veren bir özel bütçeli kuruluşun hazine yardımı alması söz konusu değil.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Kim fazla veriyor? Hayır, hayır, şöyle...

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – “Ödenek” diyor değil mi, yanlış anlamıyorum.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben size diyorum ki: Özel bütçeli idarelerin yüzde 80’i ödeneklerinin, gelirlerinin yüzde 80’i veya 90’ı mertebesinde zaten hazine yardımıyla şey yapıyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama biz nakdi olan kurumlardan bahsediyoruz.

Şimdi, Sayın Genel Müdür dedi ki: “Bazı kurumlar var, özel bütçeli kurumlar...”

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – O hazine yardımı almayacak, doğru.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “...bunların bütçesi örneğin 100 milyon lira ama 1 milyar nakdi var, böyle kurumlar var. Biz öyle kurumlara her sene bütçe veriyoruz, para aktarıyoruz ama nakitleri var, biz o parayı, o nakdi değerlendirmek istiyoruz.”

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Biz de diyoruz ki: 5018 mantığı içerisinde böyle ayırım var merkezî yönetim bütçesi, özel bütçeli idare, düzenleyici, denetleyici kuruluşlar, vesaire, o ayırım filan ortadan kalkmış oluyor, bir.

İkincisi, ne kadardır sizin burada beklediğiniz kazanç, onu soruyorum.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Onu söyleyelim.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Üç, bazı kurumlar var, Dil Tarih Kurumu gibi, buna İş Bankasından verilen kâr payı var, tabii ki orada bir şey var, onların milyarlık bütçeleri var, bütçe sırasında görüyoruz. Atatürk Araştırma Kurumu, vesaire, onların bütçelerinin kat kat üzerinde nakitleri var. Bunlar alınacak o tarafa, bunlar sizden para istemeyecek ki artık ilave olarak, zaten istemeyecekler. Çünkü kendi paralarını siz alıyorsunuz, nemadan olacaklar, onların elde edeceği faiz gelirinden olacak.

Peki, o zaman bu ayırımın, bütçedeki 5018’e göre yaptığımız bu ayırımın ne anlamı kaldı? Bu kurumların tasarrufta bulunmasının, bu nakit yönetiminin ya da üniversitelerin bazılarının iyi nakit yönetimi yapmalarının ne anlamı kaldı? Şey tamamen ortadan kalkıyor o zaman, bu 5018 mantığı tümüyle ortadan kalkmış oldu.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tamam da, Sayın Kuşoğlu, şunu tartışıyoruz: Kurumların tek tek yarar-zarar hesabını mı yapalım yoksa sistemin toplam yarar-zarar hesabını mı yapalım?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tamam, ne kadardır diyorum, onu soruyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, verecektir onu, yok, yok, söyleyecekler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadardır yararı, zararı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ama bakın, “merkezî yönetim bütçesi” diyoruz. Genel bütçeli, özel bütçeli tüm idarelerin bütçesini topluyoruz, buraya getiriyoruz, bütçeyi de hep merkezî yönetim bütçesi dengesi üzerinden kuruyoruz.

Şimdi, kalkıp biz burada tek tek kurumların gelir-gider performansı üzerinden bir hesap yapacak olursak... Peki, ben de şöyle sorayım soruyu:

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayıştay da öyle yapıyor. Tek tek bütçelerini, mali tablolarını istiyoruz, onlara bakıyoruz Sayın Bakanım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben de şöyle sorayım. Ben de soruyorum şimdi bir soru.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Tek tek mali tablolarını istiyoruz, performanslarını görelim istiyoruz, performans raporu yazılıyor bunlara, biliyorsunuz. Bütün bu mantığı değiştiriyoruz, basit bir şey yapmıyorsunuz.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Ben de şunu sorayım: Yani bugün bu sistemi uygulamadığımız için merkezî yönetim bütçesinin toplamında ne kadar bir kaybımız var? Kaynak kullanımındaki bu eksik sistem yüzünden kaybettiğimiz -ne diyelim ona- fırsat maliyeti ne bu işin?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Alternatif maliyet.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Alternatif maliyet.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Açıklama yapılabilir miyim?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tabii, tabii, yapın.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Öncelikle, bu uluslararası en iyi uygulamalar çerçevesinde birçok Avrupa ülkesinde de kapsam olarak zaten hani merkezî yönetim esas. Yani merkezî yönetim kapsamı zaten minimum olması gereken, biz burada sadece genel bütçedeyiz, kesinlikle uluslararası en iyi uygulamalarıda ileri gitmemiz gereken bir alan var burada.

Onun haricinde, dediğim gibi, kurumların nakdi, kendi nakitleri olmaya, mali varlıkları kendi mali varlıkları olmaya devam ediyor. Kurumlar gelir elde ettikçe bu mali varlıklar artmaya devam edecek.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Emre Bey, hazinenin buradan ne kadar kazancı olacak rakam olarak?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Buradan elde edilecek fayda açısından söylersek şöyle bir fayda bekliyoruz biz: Açıkçası, hazine, malum hani temel ilke olarak paranın, yer ve zaman itibarıyla, kamu harcamalarının yer ve zaman itibarıyla bu kamu gelirleriyle harcamalarının denkleştirmesini yapan bir kurum. Sonuçta bizim bazı dönemlerde ciddi bir harcama yapmamız gerekiyor ama kamu gelirleri aynı zamana denk

gelmeyebiliyor. Bu planı yaparken biz bu zamansal farklılıktan kaynaklı olarak borçlanabiliyoruz Hazine Müsteşarlığı olarak. Mesela bu sisteme geçtiğimiz vakit bu tarz nakit hareketlerini çok daha efektif bir şekilde yönetebileceğiz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ne kadar bir gelir bekliyorsunuz?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Bu nakdin nema geliri ve bu tarz hazinenin daha düşük bir kasa tutmasıyla sağlanacak gelir açısından yıllık yaklaşık 3-4 milyarlık bir gelir tahminimiz var açıkçası, hani ilave sisteme katkı anlamında. Bu da tabii ki hani kurumların bu tarz nakit taleplerini çok daha efektif bir şekilde karşılamamızı sağlayacak bizim. Yani faydanın daha genele yayılmasını sağlayacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “3-4 milyar” dediniz.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, sorularınızın hepsini tamamlarsanız. Çünkü başka arkadaşlarımızın da beklediği sorular var ve cevapları ondan sonra alayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “3-4 milyar” diyorsunuz, onun matrahına gidersek 40-50 milyar yapıyor ve tümüyle bir yıl boyunca vadeli hesapta tutulursa ancak o nemayı verebilir, çok büyük bir paradan bahsediyorsunuz. Siz hesap yapmamışsınız, bunun hesabını yapmamışsınız.

BAŞKAN – Nemadan bahsetmiyorlar herhâlde.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Tasarruftan bahsediyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunun hesabını yapmak lazım şimdi Sayın Başkanım.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Varsayımsal bir kavram...

BAŞKAN – Cevap vermeyin şimdi, kayda geçmiyor, diğer arkadaşların da sorularını alacağız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; şunu konuşuyoruz: Bakın, her sene bütçe yapıyoruz, bütçe önümüze geliyor. Biliyorsunuz, genel bütçeli idareler ayrı, özel bütçeli idareler ayrı, düzenleyici, denetleyici kuruluşlar ayrı olarak geliyor. Hepsinin de Sayıştay tarafından denetimi yapılıyor. Performans raporları geliyor tek tek, bütçeleri geliyor, mali tabloları geliyor, bunları görüyoruz, performanslarını görüyoruz.

Şimdi, bu yöntemle bu 5018’in mantığı yok oluyor. Ayrı ayrı bütçeleri ele almaknın, bu bütçeleri, mali tablolarının çıkarılması, performanslarının ölçülmesinin bir anlamı kalmıyor bundan sonra, bu önemli bir değişiklik çünkü.

Şunu anlıyorum: Tek bir havuzda bunun toplanması tamam, genel bütçeye dâhil idarelerin tamam, kendi başına bunu yapalım. Ama şimdi özel bütçeli idareleri de buna kattık mı 5018 mantığını yok ediyoruz o zaman, çok önemli bir düzenleme yapıyoruz, değişiklik yapıyoruz. Tümüyle şeyden çıkarıyoruz, farklı bir mantaliteye geçmiş oluyoruz burada. Bunu yapmamız doğru mudur? Yani buna en fazla Sayın Bakanım sizin sahip çıkmanız lazım, değerlendirmeniz lazım diye düşünüyorum.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bülent Bey...

BAŞKAN – Sayın Bakanım, söz vereceğim size, şimdi değil.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani biz muhalefet olarak çok önemseyebiliriz belki bunu ama devlet prensipleri açısından, devlet yönetimi açısından çok önemli bir konu, bunu yok ediyoruz.

Belki oradan, Sayın Genel Müdürün dediği gibi, 3-4 milyar değil ama birkaç yüz milyon liralık fark, geliri olacaktır, muhakkak olacaktır. Ama bu taraftan da bir devlet prensibini, devlet çarkının işleyişini yok ediyoruz. Şimdiye kadar kurduğumuz bu 5018 mantığını, mantalitesini yok ediyoruz.

Sayın Başkanım, Sayın Maliye Bakanından sonra da sizin sahiplenmeniz lazım bu konuyu.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Çünkü bizim kurduğumuz sistemi, sizin kurduğunuz sistemi olduğu gibi değiştiriyor bu iş.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, sizi de dinleyelim.

Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu, tabii siyasi iktidarın ideolojik geleneğinde de olan bir şey, iyi-kötü anlamında bir şey söylemeyeceğim öncelikle. Yalnız bu netice olarak, Sayın Bakanım, ben yanlış anlamıyorsam, neticede kurumlar borçlanıyorlar ama kamuda diğer kurumlarda olan fazlayı, onların borçlarını biz size bunu veriyoruz, siz fazla borçlanıp hazineyi de sıkıntıya sokmayın. Yani “Faiz ödemesin.” anlamına gelmiyor mu? Daha kolayı bu değil mi? Netice olarak bu böyle.

Haddizatında bu hani borç yönetiminin nakit yönetimine indirgenmesi oluyor makro anlamda, yanlış mı düşünüyorum? Esasen olay nakit yönetimi, yani baktığınız zaman.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Borçlanma ihtiyacını azaltan bir enstrüman.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – İşte, yani neticede borçlanma yönetimini nakit yönetimine indiriyorsunuz.

Burada benim esas... Şimdi “Hazine Müsteşarlığı dışında kalan genel bütçe kapsamındaki kuruluşlar” diyorsunuz fakat önergeyi veren arkadaşın önergesinde, tasarısındaki “Türkiye’de yerleşik bankalarda” ifadesi yerine “diğer kamu bankaları” demesi makul. Ancak, burada devam ediyor, aşağıda -Sayın Bakanım, burası sizin açınızdan önemli- bu işi Hazine yapıyor, diyor ki: “Bu fıkra kapsamındaki hususlara istisna getirmeye, uygulamaya ilişkin esasları belirlemeye Maliye Bakanı ve Bakanın müşterek teklifiyle Başbakan yetkilidir.”

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Bugün de zaten öyle yapıyoruz.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Tamam, bu hususla ilgili işi mevcutta da olsa Hazinesinin bağlı olduğu bakan niye yapmıyor?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Zaten o yapıyor, 2 bakan artı Başbakan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – “Bakanın” dediğinde orada Hazineden sorumlu bakanı mı kastediyorsunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hazineden sorumlu bakan.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Hazinesinin bağlı olduğu bakan. Tamam, o zaman öyle demek lazım. Bir yanlış olmasın diye söyledim.

O zaman tamam, mesele yok.

BAŞKAN – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında prensip olarak desteklediğimiz bir madde çünkü gerçekten bir yerde fon fazlası olan veya o anda harcamayan kamu kurumları var, bir yandan Hazine fazladan faiz ödüyor veya fazla borçlanıyor; o anlamda prensip olarak desteklenmesi gereken bir madde.

Yalnız, Sayın Bakan, biz bütçe yaptık ve bütçemizde bu nemalar da bu bütçelerde var. Biliyorsunuz, planlanan nemalar var. Diyelim ki belli kuruluşlar -saydınız o kuruluşları- planlanan... Bunlar bu yıl için, mesela 2018 bütçesinde dediler ki: “Ben şu kadar da faiz geliri elde edeceğim.” Her bütçede vardır bu, fon fazlası olan yani o noktada cebinde, kasasında fazla parası olan kuruluşlar vardır. Mesela -dediniz ya- Patent Kuruluşu diyelim ki “Ben bu yıl 30 milyon lira faiz geliri elde edeceğim.” dedi. Şimdi Sayın Bakan, siz bir yanda diyelim ki bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte bütün kaynağı çekebileceksiniz değil mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yok yok, öyle değil, Bakanlar Kurulundan yetki alıyoruz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam, neyse, sonuç olarak yetkiniz var.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yapmayabiliriz yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Onu diyeceğim. Yani en azından 2018 bütçesindeki faiz hesaplarının tamamen şaşması ve bütçelerin şaşması anlamında, kurumlara ciddi bir yük yükleme anlamında bunun yürürlüğünün 2019 bütçesi çerçevesinde olması doğru gelir çünkü o zaman bütçeler şaşar. Bazı kurumlarda çok ciddi nema gelirleri var, biliyorsunuz Sayın Bakan ve onlarda o nemalar düşecek bir yanda, yürürlükte hemen devreye sokarsanız ve bütçeler şaşabilecek.

İkinci konu: Bu özel bankalar konusunda itirazımız vardı, oradan geri adım atmışsınız, doğru bir adım. Ancak, şöyle bir durum var Sayın Bakan: Biliyorsunuz, kurumların bankalarla anlaşmaları var ve bazı bankalarla uzun dönemli anlaşmaları var. Diyelim ki tahsilat anlaşmaları yapmışlar, ödeme anlaşmaları yapmışlar, çalışanların orada kartları var...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Geçiş dönemi öngörülüyor.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama onu anlatmadınız bize geçiş dönemi olarak.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Anlatsınlar, geçiş dönemi var.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir geçiş dönemi... Çünkü diyelim ki bir X kurumu üç yıllık tahsilat anlaşması, ödeme anlaşması yapmıştır ve onun karşılığında da bir şey almıştır o bankadan, diyelim ki “Kuruma şu kadar bağış yap ki ben de seninle anlaşma yapayım...” Neyse, biliyorsunuz o anlaşmaları. Bu uzun dönemli yapılan anlaşmalar nasıl? Bu kurumlar size başvuru yapacak... Geçiş dönemi anlamında bu var, bunu soruyorum.

Üçüncüsü: “Kamu bankası” tanımında bir sorun var. Şimdi kamu bankaları hangileri bana söyler misiniz?

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sermayesinin yüzde 50’sinden fazlası...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Tamam ama sonuç olarak kamu bankası tanımında bir sorun var. Halk Bankasının yüzde 49’u özelleştirilmiş durumda değil mi? Şimdi, bu yüzde 49’un da yüzde 70’ine yakını yabancıların elinde yani yabancı fonların elinde. Belki yüzde 80’i, bilmiyoruz yani. Veya Vakıflar Bankasının...

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Bıyıklı yabancılar...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Neyse, bıyıklı yabancı da olabilir, haklısınız.

Vakıflar Bankası ciddi oranda özelleştirilmiş durumda. Geriye kalan aslında bir tek Ziraat Bankası yüzde 100 kamu bankası. Eğer ki siz Halk Bankasına ya da Vakıflar Bankasına para yatırdığınızda veya orası kâr elde ettiğinde bunun ciddi bir bölümü yabancıların eline gidiyor yani orası kâr yazınca yabancılar para kazanmış oluyorlar. Bu anlamda “kamu bankası” tanımında mutlaka Merkez Bankası

ve Ziraat Bankası olarak sınırlanmasını öneriyorum. Eğer ki orada hesap açsınlar yüzde 100 olarak geri dönüşü kamuda kalacak bankalar olarak kalan o iki bankamız var. Orada sınırlanmasını Hükûmete öneriyorum mademki orada yetkiniz var kamu bankaları konusunda.

Diğer bir konu: 40 milyar lirayı diyelim ki Hazineye çektiniz. Burada da Hazineye ciddi bir alan açıyorsunuz yani borçlanma konusunda, harcama konusunda. Bunun ne kadarını bir ihtiyat olarak bulunduracaksınız, ne kadarına borçlanma planı yapacaksınız? Mesela Mehmet Şimşek geçen sene açıklamış “İlk aylarda çok ciddi borç, geri ödememiz var, geçen yılın son aylarında o yüzden çok yüklü borçlandık.” demişti. Her zaman bir ihtiyat konusu bu 40 milyar TL’yle ilgili olmalı. Hangi noktalarda olacak?

Bir de şu var: Yani belli kurumlardan siz parayı çekeceksiniz ve asla geri ödemeyeceksiniz, bunu biliyorsunuz. Bu noktada da bu ihtiyat meselesini... Diyelim ki Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumundan, Türk Dil Kurumundan çektiğiniz paraları asla geri ödemeyeceğinizi biliyorsunuz ve bununla ilgili bir ihtiyat da bırakmayacaksınız ve bu Hazineye ciddi bir alan açacak. Bu anlamda geri ödemeyeceğiniz rakamları zaten bir ihtiyat konusunda bırakmayacağınızı ve sonuç olarak Hazineye bir şekilde kaynak olarak almış olacağınızı öngörmemiz lazım.

Fonlar olacak mı, hangileri olacak, onunla ilgili bir bilgi verirseniz... “İşsizlik Sigortası olmayacak.” diye söylendi, umarım burada tekrar teyit ederseniz. Bir yanda İşsizlik Sigortası’nı da Hazinesin altında görürsek... Hani işçiye dokunmayın dediğimizde oraya dokunmamış olduğunuzu bir kez daha teyit etmenizi, kayıtlara geçmesini istiyorum veya diğer fonlar konusunda da bilgi verebilirsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son bir toparlama yapabilir miyiz lütfen, bu görüş ve eleştirilere ilişkin.

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, değerli vekillerimizin tabii, ifade ettiği konuların her birisi önemli. Özellikle faiz konusu doğru yani tartışılabilir bir konu. Özel bütçeli idarelerin kendi gelirlerini yazabilecekleri bir kısım faiz gelirinden mahrum kaldıkları ifade edilebilir ama burada bizim bakış açımız merkezî yönetim bütçesinin genel dengesi ve toplam gelir ve toplam gideri. Şunda herhâlde hepimiz hemfikiriz: Burada kamunun nakit yönetiminde borçlanma ihtiyacını azaltacak, kamu kaynakları içerisinde ihtiyaç fazlası olan kurumların kaynaklarını Hazinesin nakit ihtiyacında kullanacak bir sistem. Bu elde edilen, daha doğrusu kayba uğratılan faizin muhasebeleştirilmesi izafi olarak mümkün mü bir tartışıp bakmak lazım çünkü aslında fiilen bankada değerlendirildiği zaman bir faiz geliri elde ediyordu. Acaba bu kaynak Hazineye geçtiğinde izafi bir faiz geliri hesabı yapılabilir mi? Bence çalışmaya değer bir konu. Ama bence burada daha öne çıkan konu, kamu kaynaklarının etkin, verimli bir şekilde kullanılması. O açıdan arkadaşları bir çalıştıralım, bizim muhasebat ile Hazinedekileri. Yani burada şeye katılıyorum, faiz veya nakitle ilgili tasarruflarından dolayı bir performans kaydeden bir idare, bu motivasyondan oluyor.

Bir bakalım yani onu bir çalışalım, onu sonra değerlendirelim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Öztürk, sorunuz vardı.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Bakanım, 1996 yılında Kamu Ortak Hesabı, diğer adıyla Havuz Sistemi diye bir sistem uyguladı o günkü hükûmet. Bu uygulamanın onunla bir benzerliği var mı? Yani o zaman şöyleydi, ben de bir KİT’te yöneticiydim o zaman: Kamu kurumlarının birçoğunda...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaten yapılıyor şu anda, var. Maliye Bakanlığı onu yapıyor şu anda, çok daha detaylı yapıyor.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Yani benim öğrenmek istediğim o. O havuz hesabı ile diğer adıyla “tek hesap”ın, Tek Hazine Kurumlar Hesabı’nın benzerliği veya bir şeyi var mı?

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, sizin de sorunuzu alayım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakan, işin mali yönünü söylediniz, kurumların, özel bütçeli idarelerin, genel bütçeye dâhil olmayanların dışındakilerin kayıplarının olduğunu söylediniz. Ben onu çok fazla önemsemiyorum ama şöyle bir şey var: 5018’e göre bir sistem kurmuşsunuz, kuruldu, bu sistemi yok ediyoruz biz bununla. Senede birkaç yüz milyon lira için sistemi yok ediyoruz. En büyük yanlış budur. Bir devlet sisteminden bahsediyoruz, kamu mali sisteminden bahsediyoruz, bütçe sisteminden bahsediyoruz. Bu devlet çarkının işleminin mantığını, mantalitesini bozuyoruz. Bu daha önemlidir diye düşünüyorum. Bunu sizin sahiplenmeniz lazım. Bu tarafı daha önemli.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kuşoğlu.

49’uncu maddeyi...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Geçiş dönemiyle ilgili bir bilgi verecekti.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Sonra, hazırlanalım.” diyor Sayın Bakan.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Bu İşsizlik Fonu kesin girmeyecek mi?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Maddede bir sorun yok, sadece...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Sayın Bakan, bu İşsizlik Fonu buna dâhil olmayacak, öyle mi?

BAŞKAN – Sayın Bakan, fonlara ilişkin bir açıklama alabilir miyiz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli arkadaşlar, burada fonun kapsama alınacak kuruluşlarla ilgili yetki Bakanlar Kurulunda ama arkadaşımız bir cevap versin, bugünkü bu metin geçtiğinde Bakanlar Kurulunun yetki sınırları hangi kurumları kapsıyor.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – İŞF ve TMSF kapsam içerisine girebilir ancak uluslararası uygulamalar da böyle. Yüksek mali varlık büyüklüğüne sahip kurumlar ve uzun vadeli yatırım perspektifine sahip kurumların hazine gibi, tek hazine hesabı sistemi gibi sistemler içerisinde değerlendirilmesi anlamsız bir sonuç yaratıyor.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Peki, TMSF’nin elinde olan şirketlerde nakit de mi kullanılabilir?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Yok yani. TMSF ve İŞF gibi kurumlar -dediğim gibi- çok uzun vadeli yatırım perspektifi olan kurumlar olması sebebiyle özel bütçeli kurumlardan farklı olarak bir yapısı oluyor ve değerlendirilmiyorlar. Bu tek hazine hesabı kapsamı...

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Değerlendirilebilir mi? Çünkü “bilir” diye başlıyorsunuz.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Kanunun kapsamı dediğiniz gibi kapsıyor, yerel idareleri de kapsıyor, KİT’leri de kapsıyor ama tek hazine hesabı sistemi bu yapıları kapsayarak bir fayda sağlayamıyor, uluslararası uygulamalar da bu şekilde.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – İşsizlik Fonu’nu alıyor musunuz?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Gelir idareleri kamu haznedarlığının kapsamıyla aynı Sayın Bakanım, kamu haznedarlığının kapsamı, bütün kamu kurumları; yerel idareler, KİT’ler kaynaklarını kamu haznedarlığı tebliğindeki esaslar çerçevesinde değerlendiriyorlar.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – O ayrı bir şey.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – İSF de aynı şekilde.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nakitleri bundan sonra hazine tarafından yönetilecek kuruluşların kapsamı ne bu kanunda?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Bakanlar Kurulu bu geniş çerçeve içerisindeki kurumları seçecek.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yerel idareleri alabilir mi?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI KAMU FİNANSMANI GENEL MÜDÜR VEKİLİ MEHMET EMRE ELMADAĞ – Alabilir gibi gözüküyor şu anda ama...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Alabilir gibi görüyor olabilir.

Bu maddeyi haftaya görüşelim.

BİHLUN TAMAYLIGİL (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Bakanım.

BAŞKAN - Arkadaşlar, müsaade ederseniz, şu an hazırlığımızı yaptığımız -sabahtan beri de burada bekliyorlar- 27, 28, 38 var. Önergenin üzerinde anlaşıldı yani Komisyonun eleştirileri noktasında yeniden düzenlendi. Bir onları geçirelim yani hiç olmazsa geriye doğru temizliği yapayım.

MADDE 27- 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 12 nci maddesinin altıncı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallar, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde, kamulaştırma işleminin tamamlandığına ilişkin ilanın indirildiği tarihten itibaren bir yıl içinde sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine kamulaştırmaya tabi tutulabilir. Yapılan başvurular, valilikçe kurulacak komisyon tarafından değerlendirilerek sonuçlandırılır. Bu başvuru dava şartı olup başvuru yapmadan doğrudan dava açanların dosyaları, dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddedilerek mahkemece ilgili valiliğe gönderilmesine karar verilir. Reddedilen davalarda yargılama gideri kamu üzerine bırakılır ve davalı idare lehine vekâlet ücretine hükmedilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin hususlar içişleri, Maliye, Çevre ve Şehircilik, Gıda, Tarım ve Hayvancılık ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlıklarının görüşü alınmak suretiyle Devlet Su İşleri Genci Müdürlüğünün bağlı bulunduğu Bakanlıkça hazırlanarak Bakanlar Kurulunca bir yıl içinde yürürlüğe konulan yönetmelikle düzenlenir. Bu suretle kamulaştırılan mücavir taşınmaz mallar hakkında 22 nci ve 23 üncü maddeler uygulanmaz. İdare, bu taşınmaz mallar üzerinde imar mevzuatı hükümlerini de gözönünde tutarak dilediği gibi tasarrufta bulunabilir ve gerektiğinde Hazineye bedelsiz olarak devredebilir.”

BAŞKAN – Tekririmüzakere önergesini okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/914) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 27’nci maddesinin İç Tüzük’ün 43’üncü maddesi uyarınca yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27’nci madde üzerinde yeniden görüşme açıyorum ancak 27’nci madde üzerinde bir önerge işlemi yapmıştık, o önerge işlemi kabul edilmişti. Onun üzerinden değil, tasarının geldiği şekliyle işleme alacağız.

Bir adet önerge vardır, onu da okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/914) esas numaralı Tasarı’nın çerçeve 27’nci maddesiyle düzenlenen 2942 sayılı Kanun’un 12’nci maddesinin altıncı fıkrasının birinci ve üçüncü cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, ikinci ve dördüncü cümlesi madde metninden çıkarılmıştır.

Cemal Öztürk

Giresun

“Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallar, kamulaştırma işleminin tamamlandığına ilişkin ilanın indirildiği tarihten itibaren bir yıl içinde sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulup bozulmadığı, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olup olmadığı yönlerinden ilgili valilikte kurulan komisyon tarafından incelenir. Komisyonca yapılan inceleme sonucunda çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulduğuna ve taşınmaz maldan yararlanılmasının mümkün olmadığına karar verilmesi halinde taşınmaz mal kamulaştırmaya tabi tutulur.”

“Taşınmaz mal sahibinin bu kapsamda açacağı davalarda ilgili valilik komisyonuna başvurulması dava şartıdır.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, 27’nci maddenin yeni düzenleme şekliyle önergesine katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANİ NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, bir açıklama alalım ama dediğim gibi, kısa, öz, bana yaptığınız açıklama gibi, Sayın Temizel’e anlattığınız gibi.

DSİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ HUKUK MÜŞAVİRİ İBRAHİM UTKU TİRYAKİ – Mevcut önergeyle “kamulaştırılabilir” ifadesi “kamulaştırmaya tabi tutulur” şeklinde değiştirildi. “Komisyon tarafından belirlenen şartların varlığı hâlinde kamulaştırmaya tabi tutulur.” ibaresi yazılmıştır. Daha önce yönetmelikle düzenlenen komisyon kanunla düzenlenerek komisyona da yetki verilmiş ve maddedeki yönetmelikle düzenlenen muğlaklık ortadan kaldırılmıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 27’nci maddeyi yeniden oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 13- Bu Kanunla 12 nci maddenin altıncı fıkrasında yapılan değişiklik, görülmekte olan davalarda da uygulanır ve dava, dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddedilir. Reddedilen davalarda yargılama gideri kamu üzerine bırakılır ve davalı idare lehine vekâlet ücretine

hükmedilmez. Davacı, ret kararının kesinleşmesinden itibaren altı ay içinde 12 nci maddenin altıncı fıkrasında bu Kanunla yapılan değişiklik uyarınca ilgili idareye başvurarak taşınmazın kamulaştırmaya tabi tutulmasını talep edebilir. Aksi halde daha önce açılmış olan dava, açılmamış sayılır.’

BAŞKAN – 28’inci madde üzerinde de bir adet önergemiz var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/914) Esas numaralı Tasarı’nın Çerçeve 28’inci maddesi ile düzenlenen 2942 sayılı Kanun’a eklenen geçici 13’üncü maddenin birinci cümlesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini, üçüncü ve dördüncü cümlelerinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Cemal Öztürk

Giresun

“Bu Kanunun 12 nci maddesinin altıncı fıkrası hükümleri, görülmekte olan davalarda da uygulanır ve dava, dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddedilerek, dava açanların dosyalarının mahkeme tarafından ilgili valilik komisyonuna gönderilmesine karar verilir.”

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde bir açıklama alayım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ HAYRETTİN KURT – Sayın Başkanım, mevcut tasarıda usulden reddedilen davaları ilgililerin, taşınmaz sahiplerinin ilgili komisyona götürme külfeti vardı. Bunu biz değiştiriyoruz, usulden reddedilen davalar mahkeme tarafından resen yani kendiliğinden valilik komisyonlarına gönderilecek. Böylelikle vatandaşın üzerindeki bir külfet, bir yük de kaldırılmış olacak.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Haluk Bey bir söz istemişti Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun Haluk Bey.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

27 ve 28’i birlikte düşündüğünüzde genel bir şey söylemek isterim. 27’nci maddede baraj etrafındaki arazilere ilişkin düzenlemenin temel gerekçesi çevresel etkiler de içerisine konularak oluşturulmuş. Şimdi, maddenin sonunda cümle aynen şöyle devam ediyor, diyor ki: “İdare bu taşınmaz mallar üzerinde imar mevzuatı hükümlerini de göz önünde tutarak dilediği gibi tasarrufta bulunabilir.” Böyle bir şey olmaz Sayın Başkan, yukarıdaki düzenlemeyle buradaki düzenleme örtüşmüyor. Yani bir tarafta çevresel etkiler var, öbür tarafta da imar mevzuatına ilişkin...

BAŞKAN – Hemen bir açıklama alalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ HAYRETTİN KURT – Şu andaki mevcut düzenlemede zaten o hükümler var. Biz sadece taşınmaz mal sahibinin bu kapsamda açacağı davalarda valilik... “Dava şartıdır.”dan itibaren gelen maddeler zaten şu anda yürürlükte, biz ona ilişkin bir değişiklik getirmiyoruz.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Dava şartını neye ilişkin belirlediğinizi de o zaman belirlemeniz gerekiyor. Dava şartını çevresel etkinin üzerine koyuyorsunuz, sonra da imarı koyuyorsunuz buraya; olmadı.

BAŞKAN – Şu anki mevcut hâliyle var zaten ama bir açıklama alalım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI 1. HUKUK MÜŞAVİRİ HAYRETTİN KURT – Sayın Vekilim, hâlihazırda bu düzenleme var, dava şartı olmasının sebebi, öncelikle, bu konudaki başvurunun valilik bünyesinde kurulacak komisyonda yapılması yani komisyon bu çerçevede gerekli değerlendirmeyi yapacak. Zaten hâlihazırda uygulaması olan bir madde efendim.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Yok, hâlihazırda Bakanlar Kuruluna tanınmış olan bir yetki var. Şimdi, Bakanlar Kurulu artık özel nitelikli riskli alanlara imar planı yapıyor ve özellikle, baraj gibi alanlarda Bakanlar Kurulunun özel yetkisi var. Burada onların tamamını bertaraf edecek bir yetki alınıyor. Bu çok ciddi sorunlar yaratacak. Buradaki imar yetkisini bari daraltın. Yani hem dava şartı getiriyorsunuz hem de imar yetkisini koyuyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Pekşen.

Bunu değerlendirelim.

Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- 24/11/1994 tarihli ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin (A) bendinde yer alan “Ekonomide verimlilik artışı ve kamu giderlerinde azalma sağlamak için özelleştirilmelerine ilişkin esasları düzenlemektir” ibaresi “ekonomide verimlilik artışı, kamu giderlerinde azalma sağlamak, kamuya gelir elde etmek, gerekçelerinden birisi veya kuruluşun özellikleri dikkate alınarak Kurul tarafından belirlenecek sair bir gerekçe ile özelleştirilmelerine ilişkin esasları düzenlemektir” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Madde üzerinde bir adet önerge vardır.

Önergeyi okutuyorum:

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/914) sıra sayılı Vergi Kanunları ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı’nın 38’inci maddesinde yer alan “kamu giderlerinde azalma sağlamak” ibaresinden sonra gelmek üzere “Hazineye ait taşınmazları değerlendirmek suretiyle” ibaresinin eklenmesini “veya kuruluşun özellikleri dikkate alınarak Kurul tarafından belirlenecek sair bir gerekçe” ibaresinin madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

İbrahim Aydemir

Erzurum

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, bu konuda TÜRK-İŞ’e bağlı bir sendikamız var, onu dinlemek isteriz yani ne diyorlar; bu önerge düzeltildi, bir şeyler yapıldı da kesiyor mu onları, kesmiyor mu?

BAŞKAN – Bu önerge, zaten Komisyonda yapmış olduğumuz görüşmeler çerçevesinde ortaklaştığımız, anlaştığımız şekliyle düzenlenmiş bir önerge dir.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Madde üzerinde konuşacaktık.

BAŞKAN – Tabii, şimdi konuşun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Maddeyi daha oylamadınız. Onu da oylayın isterseniz.

BAŞKAN – O yapmadığım şey değil, yaparım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yapıyorsunuz tabii.

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Belki arkadaşları ikna edeceğiz, belli mi olur?

BAŞKAN – Belki ikna edersiniz ve maddeyi reddedersiniz, o da olur.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Olur, hep beraber.

Değerli arkadaşlar, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına “Hazineye ait taşınmazları değerlendirmek suretiyle” ibaresiyle bir yetki daha veriyoruz şimdi, genişletiyoruz yetkisini.

Bakın, orada şunu görüyoruz: Hani buradaki temel amaç... Hazinesinin malları -özellikle şehir içinde kalmış son yeşil alanlarımız, son bahçelerimiz, parklarımız, ormanlarımız- kamu arazileri üzerinde son yeşil alanlarımız var. İstanbul’la ilgili örnek vereyim.

BAŞKAN – Sen de bazen şahin, bazen kelebek. Şimdi kelebek moduna girdin yani.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ama böyle. Yok, kelebek ne? Her zaman kelebeğiz.

Oraya iştahla bakan yani beton anlamında böyle greyderlerle girmeye hazır bekleyen müteahhitler Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kapısına şimdi yığılacaklar. Maliye Bakanlığı Hazineye “Bu araziye bana aktar Özelleştirme İdaresi, şu X müteahhit geldi, bu yeşil alana bin dairesi bir proje yapacak, şu kadar da ben gelir elde edeceğim.” diyecek ve her şeye para gözüyle bakan, hatta TL de değil, dolar gözüyle bakan iktidar bu anlamda... Son yeşil alanlarımızı da o müteahhitlerin gazabına uğratma riskiyle karşı karşıyayız.

Değerli arkadaşlar, yalnızca Hazine ve Özelleştirme İdaresi değil, TOKİ de aynı şeyi yapıyor, Çevre Bakanlığı da aynı şeyi yapıyor ve Sayın Cumhurbaşkanı ikrar etti, “Biz İstanbul’a ihanet ettik.” dedi. Yalnızca İstanbul’a değil, pek çok şehrimize ihanet ediliyor ve yaşanmaz şehirler durumundalar. Ankara’da dün akşam trafiğinde bir yerden bir yere bir buçuk saatte gidebildik. Yani bütün bunları düşünmeden “Bütün her yeri imara açalım, bütün alanları imara açalım.” diyoruz.

Bakın, arkadaşlar Avrupa’da şehirler hep regüle edilirler yani imar planları regüle edilir. O şehirdeki trafik yoğunluğu, yaşam alanları, yeşil alan, bütün bunlar konusunda regülasyon yapan bir koordinasyon vardır. Tek elden bunlar yapılır ve yerel idarelerin, yerel yönetimlerin uhdesindedir bir de bu, yerel meclisler karar verirler bunlara. Ama siz yerel idareyi de yok sayıp Özelleştirme İdaresine eğer ki Hazine mallarını bu anlamda devrederseniz müteahhitler o yeşil alanlarımızı da maalesef betonla donatacaklar ve şehirlerimize ihanet etmeye devam edeceğiz.

Keşke Sayın Cumhurbaşkanının bir temsilcisi burada olsaydı gerçekten. Var mı bilmiyorum Cumhurbaşkanlığından gelen, bir çağırırsak. Ya bu maddeyle acaba şehirlerimize daha çok mu ihanet edilir, yoksa şehirler kurtulur mu diye bize bir şeyler söyleseydi Sayın Cumhurbaşkanının sözcüsü, kendisi veya bir mektup gönderseydi.

Bakın, bütün bunlar için bir koordinasyona ihtiyaç var. Öncelikle tabii ki yerel belediyenin yetkisi olması lazım bu konuda.

Bakın, Kadir Topbaş azledildi, eyvallah.

BAŞKAN – Azledilmedi, kendisi istifa etti.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Azledildi. Kendisi de onu söyler, azledildi. Siz öyle söyleyin, ben de böyle söyleyeyim.

Kadir Topbaş’la yaptığım görüşmede kendisine “Arkadaş, bu imarları sen nasıl veriyorsun ya? Bak, bütün İstanbul sana küfrediyor ha, bilesin.” dedim ben bu imarlarla ilgili. “Onların hiç birine ben imza atmıyorum Hepsi Ankara’da, Özelleştirme İdaresi, TOKİ, Çevre Bakanlığı, şu bu tarafından imzalanıyor.” dedi.

Sayın Bakan, Hükûmet adına sizden istirham ediyorum, bütün bu imar meselelerini regüle edecek, yerel yönetimlerin iradesini esas alan... Ankara’dan verilecekse bir kurula, yerelin de onayıyla yalnızca bir kuruma, bir kurula bu konuda yetki vererek, yereldeki dengeleri bozmayacak şekilde bu yetkinin regülasyona tabi tutulması şarttır. Yoksa bu rant yoluyla, dolar yoluyla bakıldığı sürece, emin olun, şehirlerimize ihanet edilmeye devam edilecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şimdi önemli değişiklikler yapıldığını görüyoruz ancak kafalarda soru işaretleri var. Mesela bugün basında çıkan bir haber var. Sayın Başbakanın illerinde şeker fabrikası olan Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekilleriyle geçtiğimiz günlerde bir toplantı yaptığı ve 15 fabrikanın özelleştirileceği şeklinde basında haberler var.

Sayın Bakan geçmişte Eskişehir’e de geldi, şeker fabrikasını ziyaret etti. Eskişehir’deki Kazım Taşkent Şeker Fabrikası cumhuriyetimizin ilk kuruluş yıllarında kurulan bir fabrikamızdır, sanayinin gelişmesine çok önemli katkılar yapmıştır. Oradaki emekçi kardeşlerimizin çok önemli hizmetleri vardır. Sayın Bakan onlarla tanıştı. O dönemde fabrikanın özelleştirilmeyeceğini ifade eden demeçleri Eskişehir basınında yer aldı. Ben burada kendisine, Eskişehir Şeker Fabrikasının özelinde, özelleştirme kapsamındaki şeker fabrikalarının durumunu sormak istiyorum. Bunları özelleştirecek misiniz? Bu haber doğru mudur? Sayın Başbakanın illerinde şeker fabrikası olan Adalet ve Kalkınma Partili değerli milletvekili arkadaşlarımızla toplantı yaptığı ve bu özelleştirmenin gerçekleştirileceğini söylediği doğru mudur?

BAŞKAN – Bu düzenleme kapsamı dışında bir soru oldu aslında.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Tabii ama Sayın Bakanı bulmuşken...

BAŞKAN – Sayın Bakan her zaman var, konuşuruz.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Çünkü şu düzeltme yapılmasaydı, taşınmazlar konusu yapılmasaydı ciddi bir kaygıydı aslında. Sendika temsilcileri de belki ifade edeceklerdir görüşlerini ama burada bunu bizimle paylaşırsa çok seviniriz.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın sendika temsilcilerimizin burada şu an yapmakta olduğumuz düzenlemeye ilişkin mi söyleyecekleri var, yoksa genel olarak özelleştirme uygulamalarıyla alakalı mı bir şey söyleyecekler?

ŞEKER-İŞ SENDİKASI AVUKATI GÖKHAN CANDOĞAN – Bu maddeye ilişkin birtakım görüşlerimiz vardı. Büyük ölçüde değiştiğini gördük. Yani yazılı olarak bütün Komisyon üyelerine göndermiştik. Yapılan değişiklik son derece olumlu bizim açımızdan ancak Hazineye ait taşınmazların yani o değişiklik yapılan maddenin başına baktığımızda başka bir şey vardır yani kamu kurum ve

kuruluşlarının hisselerinin paylarının özelleştirilmesine dair bir kanundur. Hazine taşınmazları bu kanun kapsamında değil. Yani teknik olarak orada bir hata olup olmadığı konusunun bir değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Bu değerlendirme yapıldı, burada herhangi bir sorun yok.

ŞEKER-İŞ SENDİKASI AVUKATI GÖKHAN CANDOĞAN – Çünkü Hazineye ait değil, örneğin TÜRKŞEKER’in gayrimenkulleri tamamıyla TÜRKŞEKER’e aittir, diğer bütün kurumlar... Bir onu belirtmek isterim. Onun dışında, biz yapılan değişiklikten sonra bir şey söylemek istemiyoruz.

BAŞKAN – Çekincenizi kaldırdınız.

Teşekkür ederim.

Sayın Çakırözer, buyurun.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Bir soru daha soracağım.

Şimdi, düzelmiş metin şöyle gidiyor Sayın Bakanım: “İşletilmesi haklarının ekonomideki verimlilik artışı ve kamu giderlerinde azalma sağlamak, Hazineye ait taşınmazları değerlendirmek suretiyle kamuya gelir elde etmek gerekçelerinden birisi...”

BAŞKAN – Doğru.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – O zaman şöyle: Burada kamu giderlerinde azalma sağlamak sadece...

BAŞKAN – Şu an mevcutta var olan bir şey zaten.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Şu an mevcutta var. Yani o gerekçe kullanılarak özelleştirme yapılabilir mi?

BAŞKAN – Zaten şimdi Sayın Bakan cevap versin. Bu düzenlemeyi yapma sebebimiz Danıştayın bu yöndeki bir kararıdır.

Sayın Çam’ın da sorusunu alalım, ondan sonra Sayın Bakan cevap verecek.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, tabii, özelleştirmeyle ilgili genel anlamda bir şey söylemek isterim.

Bu arada, sorumu da ilk baştan sorayım: Hükûmetiniz döneminde yapılan özelleştirmelerden elde edilen gelir ne kadardır? Onun yekûnunu öğrenmek isterim.

Değerli arkadaşlar, Türkiye gündeminde son otuz yılı aşkın bir süredir yer alan özelleştirme uygulamaları, toplumda ciddi bir tartışma yarattığı gibi, hukuki açıdan da pek çok sayıda Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararıyla özelleştirmenin hangi usul ve esaslar çerçevesinde yapılabileceğine dair belirlemeye konu olmuştur. Bu doğrultuda hukuki temeli ve yöntemi belirlenmiş özelleştirme uygulamaları için yapılmak istenen değişiklikler ne anlama geliyor, dikkatli bir şekilde ele alınması gerektiğini düşünüyorum.

Özellikle özelleştirilmesi planlanan kurumlar arasında yer alan TÜRKŞEKER örneği üzerinden değerlendirildiğinde, bir piyasa alanı olmakla birlikte, düzenleme altında olan, stratejik bir ürün olan şeker söz konusudur. Şeker üretimine yönelik ulusal, uluslararası tartışmalar gözetildiğinde sektörün düzenlenmemesi, amaçsız veya salt gelir elde etmeye yönelik bir amaçla özelleştirme yapılabilecek olması, sektörün geleceğinin yok edilmesi, tarımsal bir üretim alanının yok edilmesi sonucuna yol açacaktır.

Anayasa'mızın 45'inci maddesinde "Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır." hükmü vardır. Bu anayasal hüküm gereği, ülke ve insanlar için stratejik olan tarımsal üretimi daraltacak, ortadan kaldıracak uygulamaları değil, tam tersine arttırmak ve sürdürülebilir kılmak için çalışmakla yükümlü bir yönetim anlayışı söz konusu olmalıdır.

Yakın zamanda, geçtiğimiz yakın zamanda 696 sayılı KHK'yle şeker kurumunun kapatılıp sektörün bağımsız bir düzenleyici ve denetleyici otoriteden yoksun bırakılması sektörün dengesini bozmuştur. Ülkemiz çıkarlarına ters düşen nişasta bazlı şeker ve yapay tatlandırıcı ithalat ve üretimi şu an itibarıyla tümüyle denetimsiz durumdadır.

Değerli arkadaşlar, bu kapsamda, dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da salt gelir elde edilmesi amacına yönelik özelleştirme yapılmasının kamu hizmeti ihtiyacının gelirle değiş tokuş edilmesi gibi sonuca yol açacağıdır. Yani idare, kamu hizmetini karşılamayı değil, gelir elde etmeyi hedeflemiş olacaktır ki devletin bilinen tanımlı gelir kaynakları arasında böyle bir unsurun yer almadığı açıktır. Devletin temel gelir kaynağı vergilerdir, yanı sıra pek çok gelir kalemi olmakla beraber, hiçbir yerde özelleştirme gelirleri devletin temel bilinen tanımlı gelirleri arasında sayılmamıştır.

Son bir örnek, ülkenin otuz yıllık özelleştirme geçmişi, özellikle de gıda sektöründe yapılan özelleştirmelerin sonuçları bugün ölçülebilir, objektif olarak tanımlanabilir noktadadır. Geline nokta da gıda sektöründe başarılı olmuş ülke ve toplum yararına sonuç vermiş tek bir özelleştirme yoktur. Nitekim bunun en doğrudan örneği Et ve Balık Kurumudur. 1990'lı yıllara kadar 35 işyeriyle faaliyet yürüten kurum özelleştirme kapsam ve programına alındıktan sonra 28 işletmesi satılmış, kapatılmıştır. Üretim ve belirli bir süreyle faaliyette bulunma garantisi alınmasına rağmen pek çok işletmenin kapatılması sektörün ithalata mahkûm hâle gelmesine neden olduktan sonra, bu kez alınan yeni bir kararla kurum, özelleştirme kapsam ve programından çıkarılmışsa da aradan geçen süreye rağmen kurumun olumsuzlukları giderme noktasında son derece kısıtlı bir hareket alanı içerisinde kaldığını ifade etmek abartı olmayacaktır.

Böylelikle son on altı, son yirmi yıldır, son otuz yıldır yapılan bu özelleştirmeden dolayı gerçekten ülkemiz çok ciddi sıkıntılar yaşamaktadır özellikle gıda sektöründe. Bu nedenle bu madde revize edilmiş olsa dahi birtakım sıkıntıları beraberinde taşıyacaktır. Bu özelleştirmenin fayda değil, zarar getireceğini düşünüyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Değerli Başkanım teşekkür ediyorum.

Öncelikle 2002 ila 2018 yılları arasında özelleştirme geliri olarak elde edilen gelir 60,9 milyar dolar.

MUSA ÇAM (İzmir) – 60,9.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, yapılan düzenleme noktasında da şunları söylemek lazım: Esasen bugün mevcut Özelleştirme Kanunu'nun 1'inci maddesinin (d) bendinde bir düzenleme var. 1'inci maddesinin (d) bendine göre "Genel ve katma bütçeli idareler ile bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşların ve kamu iktisadi teşebbüslerinden kamu iktisadi kuruluşlarının gördükleri kamu hizmetleri ile doğrudan doğruya ilgili olmayan varlıklarının ve iştiraklerindeki paylarının..."

özelleştirilmesi Özelleştirme İdaresinin görev ve yetkileri arasında. Yani bugün Maliye Bakanlığı, biliyorsunuz, genel bütçeli bir kamu idaresi. Kamu hizmetleri için lüzum olmayan, kamu hizmetlerinde kullanılmayan, hazinenin özel mülkiyetteki taşınmaz varlıkların, taşınmazların Özelleştirme Yüksek Kurulu kararıyla özelleştirme kapsam ve programına alınması ve satışı hâlihazırda yürütülen ve kanuni dayanağı olan bir düzenleme. Burada üzülererek söylüyorum ki kanun metninin bu kadar açık olmasına rağmen, sanki bu hüküm burada hiç yokmuş gibi, sanki Özelleştirme İdaresinin gelir elde etme amacı yokmuş gibi uygulamada veya birkaç uygulamada özelleştirmenin amaçları arasına “gelir elde etme” ifadesi yazmadığı için, hazineye ait taşınmazların satışının özelleştirme kapsamında yapılamayacağı şeklinde son derece garip, son derece beklenmedik birtakım yaklaşımlar gördüğümüz için, bu kadar açık ve sarih olmasına rağmen, kanundaki düzenleme hiçbir boşluk içermemesine rağmen yine de uygulamaların devam etmesi açısından, sizlerle de görüşerek kanunun amaç maddesine bütçe giderlerinde azalma veya verimlilik artışı yanına bir de “Kamu taşınmazlarının değerlendirilmesi suretiyle gelir elde etme.” diye bir ifade yazdık. Yani bugün bu düzenlemeye kanunun maddeleri arasındaki yorum itibarıyla gerek olmadığını bile söyleyebilirim ve bu madde inşa edici bir madde değil, açıklayıcı bir madde. Hâlihazırda Maliye Bakanlığı olarak kamu hizmetlerinde kullanılmayan, kamu hizmetlerinde tahsis edilmemiş, hazinenin özel mülkiyetindeki taşınmazları Özelleştirme İdaresine devrediyoruz ve bunları ekonomiye kazandırıyoruz. Böylelikle de bu taşınmazlar bir taraftan ekonomiye kazandırılırken diğer taraftan da kamu geliri elde etmek istiyoruz.

Burada Sayın Paylan, özellikle bu düzenleme nedeniyle belki konuştuklarımızı unuttular. İlk defa böyle bir uygulamaya başlanıyor gibi belki bir unutkanlığa kapıldı. Yok yani öteden beridir Resmî Gazete’de de Özelleştirme Yüksek Kurulu kararları yayınlanır, orada da hazineye ait taşınmazlardan ekonomiye kazandırılanlarla ilgili olarak ÖYK kararları izlenebilir. Bu açıdan buradaki düzenleme, dediğim gibi, tamamen açıklayıcı, kanunun lafzı içinde zaten var olan bir hususun açıklığa kavuşturulmasından ibarettir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Sayın Paylan, son bir şey söyleyeceksiniz herhâlde.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Bir şey söyleyeceğim, evet.

BAŞKAN – Son cümlemenizi alayım.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, “Kamu hizmetleri için kullanılmayan.” diyorsunuz ancak şöyle bir eğilim var iktidarınızda: Mesela bir okul var rant oluşmuş bir bölgede. Bir bakıyoruz o okul boşaltılıyor, öğrenciler başka bir yere taşınıyor, daha uzak bir yere ve okul kullanılmamış oluyor ve bir yanda kamu hizmetleri için kullanılmamış okul olabiliyor ve Özelleştirme İdaresine veriliyor.

BAŞKAN – Somut örnek var mı?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var, var.

BAŞKAN – Nerede?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Mesela Beyazıt’taki okul, orada kaç dönüm arazi içinde bir okulumuz vardı, öğrenciler yürüyerek gidiyorlardı oraya; o okul kapatıldı ve kamu hizmetleri için kullanılmayan oldu.

BAŞKAN – Yani bu hesaplamayla kapatıldı!

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şeyde mi bu Laleli’nin üst tarafında değil mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Evet, evet.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Tam üretim atölyelerinin olduğu yer.

GARO PAYLAN (İstanbul) – İnsanlar yürüyerek gidiyorlardı.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Çevre itibarıyla uygun olmayan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Yo, yo insanlar yürüyerek gidiyorlardı efendim, okullarına; şimdi yok, gidemiyorlar.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Gidelim bir gün beraber oraya.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Gidelim.

Mesela Çapa Hastanemiz var, Cerrahpaşa Hastanemiz var, dolar gözüyle görenler için iştah kabartıyor, milyarlarca dolarlık arazi. Şimdi, o hastanelerimizi şehir dışına taşıyacaklar, insanlar tramvayla hastaneye ulaşmak yerine, kilometrelerce trafiğin içinde kalacaklar ve orası Özelleştirme İdaresine verilecek bakın görürsünüz. Örnek olarak söylüyorum yani.

MUSA ÇAM (İzmir) – Oradan TOKİ'ye.

BAŞKAN – Sadece Çapa'da oturanlara mı hizmet veriyor hastane ya da öbürü Cerrahpaşa'da oturanlara?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ondan sonra Özelleştirme İdaresi oraya bilmem kaç katlı imar verecek, orada bilmem ne rezidansları olacak, zenginler orada rezidans alacaklar; garibanlar şehrin 20 kilometre dışındaki şehir hastanesine gitmeye çalışacaklar. Bu bakış doğru değil yani şehirlerimizin içindeki kamu alanlarını yine kamu yararına kullanabiliriz. Her şeye rant... “Ya, burası kaç dolar eder, kaç rezidans çıkar, kaç tane Katarlıya rezidans satarsınız?” diye bakmamamız gerekiyor. Kamu yararı dediğimiz, yaşanabilir şehirlerde kamu alanlarının korunması.

Askerî alanlar mesela, askerî alanları biliyoruz, şehir içinde iştah kabartan askerî alanlar var, son yeşil alanlarımız. Oraları kamu yararına, sosyal politikalar için kullanmak lazım. Bir de yerel yönetimlerin rızasıyla olması lazım bunların.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Askerî alanlara birtakım böyle silahları da doğrultmak da doğru değil, değil mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Her şeye merkezî...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Askerî alanlara dönük birtakım böyle yanlış işler yapmak da doğru değil, değil mi?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, ne ima ediyorsunuz bilmiyorum. Yani neyse, şimdi şunu söyleyeceğim: Her şeye rant...

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, hayır, bana şimdi kalkıp bir şey diyorsunuz da bu tarafa silah doğrultuyorsunuz “askerî alanlar” diyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kim doğrultuyor? Ne diyorsunuz ya? Lafınızı bilin yani.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Hayır, ne biçim konuşuyorsunuz.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Lafınızı bilin. Neyi doğrultuyorsunuz? Kim doğrultuyor?

BAŞKAN – Sayın Bakan, Sayın Paylan, konuya gelelim.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) - Askerî alanlara iştah mı kabartmışız, var mı öyle bir şey?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Ya, işte ben de diyorum ki bu tip şeyleri yapmayalım.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Yani bu maddeyle ne alakası var şu konuştuğunuzun?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Var. Özelleştirme İdaresine geçiremez misin onu bu maddeyle?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Özelleştirme İdaresiyle ilgili bu getirdiğimiz madde ne yenilik getiriyor? Kanunda zaten var olan...

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sayın Bakan, bakın, Danıştay kararı niye durdurdu? Ben bu bakışınızı değiştirin diyorum Sayın Bakan, her şeye dolar, rant olarak bakmayın diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Nereden çıkarıyorsunuz öyle baktığımızı ya?

GARO PAYLAN (İstanbul) – Kamu yararı olarak bakın diyorum.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Türkiye’deki toplam yeşil alan AK PARTİ hükümetleri döneminde 2002’den daha fazla üretildi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – “Şehirlere ihanet ettik.” niye dedi Cumhurbaşkanı?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Polemik yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum, konu bağlamından koptu.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

51’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 51- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun ekinde yer alan (I), (II), (III) ve (IV) sayılı listeler; ekli (1), (2), (3) ve (4) sayılı cetvellerde gösterildiği şekilde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Önerge var, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısının çerçeve 51’inci maddesiyle 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu’na ekli (II) sayılı listeyi değiştiren tasarıya ekli (2) sayılı cetveldeki listede yer alan 87.03 G.T.İ.P numarasının “- Diğerleri” satırının, alt satırlarıyla birlikte aşağıdaki tablodaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Ebubekir Gizligider

Nevşehir

G.T.İ.P. NO	Mal İsmi	Vergi Oranı (Yo)
87.03	- Diğerleri -- Motor silindir hacmi 1600 cm3'tü geçmeyenler --- Özel tüketim vergisi matrahı 46.000 TL'yi aşmayanlar --- Özel tüketim vergisi matrahı 46.000 TL'yi aşıp, 80.000 TL'yi aşmayanlar --- Diğerleri -- Motor silindir hacmi 1600 cm3'ü geçen fakat 2000 cm3'ü geçmeyenler --- Elektrik motoru da olanlardan elektrik motor gücü 50 kW'ı geçip motor silindir hacmi 1800 cm3'ü geçmeyenler --- Özel tüketim vergisi matrahı 57.000 TL'yi aşmayanlar --- Özel tüketim vergisi matrahı 57.000 TL'yi aşıp, 91.000 TL'yi aşmayanlar --- Diğerleri --- Diğerleri --- Özel tüketim vergisi matrahı 1 14.000 TL'yi aşmayanlar --- Diğerleri -- Motor silindir hacmi 2000 cm3'ü geçenler --- Elektrik motoru da olanlardan elektrik motor gücü 100 kW'ı geçip motor silindir hacmi 2500 cm3'ü geçmeyenler --- Özel tüketim vergisi matrahı 1 14.000 TL'yi aşmayanlar - Diğerleri --- Diğerleri -- Sadece elektrik motorlu olanlar --- Motor gücü 85 kW'ı geçmeyenler --- Motor gücü 85 kW'ı geçen fakat 120 kW'ı geçmeyenler --- Motor gücü 120 kW'ı geçenler	60 60 60 1 10 1 10 1 10 1 10 1 10 160 160 160 37 60 84

BAŞKAN – Önerge sizlere dağıtıldığı şekliyledir.

Önergeye katılıyor musunuz Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz.

Müsaade ederseniz bir açıklama yapmak isterim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Şimdi, biliyorsunuz, geçen sene motorlu taşıtların, bu bağlamda otomobillerin vergilendirilmesinde motor silindir hacmi dışında araçların fiyat aralıklarını belirleme ve buna göre de vergi oranlarını farklılaştırmayla ilgili, Bakanlar Kurulundan bir yetki almıştık. O zaman da bu Komisyonunda aslında böyle bir düzenlemeye prensipte olumlu bakıldığı ifade edilmişti ama burada vergilendirmeye esas fiyat aralıklarının Bakanlar Kurulu kararıyla değil de kanunla düzenlenmesinin daha doğru olduğu da ifade edilmişti. Biz de biliyorsunuz bu maddede bütün ÖTV tablosunu güncelliyoruz. Dolayısıyla buradaki bu güncellemeyi yaparken açıkçası Plan ve Bütçe Komisyonunda daha önce ifade edilen ve kanunla düzenlenmesinde yarar görülen hususları kanuna taşıyoruz. En son, biliyorsunuz, yılbaşı itibarıyla otomobillerin vergilendirilmesinde motor silindir hacmi dışında uygulanacak fiyat aralıklarını Bakanlar Kurulu belirlemişti. Burada verilen önergedeki tutarlar, fiyatlar vergisiz fiyatlar olup bunların hepsi Bakanlar Kurulu kararındaki rakamların bire bir aynısıdır. Burada hiçbir şekilde mevcut otomobillerin vergilerinde bir artış asla söz konusu değildir, sadece Bakanlar Kurulu kararıyla yaptığımız düzenlemeyi kanuna taşıyoruz. Bu kanun yayımlandığı gün aynı tarihli Resmî Gazete’de de 1.600 cc motora sahip olup fiyatları 46 binin altında olanlar için vergi oranını yüzde 45 olarak belirleyeceğiz, 46 bin ila 80 bin lira arasında olanlar için ise vergi oranını

yüzde 50 olarak belirleyeceğiz. Aynı husus, diğer 1.600-2.000 ve 2.000 üzeri araçlar için de geçerlidir. Dolayısıyla burada tamamen Bakanlar Kurulu kararı düzenlemesi kanuna taşınmaktadır, hiçbir şekilde bir vergi artışı da yapılmamaktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Komisyonun da bir talebi karşılanmış oldu.

Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bağlantılı olarak bir madde ilavesine ilişkin bir adet önerge vardır, 51’le bağlantılıdır, yeni madde ilavesidir, onu okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarısına aşağıdaki maddenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ebubekir Gizligider

Nevşehir

“MADDE...- 4760 sayılı Kanunun 12 nci maddesinin (2) numaralı fıkrasının (c) bendinde yer alan; “belirlenen oranları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve oranlara esas özel tüketim vergisi matrahlarının alt ve üst sınırlarını” ibaresi eklenmiş ve “mallar için özel tüketim vergisi matrahını esas olarak fiyat grupları oluşturmaya, bu fiyat grupları ve” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Sayın Başkanım, katılıyoruz.

Kısa bir açıklama yapayım: Burada, artık, fiyat gruplarını kanuna taşımış olduk bir önceki önergeyle. Burada da kanunla belirlediğimiz fiyat aralıklarını artırma konusunda Bakanlar Kuruluna buradaki miktarların 1 katına kadar artırma yetkisi veriyoruz, sifıra kadar indirme yetkisi veriyoruz. Böylelikle Anayasa’mızın 73’üncü maddesinde öngörülen, sınırları çizilmiş bir çerçevede Bakanlar Kuruluna da yetki vermiş oluyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakana teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz?

MALİYE BAKANI NACİ AĞBAL (Bayburt) – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Bakanın katıldığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir ve kabul edilen önerge doğrultusunda yeni madde ihdası gerçekleşmiştir.

Değerli arkadaşlar, 20 Şubat Salı günü saat 15.30’da tekrar görüşmelere kaldığımız yerden devam etmek üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 19.26